

TĖVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

Nr. 41 (1860) 1985 SPALIS-OCTOBER 8

LIETUVIŲ SAVAITRASTIS — LITHUANIAN WEEKLY

2185 STAVEBANK RD., MISSISSAUGA, ONT. L5C 1T3, CANADA

Tel. (416) 275-4672

50 ct.

Į aukštybes dairantis

Pastaraisiais metais mūsų išeivijos dėmesys buvo nukreiptas į lituanistikos katedros steigimą, jos reikalingumą, apimtį ir lėšas. Spauldoje pasirodė įvairių nuomonių — vieni tuo klausimu pasisakė teigiamai, kiti — neigiamai. Pastarųjų eilėse pasirodė keletas skeptikų, bet jų nuomonės nebuvo lemiančios. Dauguma pasisakė teigiamai, kartais net entuziastingai. Atsakingieji pareigūnai pradėjo telkti lėšas ir iki šiol jau daug jų sutelkė. Lituanistikos katedra Čikagos universitete jau veikia ir turi pirmuosius studentus. Taigi optimizmas nugalėjo, ir visa išeivija pajudėjo su plačia parama įsteigti lituanistikos katedrai. Tai reikšmingas kultūrinis mūsų išeivijos laimėjimas, drąsinantis ir toliau nebijoti platių užmojų. Jau ne kartą esame patyrę, kad kai iškyla mūsų tautai svarbus projektas, atsiranda pakankamai rėmėjų. Ir šiuo atveju, t. y. lituanistikos katedros, atsivėrė daugelio širdys bei kišenės, ir yra gerų vilčių, kad reikalingos lėšos bus laiku sutelktos. Jos užtikrins minėtos katedros veiklą ilgiems metams. Tad jau dabar galime didžiuotis, kad turime akademinio lygio instituciją, kaip ir kitos tautybės — ukrainiečiai, vengrai, estai ir kiti.

SUAUJOS institucijos atsiradimu kyla ir nauji uždaviniai. Lituanistikos katedra įsteigta, kad ja galėtų pasinaudoti visų pirma akademinis mūsų jaunimas. Pradžiai jau yra, bet ji nėra tokia, kad nekeltų rūpesčio ateitimui. Visiem yra aišku, kad lituanistika nėra tokia sritis, kuri kaip magnetas trauktų studentus. Tai ne medicina, ne teisė, ne inžinerija. Dėl to jau dabar reikia sudaryti sąlygas, kad lituanistikos katedra būtų lengvai prieinama mūsų jaunimui. Tam reikalingos stipendijos, kurias turėtų sudaryti įvairiuose kraštuose veikiantys lietuvių fondai. Pvz. Kanadoje stipendijas studentams skiria Lietuvių fondas, Kojelių fondas, kun. P. Azubalio vardo fondas, Toronto lietuvių namai. Kol kas jų skiriamos stipendijos nėra didelės, nes sudaromos iš kapitalo palūkanų. Su laiku jos didės ir galės sudaryti stambesnes stipendijas. Panašiu keliu galėtų eiti Australijos, Britanijos, V. Vokietijos ir galbūt kitų kraštų lietuvių. Stambiausios stipendijos, žinoma, turėtų ateiti iš JAV lietuvių. Amerika vis dar tebėra Amerika, ir daugelis žvelgia į ją kaip turtingą šalį, galinčią pagelbėti ir kitiems. Tokios paramos labiausiai reikalingi P. Amerikos lietuvių studentai. Jei bent keletas jų pastudijuotų lituanistiką, būtų reikšmingas laimėjimas.

KAD atsirastų pakankamai studentų lituanistikos katedrai, neužtenka dairytis į aukštybes, į akademinį lygį. Dairantis aukštyn, reikia atsižvelgti į žemesnes švietimo pakopas. Pirmoji tokia pakopa galėtų būti Vasario 16 gimnazija V. Vokietijoje. Nors ji nėra didelė (siemet — 94 mokiniai), tačiau pajėgi paruošti mokinius tolimesniam akademiniam studijum. Svarbu, kad ji augtų ir toliau, gausėtų mokiniais, kurių dalis galėtų susidomėti lituanistikos studijomis. Dėl to šios gimnazijos stiprinimas bei rėmimas yra konkretus žingsnis lituanistikos katedros linkme. Be to, didesnėse lietuvių gyvenvietėse veikia lituanistiniai kursai (gimnazijos lygio), kurie taip pat gali paruošti vieną kitą moksleivį platesniam lituanistikos studijum. Bene didžiausias potencialus studentų rezervuaras yra šeštadieninės mokyklos. Jeigu jos tinkamai išsina nustatytą programą, paruošia mokinius lituanistinams kursams. Didžiausia betgi kliūtis tokiame paruošimui yra silpnas lietuvių kalbos mokėjimas, nes vaikai į lituanistines mokyklas ateina iš šeimų, kurių tėvai jau yra gimę išeivijoje. Mokyklos sugaista labai daug laiko elementariam dalykam. Bet pralaužus pirmąsias kliūtis, daugeliui mokinių gali atsirasti nuoseklus kelias, vedantis per lituanistinius kursus iki lituanistikos katedros.

KANADOS ĮVYKIAI

Nuostolingas paštas

Gimtojoje Skotijoje mirė Kanados paštininkų unijos vadovas 1974-77 m. Joe Davidsonas, su laukęs 71 metų amžiaus. Jo vadovavimo laikais išaugo šios unijos karingumas, visišką nesiskaitymas su kanadiečiais, kuriems tenka naudotis Kanados pašto paslaugomis. J. Davidsonas vadovavo laikotarpyje buvo do paštininkų streikais. Jų streikas 1975 m. truko net 42 dienas. Kanadiečiai ypač suerzino J. Davidsono pareiškimais tame streike: "Jeigu visuomenė nesupranta teisingų unijos reikalavimų, tegu eina velniop!" Teisingais reikalavimais ji pavadino 30 darbo valandų savaitę, atlyginimų padidinimą 71%. J. Davidsonas Kanadon atvežė ir paštininkų eilėse įgyvendino besaikį britiškų darbo unijų karingumą, visišką nesiskaitymą su visuomene. Nenuostabu, kad Kanadoje pasigirdo balsų, siulančių J. Davidsonui grįžti ten, iš kur jis yra atvykęs. Skotijon jis grįžo 1983 m., savo autobiografijoje prisipažinęs, kad Kanadoje jam

teko tapti labiausiai nekenčiamu žmogumi.

Kanados pašto paskelbimas valdine bendrove neįsprendė jo problemų. Direktoriumi penkerių metų laikotarpiui buvo paskiestas M. Warrenas, įsipareigojęs pašalinti nuolatinių metinių deficitų, artėjančių prie bilijono dolerių. Tas deficitas 1983 m. nukrito iki \$350 milijonų, bet 1984 m. vėl pakilo iki \$395 milijonų. M. Warrenas, gavęs metinę \$165.000 algą, atsistatydino ir iš darbo pasitraukė rugpjūčio 23 d. Iki sutarties užbaigimo jam truko 15 mėnesių. Spauldoje teigiama, kad jam buvo sumokėta pilna \$165.000 metinė algą už penkerius sutartinį jungtus, bet netesėtus darbo metus. Daug išlaidų pareikalavo M. Warrenas iš privačių bendrovių vicepirmininkais atsivilioti biurokratai. Spaulda džiaugiasi, kad W. Warrenui pavyko išvengti J. C. Parroto vadovaujamos paštininkų unijos streikų. Iš tikrųjų paštininkams nebuvo jokio reikalo streikuoti. (Nukelta į 8-tą psl.)

"Paskutinių žiedų neberinkim, brangioji. / Te ruduo juos beširdis ramiai nurašys. / Ak ne kartą mes jų šioj keliuonėj įjėsokom. / Kai mirtis pažirėjo į mūsų akis" (B. Brazdžionis)

Nuotr. Vytauto Maco

Lietuvių rūpesčiai kitataučių puslapiuose

Lenkų klaidos

Toronto lenkų laikraštis "Zwizgowiec" 1985 m. rugpjūčio 20 d. laidoje išspausdino straipsnį apie įvykius 1944 m. liepos mėn. pradžioje Vilniuje. Pagal straipsnio autorių, liepos 7 d. dvi lenkų pogrindžio armijos AK divizijos puolios Vilnių. Tuo pačiu metu įvykęs sukilimas miesto viduje. Lenkų daliniai du kartus išskabinę savo vėliavą Gedimino pilies bokšte, tačiau sovietai įsakę ją nuimti. Lenkams "nugalėtojams" nebuvo leista paroduoti miesto gatvėmis. Tokio straipsnio autoriaus tvirtinimai yra paremti plk. Wilk, Vilniaus srities AK vadu, pranešimais trečtinė lenkų vyriausybės Londone.

Tikrovė atrodė kitaip. Lenkai liepos 7 d. apie tris valandas puolė miestą, tačiau su dideliais nuostoliais buvo priversti atsitraukti. Apie lenkų vėliavos iškėlimą pilies kalne daug kas yra girdėjęs, tačiau niekas jos nebuvo ten matęs. Sovietai užėmė pilies kalną liepos 10 d. ir ten iškabino raudoną vėliavą, kuri kabojo iki to laiko, kol nebuvo pakeista sovietinės Lietuvos vėliava.

Domininkono išpuščiai

Tas pats laikraštis rugpjūčio 29 d. laidoje išspausdino kunigo domininkono straipsnį "Vilnius vakar ir šiandien". Straipsnio autorius viešėjo Lietuvoje ir lankėsi lenkiškoje parapijoje į rytus nuo Vilniaus. Parapijos klebonas lietuvis pakvietė jį atlaikyti Mišias ir leido "pasisveikinti" su parapijiečiais. "Pasisveikinimas" užtruko pusę valandos. Jis rašo, kad Vilniaus lenkiškos Šv. Dvasios parapijos choras lankosi su savo giesmių repertuaru kitose parapijose. Šis choras

vaziuoja valdiškos turizmo institucijos autobusais. Lietuviškų parapijų chorai, pagal straipsnio autorių kun. A. Hauke-Ligowskį, tokių privilegijų neturi. Pasak jo, Vilniaus Žvėryno priemiestyje beveik kas trečia moteris greičiausiai esanti slapta vienuole.

Kun. Ligowskio straipsnyje yra gan daug netikslumų. Jis rašo, kad Lietuvoje yra nepilnų 60% lietuvių (yra 80%), kad Vilniuje yra trys cerkvės (yra 10), kad tik dviejose šventovėse, neskaitant lenkiškosios (Šv. Dvasios), laikomos lenkiškos pamaldos (yra aštuoniose) ir pan.

Autorius skundžiasi, kad Lietuvoje trūksta lenkų kunigų ir kaltina Kauno kunigų seminariją, esą ji per mažai priima lenkų kandidatų. Jis greičiausiai nežino, kad visi Vilniaus lenkai dvasiškiai, išskyrus aštuonis, paskui arkiv. Jalbzykovskį "repatriavo" į Lenkiją.

Jis rašo, kad Šv. Jokūbo šventovė (dabar teatro dekoracijų sandėlis) bus paversta farmacijos ir ligoninių muziejumi. Reikia tikėtis, kad rokokinis šios šventovės interjeras nėra sunaikintas.

"ABC" žurnalas

Lenkijos pogrindyje 1984 m. pasirodė pirmoji "ABC" žurnalo laida. Šio žurnalo tikslas yra skleisti tarp Adrijos, Baltijos ir Juodųjų jūrų gyvenančių tautų federacijos idėją. Ši idėja lenkams nėra nauja — apie ją buvo kalbama dar karo metu. "ABC" skleidžiama idėja skiriasi nuo ankstyvesnės tuo, kad dabar nesiekama lenkų dominavimo šioje federacijoje. Kadangi "ABC" žurnalas pradeda šią idėją skleisti nuo ABC, tai jame yra

prieš daugelį metų pasirodę palankūs tautų sugyvenimui straipsniai.

Niujorko dienraštis

Niujorko rusų kalba leidžiamas dienraštis "Novoje Ruskoje Slovo" rugpjūčio 27 d. laidoje trumpame straipsnyje "Romos popiežius solidarizuoja su lietuvių krikščionimis" rašo, esą popiežius tikisi kada nors aplankyti Lietuvą, tačiau 1987 m. datos nustaato. Jis pasakė: "Nepaisant daugelio nelaimių praeityje ir dabar, lietuvių niekad neatsisakė nuo šimtmetinių krikščioniškų tradicijų". Pagal "NRS", Šv. Tėvas turėjęs mintyje dabar vykstantį Kat. Bendrijos persekiojimą Lietuvoje. Laikraštis rašo, kad dvasinis lietuvių katalikų vadovas vysk. Julijonas Steponavičius, daugelio dvasiškių manymu, buvo 1979 m. slapta pakeltas kardinolu.

Paryžiaus savaitraštis "Ruskaja Mysl" rugpjūčio 9 d. laidoje rašo apie lietuvių Helsinkio nutarimų vykdymo stebėtojų grupės likimą. 59 metų amžiaus Balys Gajauskas suimtas 1977 m. balandžio mėn. ir nuteistas 10 metų griežto režimo stovykla ir penkeriais metais tremties (iki šiol jis jau buvo kalinamas 25 metus). 55 m. amžiaus Viktoras Petkus suimtas 1977 m. rugpjūčio mėn. ir nubaustas 3 metais kalėjimo, 7 metais griežto režimo stovykla ir 5 metais tremties. 63 m. amžiaus Algirdas Statkevičius suimtas 1980 m. vasario mėn. ir išsiųstas į specialią psichiatrinę ligoninę Taškente.

Londono "The Times" rugpjūčio 17 d. laidoje pirmame (Nukelta į 4-tą psl.)

Pasaulio įvykiai

M. GORBAČIOVAS, TAPES SOVIETŲ KOMPARTIJOS VADU, pirmą kartą užsienin pasirodė Prancūzijoje. Jam rūpėjo artėjantis susitikimas Ženevoje su JAV prez. R. Reaganu lapkričio 19-20 d.d. Prancūzijos parlamente M. Gorbačiovas pakartojo prez. R. Reaganui užsienio reikalų ministerio E. Ševarnadzės atvežtus pasiūlymus, kuriais siekiama pusiau sumažinti strateginius branduolinius ginklus, tiesiogiai nukreiptus į JAV ir Sovietų Sąjungą, sustabdyti prez. R. Reagano naujų ginklų bandymus erdvėse. M. Gorbačiovas taipgi nori pradėti tiesiogines derybas su Prancūzija ir Britanija dėl jų branduolinių raketų skaičiaus sumažinimo. Sovietinės vidutinio nuotolio "SS-20" raketos, nukreiptos prieš V. Europą, jis sutiktų sumažinti iki 243.

Kiekviena tų raketų turi po tris branduolinius užtaisus, kurie galėtų pasiekti 729 taikinius V. Europoje. Britanija turi 64 vidutinio nuotolio raketas keturiuose povandeniniuose laivuose, Prancūzija — 80 raketų povandeniniuose laivuose, lėktuvuose ir sausumos bazėse. Jos visos, ginkluotos vienu branduoliniu užtaisu, geriausiu atveju galėtų pasiekti tik 144 taikinius. Spragai užpildyti įvedamos skriejančios amerikiečių bombos ir "Pershing 2" raketos, turinčios po vieną branduolinį užtaisą. Bendras jų pajėgumas — 572 taikiniai. Atlanto sąjungos žvalgybos duomenimis, sovietai šiuo metu jau turi 441 trigalvę "SS-20" raketą, nukreiptą prieš V. Europą. Jų pajėgumas — 1.323 taikiniai. Prancūzijos prez. F. Mitterrandas atmetė svečio pasiūlytas tiesiogines derybas dėl prancūziškų branduolinių ginklų, palikdamas tik atvirą pasikeitimą nuomonėmis. Prancūzija ruošiasi branduolinių užtaisų bandymams Ramiojo vandenyno Mururoa salelėse. Ten protesto laivus vėl sutelkė "Greenpeace" organizacija, kurios pagrindinį laivą "Rainbow Warrior" N. Zelandijos Aucklando uoste buvo paskandinę Prancūzijos saugumo agentai. Dėl šio įvykio prez. F. Mitterrandas atleido saugumo viršininką admirolą P. Lacostą ir krašto apsaugos ministrį Ch. Hernų. Laivo paskandinime žuvo portugalų kilmės fotografas. Tas laivas dabar jau yra ištrauktas. Iš tikrųjų "Greenpeace" organizacijos protestas yra beprasmiškas, nes nuo 1975 m. prancūzai branduolinių užtaisų bandymus atlieka požemyje. Šiuo metu niekas neprotestuoja prieš požeminius sovietų ir amerikiečių bandymus.

Izraelio kerštasis Izraelio aviacija sunaikino PLO organizacijos vyriausią būstinę Tunezijoje, prie Tuniso miesto. Puolime žuvo 75 asmenys, buvo sužeista 110, kurių 15 yra arti mirties. Oficialiai pareikšta, kad puolimą išprovokavo trijų izraeliškų nužudymų Kipro salon atplaukusioje jachtoje. PLO vadovybė yra paneigusi savo ryšius su žudikais. Taikinius nuo Izraelio skyrė 1.500 km. Puolime dalyvavę naikintuvai kurą papildė iš tanklaivių ore. Arabai įtaria, kad tuos tanklaivius ore parūpino JAV karo aviacija iš savo bazių. Daug kam atrodo, kad buvo norima nužudyti PLO vadą J. Arafatą, tuo metu buvusį būstinėje, bet išėjusį pasivaikščioti. Jungtinės Tautos ir pasaulis griežtai pasmerkė besaikį Izraelio kerštą. Pirmiausia nėra jokio įrodymo, kad PLO būstinė buvo įsivėlusį į trijų izraeliškų nužudymą Kipro saloje. Be to, aviacijos puolime žuvo ir buvo sužeista tik dalelė palestiniečių. Daugiausia aukų turėjo visiškai nekalti vietiniai gyventojai. Tunizija šį aviacijos puolimą teisingai pavadino valstybiniu terorizmu.

Atitaisė klaidą

Pas prez. R. Reaganą tada buvo atskridęs Jordanijos karalius Huseinas, siekiantis derybų atnaujinimo su Izraeliu. Prez. R. Reaganas pradžioje pritarė prieš teroristus nukreiptiems Izraelio aviacijos smūgiams, bet vėliau pakeitė savo nuomonę, kai dėl jų kilo triukšmas pasaulyje. Spaudos konferencijoje jis pasmerkė įkaitų teltimus Libane, palestiniečių terorą prieš civilius izraelitus ir Izraelio karo aviacijos smūgius Tunezijai, kuri yra ilgametė Amerikos bičiulė. Žuvusiųjų laidotu vėse Tunise dalyvavo visų užsienio pasiuntinių atstovai, išskyrus amerikiečius.

Pagrobė diplomatus

Tripolyje vyko kovos tarp kairiųjų ir dešiniųjų mahometonų grupių dėl šio miesto kontrolės. Kairiųjų grupes remia Sirija. Pirmą kartą ilgameis konflikto istorijoje Beirute buvo pagrobti keturi sovietų diplomatai, reikalaujant sustabdyti Sirijos paramą kairiesiems mahometonams. Vėliau buvo rastas nušautas vienas pagrobtųjų — sovietų ambasados atstovas kultūriniais reikalais A. Katkovas. Šiomet Beirute jau buvo įkaitais pagrobti 35 užsieniečiai, tačiau sovietai aukomis tapo pirmą kartą. Jiems betgi lieka paguoda, kad ten žudymai atliekami sovietiniais ginklais, kurie Sirijon buvo atsiųsti Kremiaus vadų sprendimu.

Šiame numeryje:

Į aukštybes dairantis

Nuo žemesnių švietimo pakopų iki lituanistikos katedros

Lietuvių rūpesčiai kitataučių puslapiuose

Kaimyninių tautybių spaulda seka lietuvių gyvenimą

Ateities priešai — ne lenkai

Išsilaisvinus Rytų Europai, Vilniaus problema vėl iškils

Turistinė kelionė į Lietuvą

Išpuščiai Kanados lietuvių, aplankiusios okupuotą tėvybę

Ką darys karo nusikaltėliams?

Kanadiškė Deschenes komisija ir tolimesni jos žingsniai

Ar problemos nugalės studentus?

Sukaktuvinis ateitinių kongresas ir dalyvaujantis jaunimas

Baltiečių jaunimo suvažiavimas

Estai, latviai ir lietuviai dalinasi bendrais rūpesčiais Dainavoje

Istorinės spalio mėnesio datos

Lietuvai reikšminga ne tik spalio 9-ji, bet ir kitos datos

Mūsų pavasaris ir visuomeninė veikla

Pranešimas iš Australijos apie tenyškųjų lietuvių veiklą

Svajonių ir sapnų knyga

Prof. A. Klimas apie Jūrąs Statkūnės de Rosales leidinį

TEVIŠKĖS ŽIBURIAI

THE LIGHTS OF HOMELAND

2185 Stavebank Road, Mississauga, Ontario L5C 1T3, Canada
Telefonas (416) 275-4672 USPS 740-550

Leidėjas: Kanados lietuvių katalikų kultūros draugija "Žiburiai"
Redaguoja: kun. dr. Pr. Gaida ir Vyt. Kastytis. Metinė prenumerata — \$20, pusmetinė — \$11, mėnėjo — \$25 (Amerikoj — JAV doleriais).
Pavieniai numeriai — 50 ct.

Skelbimai ruošiamam numeriui priimami iki ketvirtadienio. Už skelbimų turinį redakcija neatsako. Rankraščiai taisomi redakcijos nuožiūra. Autorių pasirašyti straipsniai nebūtinai reiškia redakcijos nuomonę.

The Lights of Homeland — Lithuanian Weekly
Published by Lithuanian Canadian R. C. Cultural Soc. "Žiburiai", Inc.
Subscription rates: \$20.00 per year, \$11.00 per 6 months. Deadline for advertisements — Thursday. Second class mail registration number 0509. U.S.A. Second class postage paid at Lewiston, N.Y. U.S. Post master send address changes to P.O. Box 255 Lewiston, N.Y. 14092. Printed in Canada weekly except 4th week in December and 1st and 2nd week of August

Ateities priešai — ne lenkai

JONAS PRUNSKIS

Š. m. sukanka 65 metai, kai lenkai sulaužė 1920 m. Suvalkų sutartį ir užgrobė Vilniaus kraštą. Tai buvo didelis smūgis Lietuvai, tačiau visa tai neujė istorijon. Jau 45 metai, kai 1939 m. lenkų okupacija Vilniaus krašte pakeitė daug žiauresnė sovietų okupacija. Per 35.000 vilniečių išvežta į Sibirą mirčiai ir per 6.500 vilniečių jaunuolių — partizanų bei aktyvistų buvo nužudyti. Tie skaičiai nuolat didėja: Seferinas savo knygoje apie Sov. Sąjungos koncentracijos stovyklas pateikia adresus kelių tokių stovyklų Vilniuje, kuriose vilniečiai tardomi, kankinami, teisiama ir paskirstomi po Sov. Sąjungos lagerius.

Vilniaus kraštas praeityje buvo okupuotas švedų, prancūzų, vokiečių, lenkų, bet sovietinė okupacija yra už visas žiauriausia. Nei lenkai, nei vokiečiai Vilniaus krašte žemės ūkio nenaikino ir sodybų negriovė. Nei lenkai, nei vokiečiai šventovių Vilniaus krašte nedegino ir jų neuždarinėjo, o už jų lankymą nieko iš darbo neatleidinėjo, į bėprotnamį nesuntė, kaip tai rusai daro. Sov. Sąjunga 1945 m. Vilniaus kraštą sunaikino, jį išdalydami: didesnę pusę atidavė Gudijai, Suvalkų trikampį — Lenkijai, o likusią dalį su Vilniumi pasilikosau kaip ir visą Lietuvą.

Blogiausiai lietuviai gyvena toje Vilniaus krašto dalyje, kuri atiteko Gudijai. Ten jie neturi nei lietuviškos spaudos (draudžia prenumeruoti ir iš okup. Lietuvos), nei lietuviškų mokyklų, nei lietuviškų pamaldų. Jeigu jaunuolis nuvykęs į okupuotą Lietuvą baigia kurį nors mokslą, tai Gudijoje negauna leidimo dirbti. Gudijos lietuvių kontaktai su išoriniu pasauliu yra labai blogi — negirdėjau, kad kas atvažiuotų iš Gudijos arba ten kas nors nuvažiuotų. "Kronika" rašo apie ten nuvykusių dvasiškių ir lietuvių moterų pamokyti katekizmo vaikus ir jų teismus bei bausmes.

Gudijos lietuviai yra užmiršti ir išievojti. Mūsų tyla apie Gudijos lietuvių vargus ar nebus per didelė dovana Sov. Sąjungai? Tą sritį gynė mūsų kunigaikščiai, mūsų savanoriai 1918-1920 m., o mes savo tylą skatiname gudų ir rusų agresyvumą prieš lietuvius.

Tos srities jau mes nebeatgausime, nes ten žiauriai naikinama lietuvių — greitai nebeliks ten lietuvių. Mums reikia rašyti, kalbėti ir protestuoti dėl ten naikinamos lietuvių, kad už mūsų tylą nekaltintų istorija.

Kaip gyvena lietuviai Vilniaus krašte ir sovietų okupuotoje Lietuvoje, nerašysiu, nes daug lietuvių nuvažiuoja savo giminių aplankyti ir apie jų

padėtį žino.

Suvalkų trikampyje ir Lenkijoje lietuviai geriau gyvena, negu rusų okupuotoje Lietuvoje, nes nė vienas lietuvis nenori vyksti iš Lenkijos ir rusų okupuotą Lietuvą. Lenkijoje lietuviai gauna lietuviškos spaudos iš užsienio ir turi savo laikraštį "Aušra" bei vietinius biuletenius. Jie turi ten lietuviškas mokyklas, vieną gimnaziją, o kas nori iš Lenkijos gali važiuoti studijuoti ir į okup. Lietuvą. Pvz. dabartinė "Aušros" redaktorė V. Malinauskaitė yra baigusi žurnalistikos studijas Vilniaus universitete, nors yra Suvalkų krašto lietuvaite. Dabartinėje Lenkijos teritorijoje lietuviai turi savo parapijas bei lietuviškas pamaldas, kultūrinius parengimus, susirinkimus, vakarus, gegužines.

Dabar Vilniaus krašte iš svetimųšalių daugiausia yra rusų, paskui gudų ir lenkų. Rusų ir gudų skaičius nuolat didėja — jie atvyksta iš rytų. Lenkų skaičius Vilniaus krašte nuolat mažėja. Daug lenkų repatriavo į Lenkiją. Legali ir nelegali lenkų repatriacija vyksta į Lenkiją ir dabar. Iš Lenkijos naujų lenkų į Vilniaus kraštą neatvyksta. Seniai miršta, o daug jaunų lenkų nutauteja dažniausiai per vedybas. Ateityje Lietuvai pavojų sudarys ne lenkai, bet gudai. Kai Lietuva išsilaisvins iš rusų jungo, tai išsilaisvins ir gudai. Jų nacionalizmas auga, ir teritoriniai apetitai didėja — jie nori ne tik Vilniaus, bet ir kitų lietuviškų sričių.

Lenkai nepavojingi Lietuvai nei dabar, nei ateityje. Toliemyje ateityje, Lietuvai išsilaisvinus iš rusų jungo, lenkai nebus pavojingi. Atgavus Lietuvai nepriklausomybę, joje bus mažai lenkų. Gudijai priskirtas Vilniaus krašto sritis Lietuvai bus sunku beatgauti. Neatrodė, kad lenkai kariautų dėl Vilniaus krašto prieš Gudiją ir Lietuvą kartu. Lenkija kolonizavo vokiškas žemes, ir jas nori pasilaikyti visam laikui. Dėl to su Lietuva stengsis sugyventi, nes Vilniaus krašto smėlynai daug ko nežada Lenkijai. Jai bus geriau turėti normalius santykius su Lietuva. Lenkija yra Sov. Sąjungos ir jos satelitinų vyriausybų bei vilniškės "Tiesos" labai nemėgstamas kraštas Europoje, nes reikalauja daugiau laisvės, nepaisydamos jų politikos. Lenkijos reikalavimas iš rusų daugiau laisvės, netiesiogiai padeda ir Lietuvai. Lenkų žodis "Solidarnosc" Lietuvos laukais nuskamba laisvės šūkiu Lietuvai.

Šiaip ar taip Lietuva, išsilaisvinusi iš rusų jungo, turės savo vyriausybę ir kariuomenę, kuri gins Lietuvos teritoriją nebologiau, kaip mūsų tėvai ją gynė 1918-1922 m.

Turistinė kelionė į Lietuvą

Į Lietuvą iš Toronto oraustis apie 1985 m. pavasarį skridome "Air France" oro linija per Paryžių ir Kijevą, aplenkdami Maskvą. Iš Paryžiaus į Kijevą atskridome jau "Aerofloto" lėktuvu. Ukrainos sostinėje tikrino mus pagrindiniai žiūrinių dokumentus, įieškojo ginklų, švietė lagaminus ir tik tada pradėjo čiupinėti muitininkai.

Kijevo muitinėje

Mudu buvome vieni iš paskutiniųjų. Vienas muitininkų pamojo mums, kad eitime prie jo. Kai prie jo prisitartinome ir padavėme visas, jis tarė:

— Aš esu taip pavargęs, kad tingiu jūsų lagaminus atidaryti.

Apsidžiaugiau. Stveriau lagaminus ir tempiu pro muitininką. Jonas, mano vyras, iš paskos tempia savo.

— Palaukit, palaukit, — susigriebė muitininkas. — Dar ne viskas. Sakytų ką vežat?

Turėjome keturis išsipūtusius lagaminus. Sakyti, kad vežamės tik savo asmeninius daiktus ir keletą smulkučių suvenyrų, niekaip neišeina, todėl sakau:

— Savo daiktus ir keletą senų mums nebetinkamų drabužių giminėms dovanų. Mūsų visi giminės Lietuvoje.

— O ar jūs žinot, kad giminėms dovanų vežti negalima, nes jūsų visa turistinė?

— Mes to nežinojome, — sakau muitininkui.

— O džinsų ar turit?

— Ne.

— O velvetų?

Tų tai turėjome. Mano lagamine buvo dvejtos tokios kelinės, todėl ir prisipažinau:

— Dvejas velvetus turiu.

— Sakytų tiesą, — vėl sakau muitininkas, — nes aš galiu lagaminus patikrinti.

— Kaip norite, — sakau.

Tada muitininkas tarė:

— Sumokėkite maitą už dvejias velvetas iš viso lygiai šimtą rublių ir viskas.

Nesinorėjo mokėti maitą už savo daiktą, bet pagalvojau, kad jei atidarys lagaminus gali ir daugiau ką nors apmuituoti, nors aš nieko drausti-
mo nevežiau. Bet ką gali žinoti šiais laikais? Susiraukiau ir sakau:

— Gerai, nors iš tikrųjų labai blogai. Mudu pensininkai ir matote pats, kad pinigų nedaug vežamės.

Tačiau muitininkas į tuos mano žodžius nereagavo. Jonui teko nueiti į čia pat esančią kasą ir iškeisti 120 amerikietiškių dolerių į šimtą vieną rublį su kapeikomis.

Gavęs pinigų, muitininkas išrašė kvitą ir ranka parodė tempti savo turtus už tokios sienelės, kur jau laukė ekskursantų iš Kanados lietuviškai kalbantai vadovė.

Pasirodo, beveik visi mūsų ekskursijos dalyviai mokėjo maitus už savo nuosavus vežamus daiktus, kai kurie net didelius. Viena ekskursantė pasipiktinusi iki širdies gelmių sakė, kad sumokėjusi maito 350 rb. arba \$472 kanadiškus.

Visa grupė salėje

Palikę lagaminus vadovės globai, nuėjome į kitą patalpą, kur jau sėdėjo dauguma mūsų ekskursijos dalyvių. Laukėme jų, kuriuos dar tikrino. Ačiū Dievui, čia nors atsistoti buvo kur. Aukštai, beveik palubėje, kabojo spalvotos televizorius. Jo ekrane matėme šonkančius vyrus ir merginas ukrainietiškus šokių, girdėjome dainuojant solistus, daugiausia moteris, ir choras. Visi atlikėjai apsirengę ukrainietiškais drabužiais. Įsiklausiau į dainų turinį ir melodijas. Tie jauni vyrai ir merginos dainavo ne pagauniančias, melodingas ukrainiečių liaudies dainas, o ukrainiečių kompozitorių naujai sukurtais kompozicijoms. Dainose buvo garbinami kariai, nugalėję vokiškuosius fašistus ir žuvę už Sovietų Sąjungą didvyriai. Ir koncerto klausytojai buvo kariai — veteranai, apsikabinę medaliais.

Televizorius rėkė labai garsiai, kaip tie garsiakalbiai Kauno gatvėse prieš 45 metus. Na, bet pažanga vis dėlto yra — vietoje garsiakalbio spalvotas televizorius.

Ukrainos sostinėje

Jau buvo visai sutemę, kai lietuviškai kalbančioji mūsų vadovė liepė sėsti visiems į

autobusą. Į Kijevą atskridome apie 7 v.v., kai dar saulė žemė ridinėjosi. Važiavome "Inturisto" viešbutin. Mūsų nervai atsileido. Pagaliau, pagaliau po tokios ilgos ir įtemptos kelionės galėsimė kristi į lovas ir ilsėtis, ilsėtis.

Vežė mus senais medžiais apsidintomis gatvėmis. Per medžių lapiją net pastatų negalėjai gerai matyti. Vadovė mums sakė, kaip tos gatvės vadinasi, kuriomis važiuojame, kokio jos ilgio, kokius žymius pastatus pravažiuojame. Visi buvome taip pavargę, kad nelabai girdėjome ką ji kalba.

Net atsidusau, kai privažiavome prie "Inturisto" viešbučio. Jau, krisiu į lovą ir miegoiu, miegoiu.

Viešbutyje

Suėjome į erdvų viešbučio vestibulį. Vadovė priešo prie mūsų ir sakė:

— Jau greit galėsite atsipūsti savo kambariuose. Tik palaukit truputiuką. Aš tuojau sugrįšiu.

Ką darysi, laukiame. Stoviniuojame vietoje, persisverdami nuo vienos kojos ant kitos, nes aplinkui nei kėdžių, nei suolų, nei sofų. Sunku taip stovėti ir laukti, kai tau jau truputį virš 50. O mūsų dauguma tokių. Smarkesnieji viename vestibulio pakraštyje susirado porą sofų ir įsitaisė ant jų. Vadovė vis dar neateina. Matyt, kambarius mums tebe-ruošia.

Maždaug apie 11 v.v. vakaro vadovė pasirodė ir sakė:

— Dabar einam į gretimą salę vakarienės valgyti. Kol pavalgysim, kambariai bus jau paruošti.

Se tau! Dažniausiai viskas būna atvirkščiai: kai nori miego, tai tau siūlo valgyti, o kai esi alkanas gali miegoti, kiek tiktai lenda.

Vakarienė buvo gera. Jos metu vadovė pranešė rytojaus programą ir laiką kada būsime Vilniuje. Iki šiol tai buvo "karinė" paslaptis. Pusryčiai — 8 v.v. Tai kiek miegoti? Dabar jau beveik vidurnaktis. Gerai tik, kad jau pagaliau žinome kada atsisirasime Vilniuje. Tik ar sūnus ir sesuo žino kada?

Kalbame su Kaunu

Gavę kambario raktą nuėjome į viešbučio pašto skyrių ir prašėm sujungti su Kaunu. Tarnautoja užsirašė sūnaus telefono numerį, liepė eiti į savo kambarį ir ten laukti telefono skambučio.

Mūsų kambarys buvo trylikame aukšte. Švarus, su vonia. Prausykloje daugybė frotinių rankšluosčių. Ir vonioje, ir kriauklėje ir net ant tualetinio popierinės juostelės su anglišku įrašu: "disinfected". Reiškia garantuotai švaru. Šiltas ir šaltas vanduo. Radiatorius prausykloje šiltas. Yra

ir tualetinio popieriaus. Tik veidrodis kažkodėl taip pakabintas, kad aš net savo viršugalvio jame negalėjau pamatyti. Koridorėlyje buvo kitas veidrodis. Šis kabojo šiek tiek žemiau, bet ir jame tik mano viršugalvis atsispindėjo. Matyt, aukšties vyras tie veidrodžiai skirti buvo. Ir suprantama, nes tas viešbutis buvo pastatytas tik 1980 m., kai Maskvoje vyko sporto olimpiada. Apie mažesnio ūgio viešbučio gyventojus niekas nepagalvojo.

Telefono skambutis suskambėjo gana greitai. Išgirdau sūnaus balsą:

— Labas mama.

— Labas Ramuti, mes jau Kijeve. Ar žinai kelintą valandą rytojo atsisirasime Vilniuje?

— Žinau, atsakė jis. Mes visi žinom.

Iš kur jie žino, kai niekas tokių dalykų nesistengia per daug skelbti? Reikia mokėti Sovietų Sąjungoje gyventi.

Lagaminai po vidurnakčio

Apsiprausę, kritome į lovas ir per sekundę užmigome. Už kokios valandos girdime, kad kažkas smarkiai beldžiasi į duris. Rytoj reikės anksti keltis, o čia dabar kažkas trukdo.

— Eik tu, — sakau Jonui. — Aš neisiu. Tegu sau beldžiasi kiek nori. Aš neisiu.

— Ne, sako mano amžinoji "prisiega", eik tu. Manai man taip lengva atsikelti?

Vis dėlto kiek pasirangęs atsikėlė ir nuėjo prie durų. Vos tik Jonas atidarė duris, visi keturi lagaminai įvažiavo į kambarį. Paskui tuos lagaminus kambarin įėjo vyras. Atsistojo ir lyg kažko laukia. Leonas buvo piktas. Jis visai nemandagiai tam žmogui kažką burbtelėjo. Tas pripratęs prie grubaus elgesio visur, apsisuko ir išėjo lyg niekur nieko. Jis turbūt tik pagalvojo:

— Niet, tak niet.

Rytą ekskursantai pasakojo, kad kai kurie nešikai, atgabėję vidurnaktį lagaminus, begėdiškai reikalavo arbatpinigių. Turbūt per daug mandagiai su jais kalbėjote, — pagalvoju.

Į miestą

Po pusryčių, apie 8.30 išvažiavome Kijevą apžiūrėti. Turėjome tik keturias valandas laiko, reikėjo skubėti. Kaip ir vakar, autobusas vežė mus aukštais, senais medžiais apsidintomis gatvėmis, vėl sakė jų vardus ir kokio jos ilgio, lyg tai būtų svarbiausia. Priviažiavę Dnieprą, sustojome. Dniepras platus. "Šumit ta stone Dnpr širokij" — rašė kažkada ukrainiečių poetas Tarasas Ševčenko, prisiminęs šimtmečius besitęsiančią Ukrainos sąjungą su Rusija ("Šiausiassi ir dejuoja Dniepras platusis"). (Bus daugiau)

Paminklas-kryžius lietuvių kapinaitėse Sibire. Jame išpjaustytas įrašas: "A. a. Ona Didžiarietienė 1868-1952, Panevėžio aps., Kupiškio vls., Pupo-
nių k., Lietuvos". Ten ji buvo sovietų deportuota

Mažosios Lietuvos visuomenininkui

JONUI ANYSUI

mirus,

poniai VALERIJA ANYSIENEI, prof. GRAŽINAI ANYSAITEI-SLAVĖNIENEI su šeima ir kitom
giminėm nuoširdžią užuojautą reiškia —

Akvilina ir Antanas Musteikiai

A+A

ILONAI KATCHYTEI-BAKIENEI

mirus,

jos vyrui JUOZUI BAKIUI giliausią užuojautą
reiškia —

Albina ir Stepas Makarevičiai

Los Angeles, JAV

MYLIMAI ŽMONAI

A+A

ILONAI BAKIENEI

mirus,

dailininką JUOŽĄ BAKĮ nuoširdžiai užjaučiame —

Angelika ir Juozas Sungailos

Mylimai žmonai

A+A

ILONAI BAKIENEI

iškeliauvus amžinybėn,

jos vyrą dailininką JUOŽĄ, mūsų mielą vicepirm-
ninką, visus gimines ir artimuosius nuoširdžiai
užjaučia —

Lietuvos kankinių parapijos
kultūrinė komisija

A+A

ILONAI BAKIENEI

netikėtai atsiskyrus su šiuo pasauliu,

jos vyrui dail. JUOZUI BAKIUI, giminėms bei artimie-
siems reiškiami nuoširdžią užuojautą —

Stasys ir Marija Jokubaichiai

A+A

ILONAI BAKIENEI

mirus, jos vyrui JUOZUI, mūsų mielam bičiuliui, šioje
skausmo valandoje reiškiami giliausią užuojautą ir
kartu liūdime —

Vanda ir Gediminas Balukai
Alė ir Jurgis Daugvilos

Čikaga, JAV

A+A

ILONAI BAKIENEI

mirus,

jos vyrui JUOZUI, seseriai MARAI su šeima ir vi-
siems giminėms bei artimiesiems reiškiami gilią
užuojautą —

Z. I. T. A. Zaleskiai

Canadian Art Memorials Ltd.

176 Lakeshore Road West, Port Credit, Ont. L5H 1G4

LOUISTEMPOREALE - oficialus skulptorius -
Bank of Canada, Bank of Montreal,
Bank of Nova Scotia ir Archives Bldg.
King George VI Niagara Falls

Atlieka įvairius kapų paminklų akmenis
ir skulptūros darbus — greitai ir meniškai.
Užsakymus atliekame pagal projek-
tus ir taip pat turime didelį pasirinkimą
pagamintų paminklų lietuvių kapinėms.
Užsakykite jau dabar, kad mes galėtume
neskubėdami atlikti visą meniską darbą
pagal pageldivimus.

Darbovietės telefonas 278-2757

Namų telefonas 278-4529

Atstovas — St. Prapasas.

Tel. 233-4486

KAZLAUSKAS

WHY DISCRIMINATE?

The Soviet Union has given the Canadian Government a list of 37 names of alleged Nazi war criminals.

In total, the Justice Department came up with 48 names of individuals in Canada alleged to have committed war crimes.

"Most, if not all, the persons against whom accusations have been made came originally from Eastern Europe, mainly from places now within the Soviet Union," says a recently-released cabinet task force report.

That's very curious indeed. Some questions arise:

Does Moscow have a vested interest in discrediting refugees who were forced to flee Eastern Europe?

Why is the Commission of Inquiry on War Criminals focusing on political enemies of the Soviet Bloc?

Are not all war crimes — in Nazi Germany, in the Soviet Union, Vietnam, Cambodia, Angola, and the Middle East equally horrible?

Why are they being excused from investigation by the Commission?

Whatever happened to the Government's acceptance of a policy of evenhandedness that promised "to deal with war criminals", regardless of where or when the wrongdoing took place."

It's a tragedy for all Canadians of Eastern European descent that the memory and the history of our homelands are being defiled by Soviet allegations of war crimes in Eastern Europe more than a generation ago.

If there are differences tell us what they are, so we can explain them to our children, our friends, our neighbours, and our colleagues at work. We're sure they must be wondering.

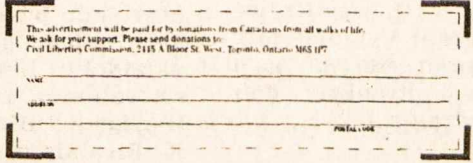
* Adapted from "War Criminals in Canada," National Post, 1984. Reprinted by permission of the author.

"How do we explain to our children?"

Sponsored by:

UKRAINIAN CANADIAN COMMITTEE • LITHUANIAN CANADIAN COMMUNITY •
LATVIAN NATIONAL FEDERATION IN CANADA
ESTONIAN CENTRAL COUNCIL IN CANADA • SLOVENIAN NATIONAL COUNCIL

Šis skelbimas buvo išspausdintas Toronto dienraštyje "The Globe and Mail" 1985.IX.28. Jame iškeliama diskriminacija karo nusikaltėlių įsiekimoje

TOUR 1985

Kelionė į Šv. Žemę ir Romą. Kalėdos Betliejuje 2 savaitės - \$2,495.00. 1985 m. gruodžio 21 - 1986 m. sausio 4
Amanas, Petra, Jeruzalė, Betliejus, Nazaretas ir Galilėja, Haifa, Karmelio kalnas, Cezarėja, Jafa, Tel-Avivas, Jerichas, Mirties jūra, Jordano upė, Betanija, Roma ir Vatikanas

Smulkesnį informacijai telirautis:
Rev. Father J. Cullen, C.S.B., c/o St. Michael's College School, 1515 Bathurst St., Toronto, Ont. M5P 3H4. Tel. (416) 653-3180 arba:
GIDEON TRAVEL AGENCY
60 St. Clair Ave. East, Toronto, Ont. M4T 1N5
Tel. (416) 923-7337

ANTANAS MACEINA

Kritinė užsklanda

(Tęsinys iš praėjusio nr.)

Užtat Tikėjimo kongregacija ir kreipia išlaisvinimo teologijos dėmesį į tai, kad "milijonai mūsų amžiaus žmonių teisėtai ilgisi atgauti pagrindines laisves, kurias jiems išplėšė totalitarinės ir ateistinės valdymo formos, atėjusios valdžios revoliuciniu bei prievartinu keliu. Tai mūsų laikų gėda, kurios nevalia neregėti: išsitos tautos yra laikomos žmogų niekinančioje priešpaudoje, skelbiant, esą tai neša laisvę. Kad ir visi tie, kurie — gal net nesąmoningai — virsta tokios priešpaudos sąjungininkais, galop išduoda vargšus, nors ir tvirtintų jiems tarnaujantį" (XI, 10). R. Europa gali tik patvirtinti šiuos žodžius.

3. Utopinis pobūdis

Tai betgi, kas išlaisvinimo teologijai yra būdingiausia ir kas sudaro didžiausią jai grėsmę, Tikėjimo kongregacijos pavadinimą tiesiog "mirtina iliuzija" (XI, 9), yra utopinis jos pobūdis. Geriausiai šią utopiją yra išreiškęs L. Boffas: "Reikia žmones, esančius kalėjime, išmokyti ir veikti taip, jog nei vieno ten nebūtų; reikia sudaryti sąlygas, kad visi būtų paleisti laisvėn. Pažangos pačiam kalėjime nepakanka. Žmonės turi išeiti laisvėn — ilgo išsivystymo eigoje, kai užtarbos bus nuversotos ir kai kalėjimas bus tiek perkeistas, jog liausis buvęs kalėjimu".¹²¹ Kalėjimas čia yra visuomeninės sąrangos prasmuo, kuris skelbia: visuomeninę sąrangą reikia ne gerinti iš vidaus, ją reformuojant, bet reikia ją sugriauti, kad po jos atsirastų nauja sąrangą, visiškai nebeįsivaizduojanti buvusiąją. Išlaisvinimo teologija regi šioje naujojoje sąrangoje Dievo Karalystės pradžią žemėje. Kova už vargšų išlaisvinimą yra kova už Dievo karalystės statymą bei ugdymą: "Tikroji krikščioniškųjų liaudies bendrijų kovos tema yra vis labiau tarp vargšų sudabartinanti (gegenwaertig machen) Dievo karalystę ir jos pažadus".¹²²

Ypač su dideliu entuziazmu kalba apie šį Dievo karalystės sudabartinimą liaudies bendrijų vadovai (animadores). "Svarbiausias mūsų pasiuntinybės uždavinys (Auftrag) yra sudabartinanti Dievo karalystę" (C. Z. Mera); "mes, jaunieji išpareigoję krikščionys, bėdos atveju kovosime net ir ginklu drąsiai bei ga-

lingai, kaip Kristus mums yra įsakęs, jog mūsų pastangos tęstų toliau naujo žmogaus kūrimą, prasidėjusį liepos 19 dieną (Samozos nuvertimas, Mc.), kai mums pasisekė atverti duris laisvėje Nikaragvoje statyti Dievo karalystę" (C. M. Sanchez); "as pats jaučiu didelę pareigą statyti Dievo karalystę, apie kurią Jėzus Kristus Evangelijoje taip dažnai kalba... Mes dalyvaujame (revoliucijoje), nes tikime, jog naujojoje Nikaragvoje pasiseks sukurti naują žmogų".¹²³

Tikėjimo kongregacijos instrukcija vadina šį entuziazmą "žemiškuoju mesianizmu" (IX, 4), mėginančiu eschatologinę Dievo karalystę kurti žmogiškosiomis pastangomis ir tuo būdu "istoriją padaryti subjektu save pačią išganomojo vyksmo" (IX, 3). Kad tai nėra kokia nors Tikėjimo kongregacijos išsigalvota mintis, o pačios išlaisvinimo teologijos prielaida, rodo L. Boffo žodžiai. Jis rašo: "Teisybė yra tokia svarbi, jog be jos nėra jokios Dievo karalystės" (Kirche... p. 54). Su šiuo teiginiu reikia sutikti be niekur nieko, nes ir Naujasis Testamentas kalba apie perkeitimą bei atbaigtą pasaulį kaip apie teisybės buveinę: "Mes laukiame pagal jo pažadą naujo dangaus ir naujos žemės, kuriuose gyvena teisybė" (2 Pt 3, 13).

Tačiau mus nustebina tolimesni Boffo teiginiai, kalbą apie Dievo karalystės ženklus žemėje: "Ženklas gi, jog Dievo karalystė ateina ir apsigyvena mūsų miestuose, yra tai, kad su vargšais elgiamasi teisingai, kad jie dalyvauja gyvenimo ir visuomenės gėrybėse, kad jie yra gerbiami ir ginami nuo ekonominės ir politinės priešpaudos" (t.p.). Bet ar iš tikro ekonominis ir socialinis vargšų būklės pagerinimas yra Dievo karalystės artėjimo ir apsigyvenimo ženklas? Ar apskritai yra galima Dievo karalystę matuoti tokiais gėrybėmis? O jei išlaisvinimo teologai šitaip galvoja, tai reiktų kreipti jų dėmesį ne tik į R. Europą, kurioje vyrauja struktūrinis vargas, bet ir į V. Europą, kurioje įgyvendinta struktūrinė gerovė, vadinasi, kurioje vargas yra tik arba asmeninė kaltė, arba atsitiktinė ir praeinanti nelaimė. V. Vokietijoje, pavyzdžiui, kiekvienas, kuriam stinga žmogiškojo pragyvenimo reikmenų (pinigų, buto, maisto, aprangos, darbo...) pačiu įstatymu (t.y. teisingumu, ne malone!) yra aprūpinamas, kad nevargtų. Žmogaus teisės čia yra gerbiamos visų žmonių, neišskiriant nė didžiausių nusikaltėlių ar teroristų. Jokios ekonominės, socialinės ar politinės prievartos niekam nedaro, nes nuo to kiekvieną saugo administraciniai teisimai, kuriems galima apskųsti bet kokius organus,

Ką darys karo nusikaltėliams?

Deschenes komisija Kanadoje pateiks savo rekomendacijas vyriausybei, kuri turės nuspręsti, ar steigti panaši Amerikos OSI įstaiga

V. MONTVILIUS

1979 m. JAV vyriausybės įsteigtos OSI (Office of Special Investigations — Specialių tardymų įstaiga) pagrindiniai uždaviniai yra surasti ir patraukti atsakomybėn asmenis, vykdžiusius ar padėjusius vykdyti civilinius karo nusikaltimus. Deja, paskirų asmenų kaltinimai išsiplėtė į etninių grupių kaltinimus, o spauda pradėjo skelbti žmones kaltais dar prieš teismą.

OSI vadovai nuvyko į Maskvą ir paprašė vyriausią sovietų prokurorą parūpinti kaltinamąją medžiagą. Sovietai mielai sutiko tai padaryti. Jie pokarinius imigrantus, atvykusius iš DP stovyklų, jau seniai buvo apšaukę nacių karo nusikaltėliais. Šie imigrantai iš Rytų Europos kraštų yra gyvi liudininkai sovietų įvykdytų persekiojimų, terorų ir žudynių. Išėjusios organizacijos kelia aiškint buvusius ir dabartinius nusikaltimus pagrindinėm žmogaus teisėm ir trėmimams Sibiran. Todėl sovietai nuolat stengiasi išsivys diskredituoti amerikiečių ir kanadiečių akys.

OSI taip pat renka žinias apie imigrantų nusikaltimus imigracijos ir pilietybės įstatymams, kad būtų galima atimti pilietybę ir deportuoti. Pagal JAV įstatymus, asmenys negali būti teisiami už karo nusikaltimus, padarytus kitame krašte, bet išpilietintas asmuo gali būti deportuotas. OSI siūlo asmenis iš R. Europos kraštų deportuoti į Sov. Sąjungą, nors tiems žmonėms tai reikią žiaurias bauses.

Žurnalistas Neil Macdonald, apkanęs OSI įstaigą Vašingtone, aprašo ("Citizen", 1985. VIII. 26) vieną OSI naudojamą būdą sugauti savo grobiui (Macdonaldo išsireiškimas). Kai istorikai nustato, kad tam tikras pulkas ar pagalbinis policijos dalinys bei karinis eskadronas yra vykdęs žiaurumus, tada bandoma gauti jų narių sąrašą. Tyrinėtojai gautas pavaras perleidžia per imigracijos ir naturalizacijos tarnybų skaitytuvus, įsiekdami pavardžių. Sako, kad tuo būdu jie surado Juozą Kisieliatį, kuris buvo lietuvių pagalbinio dalinio nariu Slucko-Minsko rajone 1941 m.

Pajieškos Kanadoje

Kanadoje vyravo nuomonė, kad panaši įstaiga į OSI nebus įsteigta. Kai kurie asmenys tai teigė jau ir po Deschenes komisijos sudarymo 1985 m.

Deja, paskutinių mėnesių įvykiai verčia suabejoti tokiu teigimu.

Deschenes komisija, baigusi savo darbą 1985. XII. 31, turės rekomenduoti ką vyriausybei turėtų daryti, kad įtariamieji nacių karo nusikaltimais būtų patraukti į teismą ir nubausti. Kanados žydų kongreso ir "B'nai B'rith" organizacijos atstovų siūlymai Deschenes komisijai apklausinėjimui metu yra tolygūs panaudojimui OSI proceso.

Nesekantiems kanadiškos spaudos gali atrodyti, kad šis nacių karo nusikaltėlių pajieškų klausimas Kanadoje išliko tik dabar. Deja, jis buvo keliamas jau daug metų, pirmiausia sovietų, o vėliau ir kitų, kaip pvz. žydų organizacijų, ypač tuo metu, kai JAV-se buvo pasiūlyta ir įsteigta OSI. Simonas Wiesenthalis jau seniai Vienoje yra įsteigęs specialų nacių karo nusikaltėlių dokumentacijos centrą, kurio veikla yra išplėsta ir kituose kraštuose. Kanadoje nacių klausimas dažnai buvo keliamas spaudoje ir parlamente, bet ankstyvesnės vyriausybės, daugiausia liberalų, tam klausimui nedavė eigos.

1979 m. pasikeitus valdžiai, tuometinis min. pirmininkas Joe Clark sudarė komisiją karo nusikaltėlių klausimui tirti. Sekantis didelis pasikeitimas įvyko 1980 m. pradžioje, kai Kanados vyriausiu prokurorui tapo Robert Kaplan. Jis 1980. IV. 13 Vašingtone susitiko su "nacių medžiotoju" Simonu Wiesenthaliu ir paskelbė, kad pradės aktyvią akciją prieš nacių karo nusikaltėlius ("Globe and Mail", 1980. IV. 21, "Kaplan vows action against war criminals"). Įdomu, kad susitikimo sąlygas diktavo Wiesenthalis, būtent Kaplanas turėjo atvykti į Vašingtoną. Wiesenthalis atsisakė vykti į Kanadą ("Macleans", 1980. V. 5). Būdamas Vašingtone, Kaplanas turėjo pasitarimus su Allan A. Ryan, Jr., OSI direktoriumi, kuris pažadėjo, kad jo įstaiga parūpins informaciją Kanados įstaigoms apie įtariamus nusikaltėlius gyvenančius Kanadoje. Kanados spauda plačiai komentavo Kaplano susitikimą su Wiesenthaliu ir Kaplano pareiškimus.

Tuo tarpu J. Clarko įsteigta komisija, vadovaujama advokato Martin Low, teisingumo ministerijos tarnautojo, tęsė savo darbą ir, valdžioms pasikeitus, pagal naujo teisingumo ministerio Jean Chretien pa-

tvirtintą programą. Raportas buvo įteiktas Trudeau ministerių kabinetui 1981 m., kuris nutarė, kad be specialiai išleistų įstatymų teisiškai nedaug ką galima padaryti. Įtariamųjų skaičius buvo labai mažas (50-100, sovietų pateiktame sąraše — 37) įrodymai sunkiai prieinami, įtariamieji nusikaltimai įvyko prieš 40 metų kitame krašte. Tuometinis teisingumo ministeris J. Chretien 1982 m. pareiškė, kad praeičiai galiojančių įstatymų išleidimas yra visiškai nepriimtinas.

Martin Low raportas buvo konfidencialus ir tik š. m. liepos mėnesį buvo paskelbtas. Raporte svarstyta įvairios teisinės galimybės — nusikaltėlio išdavimas kitam kraštui, išpilietinimas, deportacija ir pan.

Ministeris ir žydų organizacijos

Ne visi kraštai yra pasirašę nusikaltėlių išdavimo sutartis, pvz. jos nėra tarp Kanados ir Sov. Sąjungos. Kaplanas pasirūpino, kad V. Vokietija reikalautų Helmuto Raucos išdavimo. Teismo nutarimu 1983 m. jis buvo perduotas V. Vokietijai, kur po kelių mėnesių mirė dar prieš teismo pradžią.

Su Raucos byla spaudoje nuskambėjo ir lietuvių vardas, nes nusikaltimo vieta buvo Kaunas, kur įvyko Lietuvos žydų naikinimas. Nors Raucą gimė Vokietijoje, bet pradžioje buvo klaidingai vadintas lietuviu ar "Volksdeutsche" iš Lietuvos. Vėliau jau nebuvo vadinamas lietuviu, bet senesnių stiliumi parašyti laikraščiu pranešimai lietuvių vardu nepadėjo.

Tuometinei Trudeau vyriausybei po Martin Low raporto nesimant jokių specialių pajieškų, komentarami spaudoje smarkiai sumažėjo, bet rašymas tuo reikalu niekad nebuvo nutrauktas.

"B'nai B'rith" žmogaus teisių lyga, pirmininkaujama advokato Davido Mato, paruošė 10 psl. brošiūrą-vadovėlį "One Is Too Many — Nazi War Criminals in Canada", kuriame aiškinama kas yra nacių karo nusikaltėlis, kokie galimi keliai juos išskirti viešumon, kokios galimybės nuteisti, išpilietinti, deportuoti.

1984 m. pradžioje akcija vėl pagyvėjo. Pvz. "nacių medžiotojas" Wiesenthalis ragino vyriausią Kanados prokurorą Robertą Kaplaną iširti du ukrainiečius, gyvenančius Montrealyje. Savo laisnę prašė patik-

Pensilvanijoje (Luzern County), Kingstono mieste, š. m. spalio 17-20 dienomis rengiamas festivalis su lietuvių tautodailės rodiniais. Festivalio darbuotojos: Nellie T. Bayoras (sėdi), Anna Walatkas, Dorothy Banos

rinti tų dviejų vyrų imigracijos dokumentus, ar jie teisingai aprašė savo veiklą karo metu ("Globe and Mail", 1984. I. 12). Kaplanas pareiškė parlamento komisijai, kad kai kurių įtariamųjų tyrinėjimui yra pasiekę tokią stadiją, kad "mielai priimtų (kurio nors krašto) reikalavimą išduoti kaip nusikaltėlius" ("Citizen" ir "Sun", 1984. III. 21 ir 26). Bet, vyriausybei nesimant akcijos, spauda aprimo.

Deschenes komisija

Į valdžią atėjus konservatoriams, teisingumo ministeris John Crosbie parlamente paskelbė ("Commons Debate", 1985.II.17): "Po pasitarimo su vyr. prokurorū (MacKay), kaip buvau įsakytas ministerio pirmininko (Mulroney), kuris ypatingai domisi šiuo klausimu, priėjome sekančias išvadas... Aš noriu paskelbti nepriklausomos Tyrimų komisijos įsteigimą".

Komisija, vadovaujama teisėjo Julius Deschenes, turės iki 1985.XII.31 padaryti keletą rekomendacijų. Viena jų būtų, kokie įstatymai yra reikalingi dar išleisti, kad karo nusikaltėliai galėtų būti patraukti į teismą ir nubausti už savo nusikaltimus.

telį tikrą ženklą Dievo karalystės atėjimo bei buvojimo žemėje Bažnyčia regi Kristuje, "Dievo ir žmonių Sūnaus asmenyje" (konst. "Lumen gentium", nr. 5). Visa kita lieka paslaptingoje tamsoje: Dievo karalystė "jau yra žemėje", tačiau "slėpiningu būdu" (konst. "Gaudium et spes", nr. 39).

Tarti todėl, kad ta ar kita pasaulio padėtis — ekonominė, socialinė, kultūrinė — yra Dievo karalystės ženklas, reikią tirti, kad ji štai čia ar ten, vadinasi, tirti tai, ko nei Kristus pats netarė, nei mums neleido tarti (plg. Lk 17, 21). K. Rahneris mano, kad "būtų net absoliutinė ir pagrindinė erezija, jei žmogus norėtų kokią nors pasaulyje randamą būklę suprasti kaip savo išganyką".¹²⁴ Žinoma, išlaisvinimo teologija taip toli dar neina. Tačiau kai Gutierrez pabrėžia, jog pasaulio istorija ir išganymo istorija sudaro vieną vyksmą ir kad todėl pasaulio istorija apima ir išganymo istoriją, šioje konkrečiai reikšdamasi; arba kai liaudies bendrijų vadovai džiūgauja sandinininėje Nikaragvoje statą Dievo karalystę bei kurią naują žmogų, — tai ligi įsitikinimo, kad vargšų laisvinimas yra Dievo karalystės atėjimo ženklas, lieka tik labai mažas žingsnelis.

Nėra abejonės, kad privalu vykdyti teisybę žemėje; kad reikia šalinti vargą ir prievartą. Bet taip pat nėra abejonės, kad visos šios žmogaus pastangos Dievo karalystės neartina, kadangi jos nenugali ir iš istorijos nepašalina blogio, kuris visų pirma yra ne ekonominio ar socialinio, o dvasiškai-moralinio pobūdžio, slypis, kaip Tikėjimo kongregacija sako, "žmogaus asmenybės širdyje" (IV, 12). Todėl bet koks entuziazmas, pasitinkęs ekonominę pažangą; bet koks pasitikėjimas perverimu ar revoliucija kaip būdu priartinti Dievo karalystę; bet kokia viltis, jog proletarų klasės pergalė sukurs žmogų-brolį, skamba kaip utopija, nerandanti pateisinimo nei praityje, nei ypač dabartyje, kai mūsų akivaizdoje yra išaugusios socialinės sistemos — dar neteisėgesnės ir nežmoniškesnės, negu buvusiosios. "Utopinis socializmas", kurį mini kard. J. Ratzingeris savo laiške L. Boffui, kaip tik ir sudaro didžiausią grėsmę išlaisvinimo teologijai. Žinoma, kiekviena utopija ne sykį uždegė minią, kaip yra buvę ir Rusijos revoliucijos pradžioje 1917-18 metais, tačiau vykdoma tikrovėje utopija atsisuka tiek prieš jos skelbėjus, tiek galop ir prieš jos sekėjus. Sudužti lemia kiekvienai utopijai, nes ji yra fantastinė pastanga eschatologiją perkelti istorijon. (Bus daugiau)

PAVERGTOJE TĖVYNĖJE

ŠERNŲ AUKA

Energetikos vyr. inž. Jonas Kaškelevičius "Tiesos" 159 nr. rašo apie pavojingą žaidimą su pačių vartotojų pasigamintais elektros įrenginiais. Alytaus rajono Nemunaičio apylinkės Einorių kaimo pensininkė Z. Rinkevičienė padarė aptvarą nuo šernų, įkaldama į žemę pusės metro aukščio kuoliukus ir prie jų pritvirtindama pliką laidą. Nakčiai aptvaro laidą ji prijungdavo prie kištukinio lizdo fazonio gnybto. Tokį įrenginį, mirtinai pavojingą ne tik šernams, bet ir žmonėms, aptiko elektros inspektorius Z. Rinkevičienėi buvo surašytas baudos aktas, bet ji ir toliau šernus baidė elektra. 1984 m. rugpjūčio 5 d. naktį pati šeimininkė užkliuvo už aptvaro vielos ir buvo nutrenkta.

MAŽEJA ŽUVYS

Kliningrado srities "Baltijos žvejų" kolchoze taršeni ten gyvenančių rusų ir okupuotos Lietuvos žuivais specialistai. Pasitarimai lietuvių mariočių baseino žuvininkystės būkle, jos tvarkymo ir vystymo problemas. Dėl įvairių ūkinės veiklos faktorių neigiamo poveikio visai Kuršių marių baseino ekologinei sistemai žuvų kokybė blogėja, jų prekinė vertė mažėja. Smarkiai sunyko lydekų, karšių, žiobrių, lynų, vėgelių, sterkių ištekliai. Dar labiau nukentėjo ateivės žuvys iš Baltijos jūros: sumažėjo negių, lašišų, šlakų, sykių, stintų, ungurių skaičius. Dar niekada nebuvo tokio meno stintų plaukimo nerštui į Nemuno deltos atšakas kaip 1984 ir 1985 m. Prie stintų nykimo prisideda masinis jų gaudymas šiaurinėje marių dalyje. Šiemet sausio-kovo mėnesiais žvejai mėgėjai ten po ledu sugavo apie 400 tonų ir nerštą plaukusius stintų. Be to, antroje žiemos pusėje dažnai pasikartoja vandens užteršimas po ledu. Pasitarimo dalyviai nutarė uždrausti poledinių stintų žvejybą Kuršių mariose nuo šiaurinio molo iki Juodkrantės, neorganizuoti specializuotos sykių, lydekų, žiobrių žvejybos. Taipgi nutarta 1986-87 m. neplanuoti mažaverčių stintelių, pūgžių ir dyglių verslinės žvejybos. Tos mažaverčios žuvys yra pagrindinis plėšriųjų žuvų maistas. Pasitarimo dalyviai pasiūlė pradėti Kuršių marių žuvininkystę 2-3 metų amžiaus ungurių jaunikliais.

TROFĖJŲ PARODA

Dvi savaites truko Lietuvos medžiotojų ir žvejų draugijos Pasvalio skyriaus patalpose surengta medžioklės trofėjų paroda. Lankytojai grožėjosi turtiniais stirnų, briedžių, tauriųjų elnių ragų, šernų ilčių rinkiniais. Trofėjus medžiotojai surinko per pastaruosius trejus metus. Iš 57 parodoje rodomų stirnų ragų 5 buvo įvertinti medaliais, o iš 26 šernų ilčių medalių susilaukė net 19. Su vertingais rodomais parodoje vyraavo — J. Juozapaitis, P. Suveizis, J. Pranauskas, P. Stasiūnionis, J. Morkūnas ir M. Lesnickas.

MEDICINOS MIESTELIS

Naujajame Šiaulių Dainų mikrorajone statomi 200 vietų gimdymo namai. Ateityje čia išaugs išstas medicinos miestas. Jo detalus išplanavimo projektą paruošė šiaulietis architektas A. Vyšniūnas. Čia iškilis miesto ligoninė ir infekcinė vaikų ligoninė, kiti motinos ir vaiko sveikatingumui skirti objektai.

IVANAUSKO MUZIEJUS

Zoologo Tado Ivanausko zoologijos muziejus Kaune dabar įsteigtas Laisvės alėjoje. Jo atnaujintus ir pertvarkytus rodinius jau matė daug lankytojų. Muziejus didelės paramos susilaukia iš Lietuvos gamtos apsaugos komiteto ir rajoninių gamtos apsaugos inspekcijų. Šaltomis žiemosiomis žuva nemažai pelėdinių paukščių, kurie atiduoda muziejui. Dūrpynuose ir pelkėse kartais randami gyvūnų kaulai bei jų atspaudai uolienose. Tai irgi vertingi rodiniai muziejui. Jo darbuotojai rengia ekspedicijas į įvairias Lietuvos vietas, tolimus Sovietų Sąjungos rajonus.

ANČIŲ MEDŽIOKLĖ

Laukinių ančių, perkūno oželių, laukinių jerubių medžioklė prasidėjo rugpjūčio 17 d. ir truks iki lapkričio 7 d. Sumedžioti leidžiama ne daugiau kaip 10% ančių, buvusių liepos mėnesį. Medžiotojas per vieną dieną negali peržengti sumedžiotų trijų ančių ribos. Medžiotojas tik šeštadieniais ir sekmadieniais. Rudenį pradės keliauti šiaurės ir rytų krasčių antys. Tada kai kur jų gali smarkiai padaugėti. Tokiu atveju Lietuvos gamtos apsaugos komitetas gali padidinti medžioklės planus. Reikalaujama, kad kiekvienoje vandens ir baltų paukščių medžioklėje būtų bent vienas medžioklinis šuo. Taip pat leidžiama medžioti laukinius karvelius iki jų išskridimo, o praskrendančias žąsis — nuo rugsėjo 14 iki lapkričio 17 d.

NETIKĖTOS VIEŠNIOS

Du bičių spiečiai įsiveržė į namus. Netikėtų viešnių susilaukė Alytaus rajono Daugų žuvininkystės sovechozo darbininkė Marė Aleksienė. Kai ji grįžo gamykloje perkėlus galvijus, kieme rado užgiantį didžiulį bičių spiečių. Moteriškė paskubomis atvėrė trobos duris, baimindamasi, kad bitės nesugilių. Visas spiečius išleisdama iš paskos. Kambaryje pasidarė ankšta, teko atverti ir kamaraite. Puvsalandį paskraidžiusios, bitės susimetė į kamuolį pačiame kamaraite kampe po plačiu suolu, kur buvo prakiurusi namo sapaara ir matėsi plyšys. Kitą dieną pasirodė pirmieji baltų koriai liežuvių, bitės pradėjo nešti žiedadulkes ir medų. — Šilalės rajono "Naujo gyvenimo" kolchozo pensininkė Elena Petkevičienė vieną vakarą kambaryje išgirdo keistą dūzgimą. Ant lango užuolaidos ji pamatė bičių kamuolį, įskridusį pro atvirą langą. E. Petkevičienė tik trečią dieną surado bitininkus, kurie susėmė spiečių. V. Kst.

Paskutinė proga išgirsti solistę iš Vilniaus!

1985 m. spalio 20, sekmadienį, 4 valandą po pietų, Hamiltone (700 Main St. West, Westdale gimnazijos auditorijoje, kampas Main St. West ir Longwood Rd.)

rengiamas **ONOS VALIUKEVIČIŪTĖS**, televizijos ir radijo lengvosios muzikos orkestro "Trimitas" solistės,

KONCERTAS

Pakvietimai gaunami: sekmadieniais po pamaldų Hamiltono Jaunimo centre, pas Jeronimą Pleinį 549-5372, Vinčą Seniūną 389-7023, (Toronto 769-1616) ir prie įėjimo.

Koncertą globoja radio valandėlė "Gintariniai aidai" ir Hamiltono mergaičių choras "Aidas"

Lietuvių rūpesčiai kitataučių puslapiuose

(Atkelta iš 1-mo psl.)

puslapyje pranešė, kad Londono "Festival" baletas kitų metų gegužės mėn. gastroliuos Leningrade, Maskvoje ir Vilniuje.

"Izvestia"

Maskvos "Izvestia" liepos 23 d. laidoje rašo, kad Kanadoje šiuo metu slapstosi apie 3000 buvusių hitlerininkų. "Kanados visuomenė reikalauja įsteigti pastovius organus, kurie rūpintųsi besislapstančių fašistinių nusikaltėlių įsėkiojimu. Vyriausybė kol kas ignoruoja šį teisingą reikalavimą".

Ne ten įsieko

Broklyno rabinas Harry Bronstein, kuris buvo nuykęs į Vilnių įsiekti "Gaono" kapo ("TŽ" nr. 36 "Rabino kelionė į Panerius"), ne toje vietoje to kapo įsiekiojo. Ne Paneriuose jis buvo palaidotas.

"Vilniaus Gaonas" arba "Gaonas Elijah", Elijah Ben Solomon Zalman (1720-1797), buvo žymiausias Rytų Europos asmuo judaizmo istorijoje — filosofas, matematikas, astronomas ir Talmudo žinovas. Dar būdamas jaunas stebindavo savo žinomis mokytais Europos profesorius. Džiaugdamasis, kad turi savo tarpe tokią garsenybę, Vilniaus kahalas mokojo Gaonui stipendiją, todėl jam jokio rabino

Ekonominė lietuvių konferencija

Laisvojo Pasaulio lietuviai per eilę metų yra turėję įvairaus pobūdžio platesnės apimties suvažiavimų. Tokius suvažiavimus rengė kultūrinės, politinės, karitatinės organizacijos, profesinės sąjungos, jaunimo grupės. Dabar planuojama susaukti turbūt pirmąją ekonominę lietuvių konferenciją. Ši projektą įgyvendinti užsimojo finansinė institucija "Litas" ir didžiausia pasaulyje lietuvių kredito unija "Kasa". Konferencija įvyks lapkričio 9-10 d.d. Marco Island, Fla. (netoli Ft. Myers). Ji vyks viename iš "Lito" viešbučių — "Beach Club of Marco".

Suvažiavimo metu suplanuota paliešti sekančias temas: 1. Kaip ekonominis bendravimas stiprina tautines bei kultūrinės grupes. 2. Ekonominiai santykiai sieja ne tik šeimai, bet ir gentis, tautas, nusako pasaulio raidą. 3. Ūkinis-finanšinis bendravimas jungs lietuvius bei jų draugus per kelias generacijas, išugdys gerovę bei politinę jėgą. 4. Lietuvių prekybos rūmai (Lithuanian Chamber of Commerce) lietuvių visuomenės ekonominių interesų gynboje.

Suvažiavimo dalyviai bus supažindinti su t.v. "time sharing" trumpalaikie vasarvietės įsigijimo sąvoka. Kurie norės tokias "Lito" pardavinėjamas nuosavybes

įsigyti, tiems bus apmokėtos šios konferencijos kelionės ir viešbučio išlaidos. Bus taip pat progą susipažinti su įvairiomis investavimo galimybėmis, įskaitant ir investavimus į naujai steigiamą lietuvių centrą Lemonte, Ill., kurį "Litas" yra nupirkęs.

Lygiagrečiai su ekonomine konferencija vyks ir "Kasos" tarnautojų bei vadovų seminarai, siekiantys pagerinti "Kasos" pataravimus mūsų visuomenei. Konferencijoje kviečiami dalyvauti visi. Informaciją kreiptis į "Lito" arba "Kasos" įstaigas 86-01 114 St., Richmond Hill, N.Y. 11418, USA. Tel. (718) 441-6799. Kelionės ir viešbučio reikalais kreiptis į kelionių agentūrą "Vytis", 2129 Knapp St., Brooklyn, N.Y. 11229, USA. Tel. (718) 769-3300. Inf.

Įvedu šildymo ir vėsinimo sistemą, atlieku visus taisymo ir skardos darbus
(Esu "Union Gas" atstovas)

Jurgis Jurgutis
Tel. 383-9026
154 Darlington Dr.
Hamilton, Ontario L9C 2M3

Vienintelis lietuvių bankelis Kanadoje, įsikūręs nuosavyse namuose —

HAMILTONO LIETUVIŲ KREDITO KOOPERATYVAS "TALKA"

830 Main Street East, Hamilton, Ontario L8M 1L6
Tel. 544-7125

Darbo valandos: pirmadieniais, antradieniais ir ketvirtadieniais — nuo 10 v. ryto iki 5 v.p.p., trečiadieniais — nuo 10 v. ryto iki 1 v.p.p., penktadieniais — nuo 10 v. ryto iki 7 valandos vakaro, šeštadieniais — nuo 9 v. ryto iki 12 v. ryto. Liepos-rugpjūčio mėn. uždaryta.

AKTYVAI PER 22 MILIJONUS DOLERIŲ

MOKAME P.C.A.:	IMAME UŽ:
indėlius (P.C.A.)	5% nekiln. turto pask.
santaukas	6% asmenines paskolas
kasdienines palūkanas už santaukas	5 1/2% Nemokamas pilnas čekių patarnavimas.
term. indėlius 1 m.	9% Nemokama narių gyvybės drauda pagal santaukų dydį iki \$2.000.
term. indėlius 3 m.	10% Nemokama asmeninių paskolų drauda iki \$25.000.
reg. pensijų fondo	7 1/2% Reg. pensijų 1 m.
90 dienų indėlius (minimum \$5.000)	8%
Reg. pensijų 1 m.	9%

LIETUVIAI PASAULYJE

JA Valstybės

Seton Hall universiteto radijo vadovybė South Orange, N. J., š. m. rugsėjo 16, sekmadienį, pradėjo transliuoti dviejų valandų ilgio lietuviškas radijo programų kiekvieną sekmadienį. Pirmoji programa "The Music of Lithuania" 1.05—2.00 v.p.p. transliuojama anglų kalba. Lietuvišką muziką papildė paskaitos anglų kalba apie kultūrinę lietuvių tautos vertybes, lietuviškos veiklos apžvalgą. Antroji programa 2.05—3 v.p.p. pavadinata "Echos of Lithuania" transliuojama lietuviškai. Lietuviams ji žinoma kaip "Lietuvos aidai". Abiem programoms vadovauja prof. dr. J. Stukas, universiteto profesorijaujantis jau 22-rus metus. Seton Hall universiteto radijas "WSOU" savo programas transliuoja 89.5 FM banga.

Amerikos lietuvių vargonininkų ir muzikų sąjungos seimas įvyko rugsėjo 2 d. Čikagoje, Švč. Mergelės Marijos gimimo parapijos salėje. Seimas pradėtas Mišiomis, kurias laikė klebonas kun. Antanas Zakarauskas. Giedojų solistės — Alvinas Giedraitienė ir Genė Mažeikienė, vargonais palydėtos muz. Kazio Skaisgario. Seimą salėje pradėjo ir jo dalyvių pasveikino klebonas kun. A. Zakarauskas. Žodį tarė ir vysk. Paulius Baltakis, OFM, linkėjęs sėkmės dalyviams ir prašęs 1987 m. numatytą dieną šventę perkelti į 1988 m. nes 1987 m., skirti Lietuvos krikšto sukakčiai, turės didelę programą. Tokie du dideli renginiai kanktų vienas kitam. Seime paskaitas skaite — Juozas Kreivėnas iš Čikagos ir Vytautas Strolia iš Niujorko. Garbės narių sąrašas buvo įtrauktas muz. Antanas Giedraitis.

Brazilija

Meno kūrinių konkursą šv. Kazimiero mirties 500 metų sukakties proga buvo paskelbęs Lietuvos šv. Kazimiero sukaktuvių metų komitetas ir F. Mataražo Sobrinho kultūros centras. Buvo norima gauti dailės kūrinių, įamžinančių šv. Kazimierą. Konkursas susilaukė didelio dėmesio, pasiekdamas net tolimas Brazilijos sritis. Centras iki birželio 30 d. gavo 14 konkursinių darbų: tris nupieštus paveikslus, aštuonis nutapytus ir tris skulptūras. Deja, konkurse nedalyvavo nė vienas lietuvių dailininkas. Konkursan įsijungė du estai, vienas portugalas. Kiek galima spręsti iš pavardžių, kiti konkursu dalyviai yra italų, lenkų, olandų ir belgų kilmės. Konkursinių darbų paroda rugpjūčio 18 d. atidaryta "Juventus" klube. Ji yra susieta su Sao Paulo kultūros sekretoriauto surengta religinės temos pašto ženklų ir pinigų paroda, skirta šv. Kazimiero atminimui.

Australija

Lietuvių namus Adelaidėje yra įsigijusi ir tvarko Adelaidės lietuvių sąjunga. Jos valdybos pirmininkas ir kas dvi savaites išleidžiamą "Adelaidės lietuvių žinių" redaktorių yra P. Bielskis. Laikraštį administruoja J. Lapšys. Jis spausdinamas ofsetu, prenumeratos mokeskis visų išlaidų nepadengia. Spragą užpildo aukos ir pajamos už skelbimus. Kultūriniam gyvenime didelį vaidmenį atlieka J. Bačiūno biblioteka, kuriai ilgus metus vadovavo K. Počius, o dabar ji yra pakeitusi N. Alvikienė. Lietuvių namai turi klubą su baru, kuris sudaro nemažą rūpesčių valdybai. Iš gaunamų pajamų neįmanoma mokėti algų tarnautojams. Barą aptarnauja nemažas būrys savanorių, už darbą nereikalaujantys atlyginimų. Nemažai lėšų tenka Lietuvių namų vidaus ir išorės pagerinimams bei patobulinimams. Neseniai įvykusiam metiniam Adelaidės lietuvių sąjungos narių susirinkime paaiškėjo, kad per pastaruosius vienerius metus Lietuvių namai turėjo \$33.600 pelno, o jų išlaidų buvo išleista \$27.200. Sąjunga savo sąskaitoje banke dabar turi \$108.115. Sąjungoje šiuo metu yra 315 pilnateisių narių, kurių eilėse yra nemažai jauni. Tai rodo, kad ir po 30 metų Lietuvių namų rėmėjų gretos nemažėja. Iš bendro 315 narių skaičiaus 53 yra paskelbti amžiniais nariais, kuriems nereikia mokėti metinio mokesčio. Sąjungai vadovauja visuotiniame susirinkime išrinkta devynių narių valdyba. Ji renkama dvejim metams, bet kasmet perrenkama pusė valdybos narių. Lietuvių namuose įsteigta muziejų-archyva prižiūri bei jam vadovauja V. Patašius ir Č. Piečiukaitis. Tai vienintelis toks muziejus, kuriame yra ne tik bendros istori-

rinės medžiagos, bet ir pokarinę praeitį liečiančių archyvinį duomenų. J. Bačiūno bibliotekoje yra 2.757 knygos, vertos \$6.850. Biblioteka savo skaitytojams prenumeruoja 18 laikraščių ir žurnalų, kuriuos jie randa skaitykloje.

Britanija

Leicesterio miesto savivaldybė rugpjūčio 26 d. surengė etninių grupių parodas su meniniais pasirodymais. Anglijos lietuviams atstovavo Rūta Popikienė ir Gilma Zinkuvienė su savo sutelktais tautodailės darbais. Lietuviškame parodos skyriuje buvo išstatyti lietuviškos lėšos, ausosios ir pamergių karūnėlės, tautinės juostos, medžiaga tautiniams drabužiams. Medžio drožinių parūpino F. Ramonis, išaustų staltiesių — M. Žemaitienė. Meninę programą dalį atliko tautiniai drabužiais pasipuošusios Nottinghamo gintarietės, padainavusios keturias lietuvių liaudies dainas.

A. A. Ignas Juška, ištiktas širdies smūgio, mirė rugpjūčio 16 d. savo bute Nottingham. Velionis gimė 1903 m. spalio 10 d. Baigiantis II D. karui, pasitraukė Vokietijon ir apsigyveno netoli Wiesbaden. Britanijon atvyko 1948 m., dirbo įvairius darbus. 1950 m. apsigyveno Nottingham, kur įsigijo kuklų namuką, priglaidavo kambarių neturinčius tautiečius. Priklausė Lietuvos atgimimo sąjūdžiui, DBLS Nottinghamo skyriui, rėmė Tautos fondą, skatų veiklą ir kitus tautinius darbus. Palaidotas Nottingham, Wilfordo kapinėse, kur buvo nusipirkęs sau kapą tarp daugelio anksčiau ten palaidotų lietuvių. Kapinėse su velioniu atsiveikino: Nottinghamo DBLS skyriaus pirm. K. Bivainis, Britanijos lietuvių katalikų bendrijos vardu — kun. dr. S. Matulis, MIC.

Mančesterio lietuviai savo klubę rugpjūčio 8 d. atšventė visuomenininko S. Lauruvėno 65 metų amžiaus sukaktį. S. Lauruvėnas gimė 1920 m. rugpjūčio 8 d. Vilniaus krašte, Undrelės kaime, Rimšės valsčiuje. Ten lankė ir baigė vietinę mokyklą ir baigė Švenčionių gimnaziją. Karo metais dirbo kriminalinės policijos administracijoje Vilniuje, buvo paimtas į darbą tarnybą. Pokaryje atsidūrė V. Vokietijos anglų zonoje. Norėjo tapti jūrininku, lankė jūrreivystės mokyklą Flensburge, bet 1947 m. emigravo Anglijon. Pradžioje dirbo žemės ūkyje ir anglies kasyklose. Mančesterin atvyko 1951 m. Čia gavo darbą asbesto ir gumos fabrikuose, o paskui 22 metus iki pensijos dirbo plastikos fabrike, kur mašinoms peiliai jam neprovėjo desinės rankos rodomąjį pirštą. 1979 m. mirė žmona Adelė. Vaikų neturėjo, liko našlys. Buvo išijęs į Mančesterio lietuvių klubo veiklą, 17 metų redagavo biuletenį "Anglijos lietuvių žinias", reikiškės filatelisto draugijos "Vilnius" veikloje, buvo šios organizacijos išdinininku. Sukaktuvinėnką S. Lauruvėną sveikino klubo pirm. A. Podvoiskis, filatelistas "Vilniaus" sekr. H. Vaineikis, ramovėnų pirm. K. Murauskas, moterų "Rūtos" ratelio vardu — izd. E. Žebelenis ir sekr. A. Podvoiskienė.

Lenkija

Lenkijos lietuviai susilaukė Lietuvos visuomeninės kultūros draugijos centro valdybos Seinuose leidžiamos "Ausros" š. m. 2 (69) nr. šį keturis kartus į metus išeinantį žurnaluką dabar redaguoja V. Malinauskaitė, žurnalistikos studijas baigusi Vilniaus universitete. Vedamasis "Niekaid daugiau karo!" skiriamas kovų Europoje užbaigę keturiasdešimtmečiui. "Siulę" skiltyje rašoma apie Algirdą Skripką ir Vaclovą Gylį, du Seinų krašto lietuvius, kuriems kovoti su vokiečių okupantais teko sovietinės armijos gretose. "Siluetuose" randama atsiminimų ir kitų lietuvių, kuriems Raudonosios armijos daliniuose teko "vaduoti" Lenkijos miestus ir kaimus. Vietiniam lietuvių gyvenimui yra skirta istorinė-etnografinė apybraiža apie Pelelių kaimą Punksko valsčiuje. Rašoma ir apie Žvikielių kaimo pavadinimo kilmę, Punksko valsčiaus biblioteką, kurioje yra 10.000 lietuviškų knygų. Vaitakimėje norima atnaujinti seną sodybą. Kai ji taps architektūros ir liaudies technikos paminklu, sodyboje bus įrengtas XIX š. pabaigos ir XX š. pradžios namų ruošos bei apyvokos daiktų muziejus, o klonaus bus pritaikytas kaimo savišveikininkų pasirodymams.

AUDRA Travel
Kviečia keliauti kartu!!!
1985 metų
KELIONĖS Į LIETUVĄ

Išvyksta	Grįžta
Spalio 4	Spalio 20
Gruodžio 20	Sausio 5

*Gauta papildomų vietų ekskursijai liepos 16 dieną.
Norintys vykti kviečiami skubiai registruotis.*

Kelionės į kitas pasaulio šalis

AUSTRALIJA -	gruodžio 19 - sausio 11
BRAZILIJA, ARGENTINĄ -	datos bus skelbiamos

Mūsų įstaigoje

- Sutvarkomi dokumentai iškvietimams.
- Tarpininkaujama suteikiant giminėms Lietuvoje labai naudingą finansinę paramą nuperkant automobilius, kooperatinius butus bei tvarkant palikimus.

Visais atvejais garantuojamas sąžiningas ir konfidencialus patarnavimas.

Smulkesnes informacijas teikia
AUDRONĖ arba JŪRATĖ adresu:
1576 Bloor St. W., Toronto, Ont., Canada, M6P 1A4
(Priešais Lietuvių namus)
Tel. (416) 532-8772 arba (416) 537-3060
Faksas 06-986766 TOR
Kelionių įstaigos registracijos numeris — 2159872

Montrealio lietuvių choras "Pavasaris" dainuoja Toronte-Mississaugoje, Anapilio salėje, 1985.IX.22. Diriguoja estė muzikė Ingrida Tark. Choro administratore — Jadvyga Baltuonienė

JAUNIMO ŽIBURIAI

Redaguoja Rūta Girdauskaitė

Ar problemos nugalės studentus?

Ateitininkų kongresas ir studentų stovykla

Sukaktuvinio ateitininkų kongreso leidinio redaktorių pastebė: "Studentai visada pasižymėdavo savo idealizmu, ir jokios kliūtys jiems nebūdavo didelės". Toliau teigia, kad šių laikų studentai skiriasi nuo praėjusių tuo, kad dažnai skundžiasi laiko neturėjimu organizacijai veiklai (leidinio 45 psl.).

Redaktoriui ir kitiems "įdomu, ar studentai pajėgs nugalėti šią problemą, ar ji nugalės studentus". Iš dalies šis susirūpinimas kyla iš fakto, kad SAS valdyba redaktoriui nepateikė rašinio apibūdinančio dabartinę studentų sąjungos padėtį. Taigi sprendžiant vien iš kongreso leidinio, reikėtų sutikti, kad SAS nepasizymi savo veikla.

Priekongresinė stovykla

Tačiau, žvelgiant į patį kongresą ir į studentų vaidmenį jame, susidaro visai kitas vaizdas. Į studentus reikia žiūrėti su didesniu pasitikėjimu ir optimizmu. Juk studentai jau savaitę prieš oficialų kongreso atidarymą rinkosi Shawanasse stovyklavietėje, netoli Čikagos, priekongresinei stovyklai. Žinoma, suvažiuo maždaug tik trečdalis visų aktyvesniųjų sąjungos narių — apie pusšimtis. Kiti pasirodė tik pačiame kongrese, o treči dël laiko stokos arba dël mažo susidomėjimo visai nepasirodė.

Stovyklos programa liudija, kad šis jaunimas suvažiuo ne vien pramogai ar poilsui prieš mokslo pradžią, bet ir rimtesnėm studijom. Abejotina, ar jaunimas būtų be didelio pasiryžimo ir pasivertimo ateitininkiskai pasaulėžiūrai ir organizacijai pajėgęs išeiti tokią pilną programą. Šalia sporto, dainavimo, išskyavimo ir kitų stovyklinių užsiėmimų, per šešias dienas buvo net septynios paskaitos, kuriose visi noriai dalyvavo.

Paskaitų temos buvo įvairios. Kai kurios lietė specifinius, ateitininkams svarbius klausimus, kitos gvildeno lietuvių kultūros, istorijos ir politikos sritis. Taip pat paskaitose ir diskusijose buvo nagrinėjami religiniai klausimai.

Aktualios paskaitos

Dr. K. Pemkus kalbėjo tema "Ateitį regim tėvynės laiminga". Jo pagrindinė mintis — gali ateityje susidaryti sąlygos laisvai Lietuvai. Nors tai nebūtinai įvyks mūsų gyvenimo laikotarpyje, turėtų įprasminėti mūsų veiklą. Taip pat pabrėžė panašumus aplinkoj dabar ir ateitininkų steigimosi metu. Šių panašumų dėka galima teigti, kad ateitininkai tinka ir šiems laikams.

Dr. Petras V. Kisieliūs kalbėjo dabartinės ateitininkų paskirties tema ir pateikė konkrečių pasiūlymų. J. Laučka papasakojo apie studentų veiklą Lietuvoje. Anita Bedelis, latvė, gyvenanti Vašingtone, pakalbėjo apie JBANC darbą, dėstė galimybes politi-

niam baltiečių bendradarbiavimui.

Muzikas Darius Lapinskas, panaudodamas juosteles, išryškino lietuvių liaudies dainų įtaką Stravinskio ir savo paties kūriniams. Dovas Šaulys išsamiai pasakojo 1939-1940 metų istorinius įvykius prieš Lietuvos inkorporaciją į Sovietų Sąjungą. Paašikino kaip klostėsi tuometinė Lietuvos sovietizacija.

Religiniai klausimai

Vyskupas Paulius Baltakis supažindino studentus su popiežiaus Jono-Pauliaus II-jo laišku jaunimui, kiekvienam įteikė po kopiją ir ragino perskaityti. Taip pat Mišių metu pasakė pamokslą, kuriame iškėlė paaukimų stokos klausimą. Rado laiko išklausti ir studentų rūpestius, liečiančius K. Bendriją ir parapijas.

Stovyklai didelį įnašą davė kun. Dr. Valdemaras Čukuras, ateitininkų federacijos dvasios vadas, pasakęs daug turiningų pamokslų ir aktyviai prisidėjęs prie įvairių diskusijų. Taip pat jaunasis kun. Edis Putrimas atliko svarbų vaidmenį, vadovaudamas pokalbų serijai paaukimų stokos klausimu.

Išpūdingas buvo susikaupimo vakaras. Tuo metu kalbėta pasiaukojimo tema ir parodyta studentų paruošta vaizduojamė, kurioje vaizduojamas partizano gyvenimas.

Rimtis ir pramogos

Stovykloje taip pat diskutuoti Studentų ateitininkų sąjungos organizaciniai reikalai, pasiruošta kongreso posėdžiams. Grupė studentų iš įvairių vietovių stovyklos metu pasiryžo išeiti kandidatų programą. Paruošė paskirtomis temomis referatus ir juos apgynė. Kongreso metu davė įžodį.

Gali nuskambėti, kad stovykloje neliko laiko paįsdykauti, pasidžiaugti, studentišškai pagyventi. Tai visai netiesa. Nei laiko, nei energijos nepritrūko prie baseino, sporto aikštėje ir prie laužų. Pokštų irgi užteko, ypač fuksų dieną. Grupė buvo tokia nuotaikinga, kad stovyklavietėje dirbančys amerikiečiai dažnai tik kratė galvas ir kikenė. Pasirodė, nė vaikai, kurie dažniausiai išdaigų nesugalvoja. Šalia tokio kūrybingumo, stovyklos darbininkus labai stebino faktas, kad stovyklautojai susirinko ko ne iš visų pasaulio kampų. Sunku išaiškinti jiems, kodėl beveik visi vienas kitą pažįsta, kodėl kalba kažkokia keistai skambančia kalba... Dar sunkiau įtikinti, kad ir tokio amžiaus sulaukę, vis tiek kasmet nekantriai laukia vasaros stovyklų.

Ši stovykla baigėsi kitaip, negu dauguma kitų. Nebuvo liūdno atsivėkinimo, išsi-skirstymo. Vietoj to visi kartu pakilo ir išvažiuo Čikagon registruotis kongresui. Ten buvo sutikti daugelio jaunimo — stovykloje nedalyvavusių stu-

dentų bei dirbančių jaunų akademikų.

Jaunimas kongrese

Kaip įvairiuose kongreso ruošos komitetuose (pvz. liturginės programos, pokylio), taip ir pačiuose kongreso renginiuose jaunimo dalyvavimas buvo aiškiai matomas. Žodžio ir muzikos vakaro programą atliko jaunimas, ypač studentai. Scenoje pasirodė gabūs, daug žadantys muzikai, deklamatoriai, aktoriai. Pasirodė ir stovykloje susidarę studentų choreliai, vadovaujamais energingomis muz. Viktoro Ralio. Taip pat per Tėvynės vakarą ir pokylyje jaunimas gražiai reikėsi programos atlikėjų ir dalyvių tarpe.

Panašiai ir su akademinė programa. Studentai gausiai dalyvavo ir paskaitose, ir atskiruose sąjungų posėdžiuose. Ypač įdomi buvo sesija apie išeiviją ir Lietuvą. Girdėta daug stiprių pasisakymų tautiškuo klausimu.

Manau, būtų netikslu vadinti jaunimo, ypač studentų, dalyvavimą kongrese simboliniu. Juk studentai aktyviai jungėsi į visas programos dalis. Todėl galima teigti, kad, reikalui esant, jaunos rankos bus pasiruošusios perimti pareigas bei atsakomybę organizacijoje. Tiesa, gal studentai skundžiasi laiko neturėjimu veiklai, bet jie nėra praradę ateitininkų organizacijos esmės. Ir gal, mažiau laiko turėdami, kreipia didesnį dėmesį į ateitininkų principų įgyvendinimą, o ne į organizacinę veiklą? R. G.

Ak, norėtum grįžti...

Brazdžionio eilėraštis "Ak, norėtum grįžti" išreiškia tremtinio ilgesį grįžti į savo brangią tėvynę. Ten žmogus gimė, užaugo ir pagaliau išbėgo, karo pavojų skatinamas, nors visą laiką tikėdamas sugrįžti tėvynėn. Bet tremtis vis ilgėja, o ne trumpėja. Tremtinio viltis nebe taip stipri, kaip iš pradžių. Tėvynė tampa dar brangesnė tremtinio širdy ir ilgesys sugrįžti dar stipresnis. Žmogus pradeda svajoti apie tėvynę, apie neaiškius ir gal net keistus prisiminimus apie gimtąjį kraštą, gal net galėdamasis, kad jaunas būdamas jos neįvertino kaip turėjo ar galėjo. Tad svajoja apie tėvų sodybą, apie gėles, paukščius, sauletas dienas, aušrą, takelius pro mišką, medžius, laukus, rasotą žolę anksti iš ryto, iš viso, apie jaunystės dy-nas, kurios niekad os nebesugrįš.

Lina Mockutė

Optical Studio

OPTIKAS R. SCHMID

1586 Bloor Street West,

Toronto, Ont. M6P 1A7

(prieš Lietuvį Namus)

Telefonas 535-6252

Greitas patarnavimas, neaugstos kainos. Gaunami kontakto lęšiai (contact lenses).

Baltiečių jaunimo suvažiavimas Dainavos stovyklavietėje

Demonstracija Detroito. Amerikiečiai už Baltijos kraštų laisvę. Estų rašytojas apie žmones, tampančius vilkais

Toks suvažiavimas įvyko 1985 m. birželio 13-16 d.d. Dainavos stovyklavietėje.

Piešiame plakatus

Birželio 13 d. dar ne visi buvo susirinkę. Atvykusieji piešė plakatus, nes sekančią dieną buvo numatyta demonstracija. Penktadienį po pusryčių visi vyko į Detroitą demonstracijoms. Čia susitiko dauguma dalyvių, atvykusių iš tolimų vietovių — Tennessee, Vašingtono ir Kanados. Kennedy Square aikštėje vyksta daug demonstracijų. Deja, tą penktadienį armėnai nutarė demonstauti už Chomenį prieš Reaganą pirma mūsų. Mes truputį susirūpinome, nes mūsų iškaba "Baltic Freedom Demonstration" jau kabėjo, kai jie žygiavo, ir televizijos aparatai juos filmavo. Mes nenorėjome, kad žmonės manytų, jog mes einame iš vien su jais. Kai mūsų eilė prie demonstruoti, nors nedaug mūsų buvo, bet entuziazmas, uždegtas tėvynės ugnimi, atstojo negausių mūsų skaičių.

Detroito burmistras ir vienas kongreso atstovas pasakė trumpas kalbas apie žmogaus teises. Po to tūkstantis judų balionų buvo paleista į padanges. Kiekvienas balionas turėjo rąstėlį, prikabinatą su kaliniu pavarde, adresu ir prašymu jam/jai parašyti laiškelį. Jaunimas, dar būdamas pilnas energijos, pasipylė į šaligatvius ir ten demonstravo, nešdamas didelius plakatus ir šaukdamas "Ką nori baltiečiai? — Laisvės! Kada jie tai nori? — Dabar!" ir "Laisvę Baltijos valstybėms!"

Mūsų demonstracija gan gerai pavyko, nes nuotrauka judų balionų kylančių į orą, pasirodė Detroito laikraščio antrame puslapyje.

Kovojančios organizacijos

Grįžę į Dainavos stovyklavietę, turėjome gerą progą supažinti su dviem Baltiečių-amerikiečių organizacijom, būtent BAFL — Baltic American Freedom League ir JBANC — Joint Baltic American National Committee.

BAFL stengiasi kovoti už baltiečių teises. Per 1984 m. olimpinį žaidimų atidarymo apeigas visos tautos, kurios yra Amerikoje, turėjo žygiuo-

ti. Lietuviai, latviai ir estai užpildė reikalingas formas ir nusiuntė nuotraukas savo tautinių drabužių. Po kelių savaičių jie gavo atsakymą, kad tokios valstybės nėra pripažintos. BAFL nutarė, kad čia tai aiški diskriminacija ir kreipėsi į teisumą. Teismas dar nėra baigtas.

JBANC yra gan praktiškas tuo, kad dešimt savaičių vasaros metu jis priima studentus, kurie domisi politika. Jie rašo laiškus politikams, padeda priėmimuose ir patiria, kaip veikia Amerikos valdžios sistema. Be to, jie gali pateikti žinias savo valdžiai apie Baltijos kraštų padėtį.

Žmonės, pavirę vilkais

Po skanios vakarienės jaunimas susiskirstė į mažas grupes ir uoliai ruošė trumpus vaidinimėlius vakaro laužui. Laužas vyko nuotaikingai. Be dainų, šūkių ir pokštų, kuriuos išmokome lietuviškai, latviškai ir estiškai, estas rašytojas Juri Kork mums vaizdžiai pasakojo apie latviškus bei kitoniškus "werewolves": kaip žmonės mėnulio pilnatyje tampa vilkais, kurie ēda kitus žmones ir gyvulius.

Toliau jis mums aiškino skirtingas rūšis tokių vilkų — lietuviškų, latviškų, estiškų, kurie savanoriškai virsta vilkais ir tie, kurie nenorom. Jie mėgsta gerti alų ir kaukti keisčiausiais balsais. Šie palinkimai kartas nuo karto pasireiškia istorijos eigoje. Pastaruoju metu tai kartais matoma universiteto studentų tarpe. J. Kork mano, kad jie yra prisikėlę "werewolves", nes tai atsitinka kas tūkstantį metų. Jei nori užmušti vilką, reikia jam pasiūlyti juodos duonos. Apisaugojant, reikia duoną užmaiti ant peilio galo. Jei tai bus tikras vilkas, pasiims tik duoną. Jei tai bus "werewolf", bandys nukąsti ranką. Tad, turint peilį, tik reikia jį kišti toliau į vilko pilvą. Bet, jei nori tokį vilką sunaikinti, kad neprisikeltų už tūkstantį metų, reikia kišti ranką per vilko gerkle, pagriebti uodegos galą ir ištraukti per gerkle. Tada vilko galia dingis.

J. Korko pasakojimas mus gerai nuteikė. Tą naktį visi gerai prisijuoė ir prisidainavę saldžiai užmigo...

Bernadeta Abromaitytė

Esame didelė jėga...

Rašo Lietuvos jaunimo sąjungos valdyba pogrindžio leidinyje "Juventus academica" 2 numeryje

Brangusis Lietuvos jaunime! Tarptautinių jaunimo metų progą LJS valdyba kreipiasi į kiekvieną Lietuvos jaunuo-lį ir jaunuolę, visus mūsų sąjungos narius.

Mūsų tautos dvasinių vertybių išsaugojimas, mūsų jaunimo, dvasinė ir fizinė sveikata priklauso ne tiek nuo organizacijos ar politinės mūsų vienybės, kiek nuo to, kaip kiekvienas iš mūsų asmeniškai, individualiai bus pasiruošęs dvasiškai ir žmogiškai pasipriešinimui prieš okupantų savivalę, smurtą, kultūrinį ir fizinį genocidą.

Turime teisę turėti savąją nepriklausomą Lietuvos jaunimo organizaciją — okupantų malonė mums nereikalinga. LJS yra Pasaulio lietuvių jaunimo sąjungos dalis. Mūsų interesus kongresuose ir suvažiavimuose atstovauja mūsų išrinktasis įgaliotinis ("J.A.", nr. 1), o visi kartu — pasaulio lietuvių jaunimas esame didelė jėga ir nieko nepagailėsime, kad mūsų tėvynė būtų laisva, kad būtų užtikrinta tikrai tvirta taika žemėje, kad niekieno laisvė negrėstų pavojus, Prisimename įžymaus žmogaus teisių gynėjo žodžius: maža galimybė laimėti neturi sumenkinti mūsų pastangų; kaip tik tos pastangos gali padidinti šią galimybę.

Mūsų bendradarbiai jau penkeri metai beprasmiškai žūsta Afganistane, atlikdami vadinamąją "internacionalinę pareigą riboto tarybinių karo pajėgų kontingento" sudėtyje, o iš tikrųjų tapdami žudikais, baudėjais, žudydami niekuo nekaltus suverenios valstybės žmones, degindami jos kaimus ir miestus.

Mes rizikuojame tapti visos įsamijos gėda! LJS valdyba įsamiškai pabrėžia: remdami Visuotinę žmogaus teisių deklaraciją — doroviniu dokumentu, sąžinės sumetimais drąsiai atsakysime priimti karinę priesaiką, nebūkime bailiais okupantų įrankiais.

Rašydami šiuos žodžius, mes jaučiame, kad kalbame šimtų tūkstančių nužudytųjų geriausių Lietuvos sūnų — partizanų ir tremtinių, kovų už tėvynės nepriklausomybę didvyrių, mūsų jaunimo atstovų vardu.

Gyvenk, kovok, dirbk taip, tarytum nuo tavęs vienintelio priklausytų tėvynės likimas!

Lietuvos jaunimo sąjungos valdyba

Hamiltono moksleivių ateitininkų kuopos pirmininkė DANA GRAJAUS-KAITĖ neša savo kuopos vėliavą sukaktuviniam ateitininkų kongrese Čikagoje

Nuotr. V. Kuprytes

Mano kelionė į Lietuvą

Pagaliau, po ilgos kelionės ir daugelio sustojimų, mūsų lėktuvas nusileido Vilniaus orauostyje. Pasižiūrėjau pro langelį ir pamačiau minią žmonių su gėlėmis, stovinčią už tvoros ir laukiančią savo artimųjų. Pasižiūrėjau į savo bendra-keleivius ir pastebėjau, kaip iš jų veidų dingo nuovargis ir jo vietoj pasirodė džiaugsmingos šypsenos. O koks jaudinantis momentas, kai buvau apsup-ta giminių ir tėvelių draugų, niekad gyvenime nematytų. Apjuosė mane tautine juosta ir įteikė gėlių puokštes. Buvau sutikta kaip kokia Hollywoodo žvaigždė. Tuoj pat sodino mus į autobusus ir vežė į viešbutį. Žiūriu pro langą ir nekantriai įsiekau Gedimino pilies, Vilniaus katedros, Šv. Onos šventovės. Dėja, negaliu matyti. Nieko tokio, raminiu save, per dešimt dienų visą Vilnių pažinsiu.

Per pirmas tris dienas turėjau progą matyti dainų ir šokių šventes. Girdėjau daug lietuviškų dainų ir instrumentų, mačiau lietuviškus šokus, specialiai sukurtus tai šventei. Daug šokėjų ir dainininkų suvažiuo iš visos Lietuvos. Visi dailviai, jauni ir seni, šoko ir dainavo labai entuziastiškai. Drabužiai buvo nepaprastai spalvingi — vieni tradiciniai tautiniai drabužiai, panašūs į mūsų ansamblių dėvimus, kiti specialūs stilizuoti sceniniai kostiumai. Šokiai buvo pilni įvairių žingsnių, muzikantai gražiai grojo, ypač birbynininkai. Man didžiausią įspūdį paliko etnografinis Lietuvos ansamblis. Jis dainavo senoviškas Lietuvos satar-tines ir šoko senovei būdingus šokus. Gaila, kad visos šventės turėjo ir propagandinius elementus. Tai mane be galo erzino, nes ta propaganda neturi nieko bendro su mūsų tautiniais šokiais arba lietuviškom dainom.

Nors laikas greitai bėgo, niekad netrūko energijos Vilniaus senamiesčio, muziejų, bei dailės parodų apžiūrėti.

mui. Vilniaus senamiestis nepaprastai gražus! Nors dauguma pastatų buvo restauruojami, vis tiek buvo šaunus vaizdas. Gatvės siauros, su akmeninėmis grindinėmis. Šventovės ypatingai gražios. Architektūra įdomi, pilna istorijos. Tiek daug darbo ir meilės įdėta į kiekvieną pastatą. Visur drožiniai, skulptūros, paveikslai puošia pastatus. Žodžiais negaliu išreikšti, kaip gražu buvo visa tai pamatyti.

Vilniaus senamiestį supa graži gamta. Pilna medžių, jauties, kad esi miške, ypač kalnų ir Vingio parkuose, kur vyko dainų ir šokių ansamblių šven-tės.

Etnografinis muziejus irgi labai įdomus. Aiškiai išdėstyta Lietuvos kultūra — tautinė apranga, statyba ir t.t. Per dešimtį dienų iš naujo susipažinau su Lietuvos praeitimi ir daug naujo išmokau.

Įdomiausias muziejus buvo Liaudies buities muziejus Rumsiškėse. Jame yra keturi skirčiai — aukštaičių, žemaičių, dzūkų ir sūduvių. Kiekviename sutelkti atitinkami būdingi pastatai, sodybos, darbo, buities ir meno dalykai. Jie apima antrąją devynioliktą ir pirmąją dvidešimto šimtmečio pusę.

Taip pat teko aplankyti Trakų pilį ir Kauną. Kaunas nėra kiek neatsilieka nuo Vilniaus — turi gražų senamiestį, įdomų Velnių muziejų, mūsų gar-siojo Čiurlionio galeriją. Teko pasivaikšioti Laisvės alėjoje ir aplankyti Kauno katedrą. Nors trumpai pabuvome Kaune, išsivežiau gražių išpū-džių.

Taip pat teko susitikti ir susipažinti su Lietuvos jaunimu. Su jais aplankiau Vilniaus diskotekas ir kitas jaunimo mėgstamas vietas. Nustebau sužino-jus, kad vakarietiškoje muzi-koje Lietuvos jaunimas neatsi-likęs — pažįsta visą popula-riausią naujovišką muziką. Nu-vežiau plokšteles, neseniai iš-

(Nukelta į 9-tą psl.)

Studentai ateitininkai sukaktuviniam kongrese svarsto "Ateities" žurnalo reikalus. Iš kairės: Darius Čuplinskas, Milda Palubinskaitė, Audrė Budrytė, Vėjas Liulevičius

Nuotr. J. Račkauskas

Montrealio lietuvių choro "Pavasaris" dainininkės koncerto metu Anapilio salėje, Toronte-Mississaugoje Nuotr. St. Dabkiaus

Ką darys karo nusikaltėliams?

(Atkelta iš 3-čio psl.)

organizacijos dar nedalyvavo apklausinėjimuose ir neteikė savo memorandumo. Bet 1985. VI.10 Hull-Otavoje viešame apklausinėjime savo iniciatyva dalyvavo prof. Romas Vastokas ir žurnaliste Vida Žalnierūnaitė, atstovaudama specialią (keturių asmenų) grupę. Ši "ad hoc" grupė palaiko santykius su KLB. Tame pačiame posėdyje dr. L. Lukss kalbėjo Kanados Latvių Bendruomenės vardu.

Pasiūlymai komisijai

Kanados žydų kongreso, "B'nai B'rith" ir kitų žydų grupių bei asmenų siūlymai iš esmės yra priėmimas Amerikos OSI procedūros. "B'nai B'rith" advokatas David Matas laisė tarp 18 pasiūlymų mini nusikaltėlių išdavimą V. Vokietijai, Sovietijai, pilietybės atėmimą, deportaciją, teisimą Kanadoje pagal Kanados ir tarptautinius įstatymus. Kanados žydų kongresas siūlo pakeisti nusikaltėlių išdavimo sutartį tarp Kanados ir Izraelio, kad juos būtų galima išduoti Izraeliui.

Vienas labiausiai kontroversinių klausimų OSI veikloje yra jų susitarimas su sovietų prokuratūra, kuri yra KGB priežiūroje, priimti sovietų surinktą kaltinamąją medžiagą. Tam pritaria Kanados žydų kongresas, "B'nai B'rith" ir ypač Sol Littman — Wiesenhalio centro atstovas Kanadoje. Jis tvirtina, kad Ukrainos ir Baltijos kraštų miestų archyvai yra užversti dokumentais, kuriais galėtų pasinaudoti Deschenes komisija. Esą jis pats tai patyręs ir matęs, lankydamasis Rygoje, Vilniuje ir Kieve ("Citizen", 1985. VI.5).

Visos ukrainiečių grupės ir joms panašios kai kurios etninės grupės stipriai pasisako prieš sovietų pateiktus medžiagos panaudojimą, taip pat ir prieš OSI procedūrą bei metodus.

Tuo tarpu Deschenes komisija dar nėra nusprendusi, bet komisijos narys Michael Meighen pareiškė, kad jie yra linkę priimti sovietų siūlomą medžiagą ("Citizen" 1985.VI.6). Kitas narys Yves Fortier yra pasakęs, kad važiavimas į sovietų bloko kraštus rinkti kaltinamosios medžiagos dar tebesvarstomas. Neseniai komisijos pirmininkas teisėjas Julius Deschenes kartu su vienu patarėju lankėsi OSI įstaigoje Vašingtone ir tarėsi su OSI direktoriumi Neal Sher.

Kas padarys galutinį sprendimą?

Deschenes komisijos išvados daug priklausys nuo to, kokia medžiaga ir motyvai jai bus pateikti viešuosiuose ir uždaruose posėdžiuose bei memorandumuose. Įsteigimas institucijos, panašios į OSI ir iš-

leidimas praeičiai galiojančių įstatymų priklausys nuo ministerių kabineto, parlamento narių ir bendros visuomenės opinijos.

Amerikoje nepasitenkinimas OSI veikla buvo pradėtas reikšti praėjus maždaug dvejiems metams po jos įsteigimo. Reakcija prieš sovietų medžiagos panaudojimą turėjo pasirodyti tada, kai kongresas svarstė pasiūlymą steigti OSI ir svarstė jos veiklos kompetenciją. Aiškiai pražiopsota.

Kanadoje dabar yra laikas veikti, kad tikrų nacių karo nusikaltėlių pajieškos ir nuteisimas netaptų etninių grupių ir neteislingai apkaltintų asmenų juodiniu bei diskriminacija. Mūsų organizacijos iki šiol neparodė konkrečios veiklos per pirmus penkis ar šešis mėnesius, o liko jau tik du ar trys.

Centrinis ukrainiečių komitetas Kanadoje yra sudaręs pilietinių teisių komisiją, kuri jau keli mėnesiai vadovauja akcijai faktams atskleisti ir atitaisyti neteisingsiems kaltinimams, renka medžiagą ir dokumentus apklausinėjimams, rašo raštus ir memorandumus, organizuoja spaudos pasisakymus, rūpinasi advokatų patarnavimu (savonarų ir apmokamų), renka lėšas \$1,000,000 fondui. Planuoja informuoti kiekvieną parlamentą narį asmeniškai, nes nuo parlamento narių nusiteikimo daug priklausys valdžios sprendimai.

Reikia pastebėti, kad šalia ukrainiečių pilietinių teisių komisijos veikia dar keletas ukrainiečių grupių, kurios aktyviai dalyvauja apklausinėjimuose. Taip pat ir šalia žydų dviejų didžiųjų organizacijų reiškiasi daug kitų žydų grupių ir atskirų asmenų.

Kad nekaltieji nenukentėtų, reikia nepavėluoti informuoti Deschenes komisiją, vyriausybės bei parlamento narius ir spaudą apie nepagrįstus kaltinimus ir išpuolius.

Turner & Porter
laidotuvių namai
436 Roncesvalles Ave,
Toronto 3, Ont.
Tel. 533-7954

Istorinės spalio mėnesio datos

Vilniuje įvykė reikšmingieji aktai ir sostinės ateitis

K. BARONAS

Istorinis yra spalio mėnuo lietuvių tautai ir valstybei: 1917 m. spalio mėn. mūsų sostinėje buvo sušaukta lietuvių konferencija, išrinkusi iš 214 atstovų Lietuvos tarybą, kuri po keturių mėnesių paskelbė Lietuvos nepriklausomybę. Nuo spalio mėn. netolima yra atgimstančios tautos demonstracija — tai 1905 m. lapkričio mėn. Gedimino mieste sušauktas Didysis Vilniaus seimas, pareikalavęs pirmą kartą tik autonomijos Lietuvai. Gaila, kad tokia svarbi mūsų tautai data ir iškovojo lietuviško rašto laisvę liko mūsų veiksmų ir spaudos visiskai pamiršta. Graži proga tam buvo Europos lietuviškų studijų savaitė Veronoje, kur būtų tikęs simbolinis šūkis "Vilnius mūsų tautos praeitis ir ateitis" ir paskaita apie Vilniaus seimą ir gal vėliau išleidžiant atskira studija. Ji būtų papildžiusi Lietuvių Katalikų Mokslo Akademijos Romoje jau išleistas studijas — prof. kun. P. Rabikausko, mons. dr. J. Bičiūno, dr. A. Rukšos, Br. Zumerio.

Prie šviesių spindulių spalio mėn. reikėtų taip pat priskirti 1915 m. spalio mėn. Vilniaus Vytauto Didžiojo gimnazijos įsteigimą. Tai buvo pirmoji Lietuvoje aukštesnioji mokykla, kur visi mokslo dalykai buvo dėstomi lietuvių kalba. Šiemet jai sukanka 70 metų (sovietinėje okupacijoje ji pavadinta A. Vienuolio vardu ir veikia, rodos, buv. lenkų jėzuitų gimnazijos patalpose). Per vėlu šią sukaiktį minėti suvažiavimu — akademija, tačiau reikia tikėtis, kad nors straipsniais spaudoje bus prisiminta VD gimnazijos reikšmė Vilniaus kraštui bei visai Lietuvai.

Tai tik kelios džiaugsmingos datos naujoje Vilniaus istorijoje, kurioje ryškiai matyti 1920 m. spalio 9-toji, atnešusi mūsų sostinei gedulo šydą ir palikusi Vilnių už laisvės vartų.

1939 m. spalio 28 d. sugrįžo Lietuvai senelis Vilnius, džiaugsmingai sutiktas Gedimino g-vėje prie papuoštų žuolų lapais vartų. Neilgai jis su savo vaikaičiais džiaugėsi bokšte plevėsuojančia mūsų trispalve, Trijų Kryžių kalnu, gražiom šventovėm.

Argentinios spauda apie Lietuvą

Straipsnį apie Pietų Amerikos problemas, žmogaus teises ir apie dabartinę Lietuvos religinę padėtį išspausdino Argentinios dienraštis "Tiempo Argentino". Straipsnis yra pokalbio pobūdžio tarp Argentinios lietuvių laikraščio "Laike" korespondento Aleksandro Artūro Mičiudo ir P. Amerikos vyskupų konferencijos (CELAM) pirmininko vyskupo Antonio Kuarracino.

Štai kaip atsiliepia vysk. A. Kuarracino apie dabartinę religinę Lietuvos padėtį bei jos kančias.

"Lietuva yra viena iš Sovietų Sąjungos pavergtų kraštų, kuri gaubia nesuprantama Vakarų pasaulio tyla. Tik tenai reikia kalbėti apie žmogaus teises! Tenai yra uždrausta viešai išpažinti tikėjimą. Sibiro "perauklėjimo stovyklose" kenčia nemažai kunigų, o Vilniaus katedra paversta muziejumi.

"Lietuvos Bažnyčios kronika" labai aiškiai atvaizduoja kokioje apgailėtinoje padėtyje yra tikinčiųjų Bendrija toje mažoje, bet narsioje tautoje, kuri gali būti pavyz-

Rytų priešas paverge Lietuvos širdį ir visą tautą, išsklaidydamas dalį jos sūnų ir dukrų po platųjį pasaulį, Kazakstano, Sibiro taigas.

Šiandieną Vilnius "tarybų" Lietuvos žemėje ir oficialiai laikomas Lietuvos sostine. Nežiūrint didelio svetimtųjų (rusų, gudų, ukrainiečių) antplūdžio jis yra lietuviškesnis už okupacinius lenkų laikus. Sovietiniai organai taip pat į visas puses šaukia, kad Gedimino mieste ir Vilniaus krašte lietuviai ir lenkai puikiai sugyvena. Nejauciama antagonyzmas, užmiršti lenkų ponų valdymo laikai. Aišku, kitaip ir negali būti, nes juk "didžiojo brolio" priežiūroje visos tautos "gražiai" sugyvena ir džiaugiasi "laisve".

Manding, paslėptas antagonyzmas anapus ir ypač šiaurės ir toliau yra gyvas! Kodėl? Kaltininkai yra lenkai, kurie savo leidiniais, propagandine medžiaga svetimom kalbom visur ir visuomet klastoja Vilniaus istoriją, iškelia Vilniaus "lenkiškumą". Mes tik iš dalies atsakome į jų plačią propagandą Vilniaus klausimu, ir tai tik VKLS bei paskirų asmenų dėka.

Vilniaus ugnikalnis yra tik laikinai užgesintas. Pasikeitus Europos žemėlapiui (o tai tikrai įvyks!), jis vėl plačia laisvės Lietuvos ir Lenkijos žemėje, tarptautiniame forumme. Lenkai savo rankose turi didelę jėgą — gerai ginkluotą kariuomenę. Ar galėsime jai pasipriešinti, kaip 1920 m., ar teks šauktis tarptautinių institucijų pagalbos, padedant joms ant žalojo stalo stipriai dokumentuotus leidinius Vilniaus klausimu? O gal sostinės ir Vilniaus krašto klausimą spręsti plebiscito keliu, atsiimanant, kad Vilniuje auga jau trečia lietuviškų ažuoliukų karta!

Dr. A. Šapoka savo studijoje "Vilnius Lietuvos gyvenime" rašo: "Ir šiandieną Vilniaus klausimas tebėra galutinai neišspręstas. Jis dar turės būti sprendžiamas. Jo sprendimas, be abejo, nuo daug ko priklausys, bet gal daugiausia nuo to, kokią nuomonę tuo klausimu bus susidarę pasaulio galūnais."

džiu kitiems. Ne veltui manoma, kad Šv. Tėvas "in pectore" turi paskyręs lietuvį vyskupą kardinolui.

Paklaustas, ką mano apie atentatą prieš popiežių Joną Paulių II Šv. Petro aikštėje 1981 m. gegužės 13 d., vyskupas A. Kuarracino atsakė: "Visam pasauliui yra aišku, jog šis atentatas buvo suorganizuotas iš daug toliau nuo Romos ir Italijos. Atentato byla dar nebaigta, daug dalykų paaikšės vėliau".

Antonio Kuarracino yra Avellanedos miesto, Buenos Aires provincijos vyskupas, kuris yra labai gerai painformuotas apie Lietuvos padėtį ir remia žmogaus teisių gynimą. Šiuo metu vyskupas A. K. eina labai svarbias pareigas P. Amerikos vyskupų konferencijoje. A.A.M.

Lietuviška baldų dirbtuvė Toronte

Daromi nauji minkšti baldai ir aptraukiami seni PIGIA KAINA. P. Lubys. Tel. 498-5823 arba 755-3174. Lietuviams pensininkams 10% nuolaida iki š. m. spalio 31 d.

ASMENIŠKOS DOVANOS GIMINĖMS LIETUVOJE

Po naujų pertvarkymų ir taisyklių pakeitimo siuntiniams į Lietuvą siūsti reikalai stabilizavosi. Dabar galima pasiūsti daug vertingų ir naudingų dovanų savo artimiesiems Lietuvoje.

Pasiunčiame ir jūsų dovanas arba priimame užsakymus geros rūšies prekėms už prieinamą kainą.

SUDAROME TESTAMENTUS, administruojame nuosavybes, išrūpiname Lietuvoje gyvenančioms žmonoms pensijas, PERSIUNČIAME PALIKIMUS Į LIETUVĄ PRAKTIŠKIAUSIU, NAUDINGIAUSIU IR TINKAMIAUSIU PAVELDĖTOJUI BŪDU.

Dėl visų smulkių informacijų ir patarimų prašome rašyti:

Z. Juras,
11 London Lane, Bromley, Kent, BR1 4HB, England.
Telefonas 01 460 25592.

Lietuvių jaunuoles ir jaunuoliai, priėmę Sutvirtinimo sakramentą Lietuvos kankinių šventovėje 1985 metų rugsejo 22 dieną dalyvauja procesijoje į kapines Nuotr. St. Dabkiaus

Iš Australijos padangės

Mūsų pavasaris ir visuomeninė veikla

Netoli keturių dešimtmečių išgyvenę šiam kontinentu, susigyvenome ne tik su šio krašto žmonėmis, bet ir apsipratome su jo klimatu. Tiek pat metų nematome baltutėlio sniego, kuris apdengdavo neužmatomus tolius viena ir ta pačia spalva. Norint sniege pabraidyti, mūsų žiemės metu tenka išsikelti į kalnus žiemos atostogoms, o tai jau nepigi pramoga. Bet ir čia nėra tikros lietuviškos žiemos. Tiesa, sniego yra apšiai, bet visur gražiai žaliuoja eukalipantai, o jų šakos linksta nuo sniego naštos. Eukaliptai — užgurdinti Australijos medžiai. Jie atspirgia didžiausioms kaitroms, bet nepabūgsta ir kelių laisvųjų šalčio.

Kanadiečiai ir amerikiečiai iš tokios mūsų žiemos tik pasišaipytų. Panašiai prieš daugelį metų į australišką žiemą žiūrėjome ir mes, bet po daugelio metų įsitikinome, kad ir tokio stiliaus žiema neša savus pavojus. Apie penkis mėnesius nusitęsęs lietingas ir šūrupas oras taip pat atneša įvairius persišaldymus, slogas, bronchitus, gripus ir t.t. Tad su palengvėjimu sutikome formalus pavasario pradžią — rugsejo 1 d. Čia pat ir rugsejo 8 d. Reikia pasiruošti tinkamai paminėti Tautos šventę. Kaip demokratinę visuomenę nevengiamo pasipiešioti, pasikercytioti, bet šventės dieną vieningai renkames į Lietuvių namus, kuriuos esame įsigiję visose didesnėse kolonijose ir čia surandame bendrą kalbą.

Visuomeniniai rūpesčiai

Nestinga mūsųose bendruomeninių ir kitokių problemų. Joms pasvarstyti kaip tik pavarario pradžiai — rugpjūčio 31 — rugsejo 1 dienomis krašto valdyba buvo sukvietusi Bendruomenės apylinkių vadovaujančius asmenis į Melburną. Nepadaryta labai svarbių nutarimų, bet buvo iškelti ir aptarti beveik visi mūsų Bendruomenės opieji reikalai. Prieš akis — būsimosios Lietuvių dienos Sidnėjūje, VI Pasaulio lietuvių jaunimo kongresas. Nemaža rūpesčių kelia lituanistinis mūsų švietimas ir mažėjantis mokinių skaičius. Mūsų savaitgalio mokyklos niekuomet nepasizymėjo mokinių gausumu. Bet kai kuriose apylinkėse ir po 30 metų mokinių skaičius nėra tragiškai sumažėjęs, nors savaitgalio mokyklose mokosi jau šiame krašte gimusių tėvų vaikai. Savaitgalio mokyklos nekelia jokių materialinių rūpesčių. Jos visos gauna pakankiamą valdžios paramą.

Krašto valdyba laukia iš apylinkių didesnės finansinės paramos. Ragina rūpestingiau rinkti solidarumo įnašus, kurie faktinai ir sudaro pagrindines krašto valdybos pajamas.

Buvo siūlyta artimoje ateityje surengti studijų dienas, kuriose būtų panagrinėti opieji mūsų visuomenės klausimai.

"Mūsų pastogė"

Australijos Lietuvių Bendruomenė jau nuo pat pirmųjų metų turi savo laikraštį "Mūsų pastogę". Eilę metų jį leido ir finansavo krašto valdyba, kol ji apie dvidešimt metų pastoviai rezidavo Sidnėjūje. Nuo 1970 m. krašto valdybai ėmus rotacine tvarka kas dveji metai kilnotis iš vieno miesto į kitą, laikraščio leidimas ir finansavimas susidurdavo su įvairiomis kliūtim. Giam nesklaidumam išvengti laikraščio leidimu ir jo finansavimu rūpintis buvo pavesta šiam tikslui įsteigti draugijai, pasivadinusiai — Australijos lietuvių spaudos s-ga, Inc. Ši sąjunga ir "Mūsų pastogę" nuolat reziduoja Sidnėjūje. Šiuo metu laikraštis finansškai stovi gana pakenčiamai. Leidėjai pastaruoju metu turi daug rūpesčių su laikraščio redaktoriais.

Beveik dvidešimt metų "Mūsų pastogę" redagavo poetas ir žur-

nalistas Vincas Kazokas. Jis kantriai nešė šią našta už labai kuklų atlyginimą. Laikraščiu jis skyrė visą savo turimą laiką ir energiją. Apie jį buvo su-būres nemažai būrį pajėgių bendradarbių. Per visą šį laikotarpį "Mūsų pastogę" išsilaikė tarp respektą turinčių išsivijos laikraščių. Bet 1984 m. gale V. Kazokui staiga mirus, laikraštis liko be redaktoriaus. Surasti naują redaktorių leidėjams pasidarė nelengva problema. Šiam darbui tinkamai atlikti kandidatas, šalia visokių dorybių ir mokslo laipsnių, privalo labai gerai mokėti žodžiu ir raštu lietuvių kalbą. Vyresniosios kartos kandidatai atkrinta dėl pažengusio amžiaus. Jaunojoje kartoje tobulai mokančių lietuvių kalbą nėra.

Po V. Kazoko mirties porą numerių redagavo B. Žalys. Vėliau buvo priprašytas ir redaktorių Jonas Mašanauškas, kurio žurnalistine patirtis ribojosi laikinu redagavimu "Europos lietuvių". Naujasis redaktorius greitai susiorientavo naujoje profesijoje ir aštuonis mėnesius gana sėkmingai "Mūsų pastogę" redagavo. Kadangi J. Mašanauškas buvo pasižadėjęs laikraštį redaguoti tik šešis mėnesius, išdirbęs dar porą mėnesių viršaus, iš redaktoriaus pareigų pasitraukė. Australijos lietuvių spaudos s-gos valdybai teko skubiai surasti naują redaktorių, nes laikraštis privalo kas savaitę pasiekti savo skaitytojus. "Mūsų pastogės" redaktorių pakviesta Rita Juzėnaitė, baigusi Vilniaus universitete žurnalistikos studijas, Lietuvoje kurį laiką dirbusi kaip žurnaliste, prieš kelis metus

atvykusi į Australiją, čia pasilikusi ir ištekejusi už australo. Taigi apsisprendusi į Lietuvą negrįžti. Šis precedento išvijoje neturintis įvykis vietinėje bendruomenėje sukėlė nemažai kalbų ir nusistebejimo. Paskyrimas padarytas šešiem mėnesiam. Per šį laiką paaikšės, kiek šis paskyrimas buvo logiškas.

Šis įvykis prikišamai parodo, kad ir kiti išsivijos laikraščiai netrukus gali atsидurti panašioje padėtyje. Nepelningas iš-eivisko laikraščio redagavimas varžo patrauks tuos retus gerai lietuvių kalbą mokančius jaunuosius lietuvius. Tad planavimas ateičiai jau dabar reikalingas.

"Kas bus?"

45 metų sukaktys Lietuvoje ir išsivijoje įvairiai yra minimos. Tėvynėje ši priverstina šventė buvo švenčiama su pompa ir tradiciniais melsais, su eisenomis ir šūkais. Išsivijoje kai kuriuos ano meto įvykius prisiminę su širdgėla ir liūdesiu. Australijoje būrys lietuvių suvažiavo į Melburną paminėti Kauno "Aušros" mergaičių gimnazijos paskutines laidos baigimo 45 metų sukakties. Jų į šį kraštą atklydo tik penkis. Įvykis buvo paminėtas spaudoje ir per lietuvių radiją. Atsiminimuose rašoma: "Tą dieną mus sušaukė į mokyklą ir išdalino atestatus. Kauno gatvėmis jau riedėjo sovietų tankai. Išėjusios iš gimnazijos rūmų nėjom namo, bet nužygiavome į Nemuno-Neries santaką, susiglaudusios susedome smėlyje ir, žvelgdamos į vandens platybes, kartojom vieną ir tą patį klausimą: "Kas bus? Kas dabar bus?" S.B.

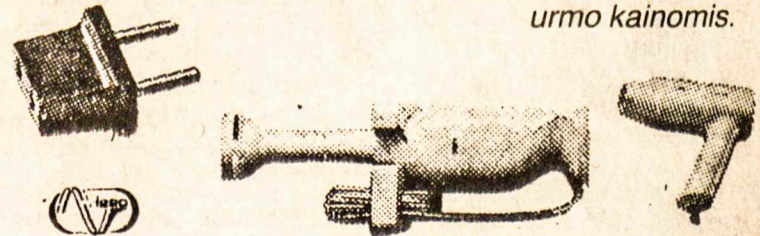
Australijoje gyvenančios aušros, baigusios paskutinę "Aušros" gimnazijos laidą 1940 m. Jos 1985 m. birželio mėnesi paminėjo 45-rių metų sukaktį. Iš kairės: G. Babickaitė-Straukienė, E. Nagulvičiūtė-Semetienė, M. Mašanaukaitė-Sazenienė; stovi: E. Bernatavičiūtė-Matliukienė, R. Sirjatavičiūtė-Umbraziūnienė Nuotr. G. Straukienės

Rengiatės į Lietuvą arba Europą?

Reikia jums voltažo keitiklio (convector) arba pritaikytojo (adaptor) bet kurioje pasaulio vietovėje?

Kreipkitės į "House of 220". Jame rasite visokių rūšių keitiklių, transformatorių, pritaikytojų ir 220 voltų prietaisų. Mes taip pat pakeičiame prietaisus iš 220 voltų į 110 voltų ir atvirkščiai.

Priimame pasiteiravimus ir dėl pardavimo urmo kainomis.

HOUSE OF 220

1444 Gerrard St. E., Toronto
(416)—461-2602

A. a. SIMAS SUŽIEDĖLIS, miręs 1985 m. rugsėjo 22 d. Brocktone, Mass. ir ten palaidotas rugsėjo 26 d. Nuotr. K. Baltruono

Palaidotas istorikas Sužiedėlis

A. a. Simas Sužiedėlis, istorikas, žurnalistas, redaktorius, mirė rugsėjo 22 d. Brocktone, Mass. Vėlonis gimė Petrapilyje 1903 m. lapkričio 10 d. Lankė Vilniaus lietuvių gimnaziją, bet iš Vilniaus turėjo pasitraukti ir 1924 m. baigė "Ausros" gimnaziją Kaune. Universiteto teologijos-filosofijos fakultetą, kuriame studijavo istoriją ir filosofiją, baigė 1928 m. Istorijos studijas 1929-31 m. gilino Rygos universitete, ten mokytojavo lietuvių gimnazijoje, dirbo "Rygos balso" ir "Lietuvių balso" redakcijose, daugiausia rašydamas vedamusius. Grįžęs Lietuvon, 1935-39 m. dirbo mokytoju Kėdainių gimnazijoje, 1939-40 m. — Lituanistikos instituto bibliotekos ir archyvo vedėju. 1939 m. įsijungė į Vytauto D. universitetą Kaune visuotinės istorijos lektoriumi teologijos-filosofijos fakultete. Vokie-

čių okupacijos metais buvo paskirtas filosofijos fakulteto prodekanu, istorijos katedros adjunktui. Atvykęs į JAV, 1950-66 m. ėjo vyr. redaktoriaus pareigas "Darbininke". Redagavo anglų kalba išleistą enciklopediją "Encyclopedia Lituanica".

Plačiai reiškėsi visuomeninėje veikloje nuo 1919 m., kai įstojo pirmojon skautų draugovėn Vilniuje. Vėliau reikėsi šaulių, ateitininkų, pavasarininkų organizacijose ir kalinių globos būreliuose. Žymiausias visuomeninės veiklos pėdsakas paliko ateitininkijoje, kuriai vadovavo kaip Federacijos vadas 1952—1963 m.

Vėlonis paliko stambių įrašų Lietuvos istorijai — parašė ir išleisdino visą eilę stambių veikalų ir daugybę straipsnių, įvairiuose žurnaluose.

Palaidotas 1985 m. rugsėjo 26 d. Brocktone, Mass.

Svajonių ir sapnų knyga

Baltų kalbų bruožai ibėrų pusiasalyje

ANTANAS KLIMAS,
Ročesterio universiteto
profesorius

Jūratė Statkutė de Rosales gyvenanti Venezueloje, išleisdino knygą "Baltų kalbų bruožai ibėrų pusiasalyje".

Kai perskaitai tokia knygą, pasidaro labai liūdna: kiek čia sugadinta gero popieriaus, kiek išleista pinigų, kiek čia autorės vargta. O rezultatai: svajonių ir sapnų knyga!

Man kartais atrodo, kad čia, Vakaruose, kur viešpatauja beveik neribota žodžio laisvė, nemažas skaičius mūsų lietuvių dėl kažkokios priežasties įsiori tapti kalbininkais. Žinoma, tai kiekvieno laisva valia. Man teko matyti, bet vis, ačiū Dieviui, tik rankraščiuose, kaip tokie sui generis "kalbininkai" lietuvių stangiai įrodyti, kad senieji anglosaksų karaliai beveik visi būvę lietuviai. Kitas vėl mėgina išraskinti dar neišsifruotus etruskų įrašus dabartinės lietuvių kalbos formomis. Trečias vėl mėgina įrodyti, kad senoji sumerų kalba, vartota apie 3000 metų prieš Kristų Mezopotamijoje, iš tikrųjų buvusi lietuvių kalbos tarmė. Teisybė, tokių "kalbininkų" turi ir latviai, ir estai, ir vengrai. Ką gi: parašė kokią įmantrią kalbotyros knygą, pats išleidai arba susiradai patriotiškai leideją ir štai — pasaulį pritrėnks naujas kalbotyros genijus!

Deja, taip yra ir su šia labai gražiai išleista Jūratės Statkutės de Rosales knyga. Kalbėjime visiškai atvirai: knygą yra kažkokių svajonių, sapnų ir iliuzijų rinkinys. Man labai gaila sugadinti popieriaus, be reikalo Devenių kultūrinio fondo išmestų pinigų: knyga neturi absoliučiai jokios vertės. Jos pasirinkti metodai būtų kalbininkams didelis juokas, jos išvados prašoka net ir astuonioliktosio bei devynioliktosio amžiaus lietuvių romantikų svajones. Man, tikiuosi, mielas "TŽ" skaitytojas atleis, kad aš nesileisiu net į bet kokią šių keistų puslapių analizę: neapsimoka nei mano, nei skaitytojo laiko gaisinti.

Apskritai, aš manau, kad esu gana atlaidsus ir tolerantiškas žmogus, bet vadinkime dalykus tikraisiais vardais: tokio keisto svajonių, sapnų, iliuzijų rinkinio lietuvių kalba dar nebuvo išleista.

Vieninteliai puslapiai, kurie gal verti pasižiūrėti, yra

šie: p.p. 19-28, kur autorė kalba, nors ir gana keistai, apie dvikalbiškumo problemas Venezueloje, Caracas mieste. Dar galima paminėti, kad gana įdomūs žemėlapių atspausdinti p.p. 27 ir 126 bei 187. Bet ir šie žemėlapiai nėra nauji, jau daugelį kartų spausdinti kituose leidiniuose.

Joks pasaulio kalbininkas, net ir labai jau romantiškai nusiteikęs, nesutiks su autore, kad baltų kalbų žodžiai buvo, kartu su įvairiais gotų žygiais, atnešti net į Ispaniją keliolika šimtmečių vėliau. Joks kalbininkas, kad ir labiausiai užsisvajojęs ir sapnus pamėgęs, nepriims autorės tezės, esą gal net ir sanskritas gali būti suprantamas kaip "baltų kalbų migracijos reiškinys" (p. 309). Čia jau tikrai per tirštai braukiamas senosiomis praėjusių šimtmečių romantiškomis spalvomis.

Man nesuprantama, kodėl autorė giliau nepasiskaitė Būgos, kurį dažnai mini, Salio, Skardžiaus, Joniko, Kazlauskos, Zinkevičiaus bei eilės kitų kalbininkų darbų.

Jeigu kas iš šias eilutes skaitančių visgi panorėtų šią knygą perskaityti, aš siūlyčiau tik vieną patarimą: tegu gal pasimoko, kaip nereikia tokių knygų rašyti.

Jūratė Statkutė de Rosales, **BALTŲ KALBŲ BRUOŽAI IBERŲ PUSIASALYJE**. Devenių kultūrinio fondo leidinys nr. 8. Chicago 1985 m., 327 psl. Kaina — \$15.00. Adresas: Devenių kultūrinis fondas, P. O. Box 10782, St. Petersburg, FL 33733, USA.

Atsiųsta paminėti

Anatolijus Kairys, **DVYLIIKA**. Dvylika vienaveiksmių jaunimo scenai. Išleido Lietuvių literatūros bičiuliai (P. O. Box 29060, Chicago, IL 60629, USA). Viršelis — dail. Ados Sutkuvienės. Kalbą tikrino Juozas Masilionis. Tiražas — 500 egz. Čikaga 1985 m., 200 psl. Kaina — \$10.00.

Laimutis Švalkus, **RUDENS VĖJUOSE**. Proginiai eilėraščiai. Ketvirtas autoriaus eilėraščių rinkinys. Išleido "Šaltinis" (16 Hound Rd., West Brigford, Nottingham NG2 6AH, England). Nottingham 1985 m., 103 psl. Kaina 1.50 sv. arba 3 doleriai.

Jonas Kunca, **ŽMOGUS IR ATOMINĖ ERA**. Leidėjas — dr. J. Kunca; spausdino "Tėviškės aidą" spaustuvė. Tiražas — 600. Tai dalis trumpintųjų straipsnių iš ruošiamos knygos ispanų kalba. Leidinys gaunamas oro paštu už \$5 JAV šiuo adresu: Dr. J. Kunca, 112 High St., Doncaster 3108, Australia.

Stratfordo festivalyje

“Stiklinio žvėryno” išpūdžiai

ALFONSAS NAKAS

Iš trijų vėlyvųjų Stratfordo festivalio šio sezono veikalų pačiu paskutiniu pastatytas Tennessee Williamso "Stiklinis žvėrynas" (The Glass Menagerie). Jis Avon teatre vaidintas nuo rugpjūčio 30 iki spalio 13 d. Nuvažiavęs dar trimis spektakliais pasidžiaugti, šią dramą mačiau rugsėjo 14.

Tai sunki, labai liūdina šių laikų drama, parašyta po II Pasaulinio karo, pirmą kartą suvaidinta Niujorke 1944 m. gruodžio 26 ir tuojau publikos bei kritikų pastebėta. Ji T. Williamsui suteikė dramaturgo garbę ir netrukus pradėta vaidinti Amerikos bei Europos scenose. Nežinau, nuo kada, jei iš viso ji vaidinama dabartinėje Lietuvoje, bet Zuzana Arlauskaitė-Mikšienė su Detroito dramos mėgėjų sambūriu ją jau vaidino lietuviškai bene prieš 30 metų, taigi už dešimtmečio nuo jos pasirodymo. Gaila, čia rašydamas po ranka neturiu nei detroitieško spektaklio datos, nei kieno iš lietuvių kalbą buvo išversta.

Daugelio nusteblimui paskutiniu savo veikalu "Stiklinį žvėryną" pasirinko Stratfordo festivalio meno vadovas, didelio talento režisierius, po penkerių įtamos metų Stratfordą šį rudenį paliekęs John Hirsch. Jam talkino scenovaizdžio kūrėjas Ralph Funicello, aprangos projektuotoja Shawn Kerwin, apšvietėjas Michael J. Whitfield, muzikas Gary Kulesha, garso projektuotojas John Hazen ir režisūros padėjėjas Brian Rintoul.

St. Louis miesto varguomenės buto du kambariai atrodė natūraliai skurdžiai: salonėlio centre aptriušusi sofa, pora mažų stalių, viena kita kėdė, telefono aparatas, rašomoji mašinėlė, sofos gale ant apvalaus stalėlio keletas stiklinių gvulėlių figūrų. Už dažnai praskleidžiamų ir vėl sustumiamų permatomų gobelenų matėme valgomąjį stalą ir bufetą. Tai maždaug viskas.

Dramoje veikia keturi žmonės: sandėlio darbininkas Tom Wingfield ir kartu visas dramos siūles surišantis pasakotojas (jį vaidino Scott Wentworth); motina Amanda Wingfield (Sada Thompson); sesuo Laura Wingfield (Susan Coyne) ir sandėlio bendradarbis Jim O'Connor (Stephen Russell).

Dramaturgas gal svarbiausią iš keturių laikė motiną Amandą — neapsakomai savo vaikus mylinčia, neprotinga meile terorizuojančia ir nuolat įtampą keliančia. Daugelis žiūrovų gal svarbiausia laikys Laurą — mergaitę su fiziniu defektu (luošą) ir gal dėl to defekto liguistai drovia, menkavertiškumo graužiamą.

Ji baisiai apvilia motiną, slapta metusi mašinraščio pamokas. Motina desperatiškai stengiasi ją ištekdinti, bet joks vyras jų bute nesilanko.

Tomas, ujamas dėl visokių smulkmenų, laisvalaikis leidžia kinuose. Kai pagaliau ateina papietauti Tomo bendradarbis, ir Amandos svajonės pasiekia dangaus skliautus, — paaiškėja, kad tai kitos mergaitės sužadėtinis, besirušias už kelių savačių vesti...

Visi keturi aktoriai vaidino labai gerai. Norint prie jų kabinėtis, žinoma, galima šį tą prikišti. Pvv. Scott Wentworth, kai vienišas, stipriai apsvėistas, scenos pakraštį ėjo pasakotojo pareigas, kartais lyg stokojo jausmo, koncentruodamasis į tekstą. Jo "marke" labai pakildavo, kai šūkaudamas ginčydavosi su motina. Kas gerai pažįsta JAV publikos mėgstamą Sadą Thompson, tarėsi ir šiame vaidmenyje pastebėję televizijos poniutės žymų. Kadangi man jos televizinių vaidmenų niekada neteko matyti, Amanda Wingfield buvo be priekaišto.

Man patį didžiausią, patį geriausią išpūdį paliko Susan Coyne. Ją tokia mačia knygą skaitydamas, tokia radau ir scenoje. Stephen Russell, kad ir labai tinkamas jos partneris, padėjęs jai atsiskleisti, po spektaklio dingio iš mano galvos, jo jo monologus beatmenu tik iš dukart perskaitytos knygos.

Kalbant apie butaforiją, ne-

žinia, kokiems galam stiklinės figūrėlės buvo sudėliotos gale sofos, ant kurios sėdės ir apie stiklo rinkinį ilgai kalbėsis Laura su Džimiu, jį nepažvelgdam, kol dramaturgas nepalieps? Kodėl gi figūrėlės nesudėliotos kuriame kambaryje kampe, gal dar kokiu gobelenu pridengus?

Dramaturgas per pasakotoją vis mums kalė, kad Laura mintą nugrotų plokštelių muzika. Bet ta muzika spektaklio žiūrovams skambėjo labai gražiai, ir jos buvo apstu, ypač dramatiinių užsklandų metu.

Teko skaityti Londono, Ont., dramos kritiko sūkavimus, kad ši drama Stratfordui ne-

tinkama, kad statoma blogu laiku (meno direktoriams keičiantis?) ir, svarbiausia, kad du aktoriai (taigi 50%) importuoti iš JAV (Wentworth ir Thompson). Man lankantis, tą savaitgalį tik šis spektaklis tebuvo iki paskutinės vietos išpirktas. Jam pasibaigus, publika plojo ir plojo, o kai po kelių aktorių išėjimo scenoje liko tik Londono kritiko iškritikuota Sada Thompson, daugelis ėmė ploti sustoję.

Man "Stiklinis žvėrynas" paliko didelį, gilų išpūdį. Tik negalėjau suprasti, kodėl motinai su vaikais scenoje besiginčijant publika juokėsi ir juokėsi. Iš tikrųjų ne juoktis, o verkėti ten reikėjo...

Stratfordo festivalyje meistriškai atlikę savo vaidmenis Tennessee Williamso veikalė "Stiklinis žvėrynas" — STEPHEN RUSSEL ir LAURA WINGFIELD. Nuotr. D. Cooper

Lietuvių ir lenkų muzika

Iš Lietuviškos muzikos bibliotekos biuletenio 1985 m. 2 nr.

Dažnai atsitinka, kad koks nors kompozitorius susidomi ne savo tautos dainomis ir jomis savo kūryboje pasinaudoti. Tokiu keliu nemažai ir lietuviškų melodijų išėjo pas kitataučius. Ir jų lietuvišką kilmę paprastai nespėjama. Tai yra ne kokie skoliniai, bet mūsų liaudies kūrybos atstovai ir įrašę į tarptautinį lobyną.

Iš lietuviškų "išievių" pasauly yra populiarūs Fr. Chopino "Lietuviška daina". Čionai turime lenkų kompozitoriaus kūrinį, kuriame betgi aiškiai jaučiame jo lietuvišką kilmę. Lenkai turi ir daugiau "Lietuviškų dainų", ypač apie Viliją, apie rūtą ir pan. Jie savo giesmynuose kartais neatsisako ir nuo lietuviškos "Pulkim ant kelių".

Bet su lenkais lietuviai turi ir visai kitokių sąsaskaitų. Su lenkais turime bent kelių šimtmečių bendros valstybės istoriją, kur reikėsi ir abiem tautoms bendras kultūrinis gyvenimas su aiškia lenkų kultūros persvara. Bendros lenkų-lietuvių valstybės ir archyvai paliko lenkiški ir Lenkijoje. Lenkuose pasiliko ir paprotys savo praeities kultūrinio gyvenimo studiose neatsikirti lietuvių nuo lenkų ir kurti istoriją, lyg iš viso lietuvių nebūtų buvę, net ir aiškūs lietuviai dabar laikomi lenkais.

Taigi lenkai savinasi lietuvių istoriją. Dėl to per daug piktintis neturėtume, nes dėl lietuvių praeities lenkiško pobūdžio iš tikrųjų reikia laikyti stipriai atsakingais ir senų laikų lietuvių. Jei lenkai senų laikų lietuviškąją istoriją nesidomėtų, šių dienų lietuviai dėl savo praeities turėtų nepakeliamo darbo raustis lenkų archyvuose. Dabar gi pakanka iš lenkiškų studijų savus lietuviškus grūdus atsijoti. Tad besidomint lietuvių muzikos istorija, yra neišvengiamas mūsų bibliotekose turėti atitinkamą lenkišką skyrį. Škart šį tą paminėsime iš muzikos srities.

Adolf Eustachy Chybinski (gimęs 1880.III.29 Krokuvoje, mirė 1952.X.31 Poznanėje), žymus lenkų muzikologas, parašė "Slownik Muzykowy Dawnej Polski do roku 1800" — lenkų muzikų nuo seniausių laikų ligi 1800 m. vardyną (išleistas 1949 Krokuvoje). Jis pasinaudojo senesniais šios rūšies lenkų darbais (ypač Sowinskio, peržiūrėjo ir daug archyvų. Vardynas apima tiek Lenkijos, tiek Lietuvos teritoriją; remiasi tik nedideliu skaičiumi vietovių. Iš to galima spręsti lenkų archyvus šia medžiaga nesant turtingus. Iš vardu ir pavardžių sunku spręsti apie išvardintų asmenų tautybę, bet visame krašte pasitaiko nemažai itališkų pavardžių.

Chybinskio vardynas su Vilniumi paminėti 33 asmenys, su Nesvyžium ir jo rajonu — 30, su Gardinu (kapela litewska) — 17, dar keletas paminėti iš Bialystoko. Asmenų paminėjimai labai trumpi. Iš lietuviškų šaltinių neminimas M. Mažvydas, nei vysk. M. Giedraitis su jo ansambliu. Apie Liauksmingą rašo: "Jezuita polski, ur.okr. 1596, wydal Ars et praxis musicae w Wilnie w r. 1667". Bet vardyno pabaigoje papildymuose Chybinskis pasitaiso: "Lauxmin... pochodzil ze Żmudzi", o kad jis nebuvo "polski", palieka išsiaiškinti lietuviams. Visai nepaminitas Slavočinskis.

Kalbant apie muzikinę lenkų lituanistiką, nedera pamiršti dar praėjusiam šimtmečio pasirodžiusio, o po šio karo fotografiniu būdu pakartoto O. Kolbergo darbų etnografijos ir liaudies dainų rinkinio 53 tomo "Litwa", taip pat ir A. Juškos dainų storo tomo.

Iš įvairios ir įdomios lenkų muzikologijos minėtina ir 1981 m. išleista "Mala encyklopedia muzyki". Čia 1280 psl. knygoje daug vietos skiriama lietuvių muzikai.

Lietuvių muzikologijai būtinai atitinkami ryšiai su lenkais. Mūsų šalyje Lietuviškos muzikos bibliotekoje turime lenkiškos literatūros (žinoma, tik muzikinės, skyrių). Deja, lenkų spauda nelengvai pasiekiamą, išleidžiama mažais tiražais ir be to dar yra brangoka.

Aiškiai pilnesnį senų laikų lietuvių muzikinio gyvenimo vaizdą duoda ne Chybinskis, bet lietuvių autoriai, ypač J. Gaudrimo tritomo pirmoji dalis, o taip pat prof. Z. Ivinskio "Kirchengesang in Litauen im XVI — XVII Jahrhundert" (Commentationes Balticae, I, 1953, Bonn 1954). Bet ir J. Gaudrimas su Ivinskio remiasi ne tiek vardais, kaip faktais. Chybinskis, kaip istorijos šaltinis, reikšmės čia nenustato.

Idomus yra muzikas Andrius iš Rohačėvo (Rohačėvas — vietovė Baltarusijoje, istorinės Lietuvos teritorijoje). Lenkai Andrių padarė Rohačėvskiu. Surastas jis neseniai, Chybinskis dar jo nežinojo.

Apie Andrių žinoma labai nedaug: jis buvo aukšto lygio muzikas ir vargonininkas Alytuje, didžiojo Lietuvos kanclelio Albrechto Stanislovo Radvilos dvare. Jau po šio karo lenkai Pelpline (Lenkijoje) archyve rado du Andriaus rankraščius: "Canzona" ir "Crucifixus surrexit" iš apie 1630 metų. Lenkų muzikologui A. Suzkowskui tenka senovės rankraščio išsifravimo nuopelnas. "Crucifixus surrexit" yra sudėtingas dviem choram 9 balsam a capella il-

KULTŪRINĖJE VEIKLOJE

Sol. Aldona Stempuzienė, mezu-sopranas iš Klivlando, spalio 27, sekmadienį, koncertuos Bostono lietuviams. Koncertą rengia Lietuvių tautodailės institutas.

Klivlande gimęs Bronius (Bruno) Kazėnas ir niujorkietis Douglas Pennington įsteigė kūrybinę bendrovę "PK Production", kuri kartu su Lake Erie kolegijos teatro grupe spalio 2-20 d.d. Painsvillėje ruošia naują muzikinį kūrinį "The Creators", vaizduojantį penkis kūrybingus žmones. Veikalas bus vaidinamas Cuyahoga kolegijos "Metropolitan" teatre spalio 24 — lapkričio 2 d.d. D. Penningtonas ir B. Kazėnas yra libreto ir muzikos autoriai. Spektaklių choreografu yra pakviestas Steve Rivers iš Cincinaco, dirigentu — Tom Chiodo iš Niujorko. Visi vaidintojai ir orkestro nariai yra iš Klivlando.

Dail. Eva Kubbos, gyvenanti ir kurianti Australijos Sidnėjyje, ilgesniam laikui yra išvykusi Europon. Liepos 7-14 d.d. ji dalyvavo XXII-jame tarptautiniame meno ir ryšių kongrese, kurį Vengrijos sostinėje Budapešte surengė Cambridge, Anglijoje, veikiančis Tarptautinis biografinis centras. Centro leidinyje pabrėžiama, kad lietuvių Eva Kubbos yra viena labiausiai pasižymėjusių europiečių dailininkių, po II D. karo apsigyvenusių Australijoje.

Plataus pripažinimo visoje Australijoje susilaukė šis abstraktus ekspresionizmo kūrinių. Esą tai liudija Eva Kubbos galerijose sukelti paveikslai ir tie, kurie ją laimėjo daug premijų, ypač akvarėlėje. Memorialinė Pring premija, kurią moterims dailininkėms skiria New South Wales meno galerija, Eva Kubbos jau yra laimėjusi devyni kartus.

Sėkminga buvo XXXII-j Europos lietuviškųjų studijų savaitė, surengta rugpjūčio 11-18 d. d. šiaurinėje Italijoje, netoli Veronos miesto. Bendras dalyvių skaičius siekė 175. Jie buvo atvažiavę iš viso pasaulio — Amerikos, Australijos, Britanijos, V. Vokietijos, Austrijos, Šveicarijos, Olandijos, Švedijos, Argentinos, Kanados ir net okupuotos Lietuvos. Šiomet savaitėje dalyvavo daugiau jaunimo, negu bet kada. Pirminkaujantis V. Bartusevičius teisingai pastebėjo, kad šį renginį reikėjo pavadinti ne Europos, bet Pasaulio lietuvių studijų savaitę. Po oficialaus atidarymo įvyko susipažinimo vakaras. Kiekvieną dalyvį pristatė ir jo pavardę pasakė meninės programos vadovė Eglė Juodvalkė. Kiekvieną rytą Mišias koplyčioje atnašavo lietuvių kunigai, giedant Alinos Grinienės vadovaujamiems dalyviams. Visiems didelį išpūdį paliko G. Verdžio "Aidos" spektaklis Veronos arenoje, kur jį po atviru dangumi stebėjo 28.000 žiūrovų, susėdusių ant akmeninių suolų. Rankose visi turėjo uždegtais žvakutėmis, grojo didžiulis orkestras, scena buvo papuotė sfinksais ir obeliskais. Savaitėje buvo nemažai paskaitų bei idomų kitų renginių. Vatikano radiofone dirbantis Saulius Kubilius ekrane rodė tris vaizdajuostes: pirmojoje buvo Jono-Pauliaus II šv. Kazimiero mirties suvakacija laikomos Mišios šv. Petro bazilikoje, antrojoje — jo lietuviškos Mišios Castel Gondolfo koplyčioje, trečiojoje — šv. Kazimiero suvakacijos iškilmės Vilniuje. Išpūdinga buvo ir "Tėvynės valandėlė", vadovaujama E. Juodvalkės. Joje taipgi dalyvavo pantomimikas Z. Kūdra iš Paryžiaus, čikagiečiai K. Bradūnas ir Č. Grincevičius. K. Bradūnas skaitė naujausius savo eilėraščius, Č. Grincevičius — ištraukas iš savo prozos kūrinių. S. Kubilius, primindamas poetą vysk. A. Baranauko 150 metų gimimo suvakatį, programon įsijungė ištrauką iš jo "Anykščių šilelio". Kieme visi galėjo pasigrožėti londoniškės skulptorės E. Gaputytes uždegtomis žvakutėmis II D. karo aukoms prisiminti. Savaitės koncerte dalyvavo pianistė prof. dr. R. Lampasytė-Kollars, smuikininkas M. Kollars ir jaunoji dainininkė Vilija Mozūraitytė.

gokas kūrinys. 1961 m. jis atspaudintas Lenkijoje labai mažu — 580 — tiražu su keliomis kalbomis paaiškinimų. Lenkuose XVII š. pirmosios pusės muzikinės kūrybos palikimas yra skurdus, tad jie labai mielai prisima Andrių iš Rohačėvo. Lietuviams šį Alytaus vargonininką tuolab nedera pamiršti.

Rygoje surengta Baltijos tautų foto paroda "Gintaro kraštas-85". Aukščiausiai įvertinti R. Požerskio "Vaikų ligoninėje", A. Macijausko ir V. Gvozdo darbų rinkiniai.

Kauno dramos teatras turi prieš keliolika metų įsteigtą pantomimos grupę, vadovaujamą K. Adomaičio. Jos repertuare yra spektakliai ir suaugusiems, ir vaikams. Šiuo metu ruošiamasi inscenizuoti A. Vienuolio "Paskenduolę", V. Hugo "Paryžiaus katedrą", judesio kalba papasakoti apie Joanos Arkietės žygius.

VIII-sis tradicinis lietuviškų filmų festivalis "Palanga-85" rugpjūčio 23-24 d.d. susilaukė apie 10.000 dalyvių iš Palangos, Šventosios ir Kretingos. Jiems buvo rodomi Lietuvos kino studijos vaidybiniai filmai — "Sūnus palaidūnas" (rež. M. Giedrys), "Mano mažytė žmona" (rež. R. Banionis), "Zodiakas" (rež. J. Vaitkus), "Vakar ir visados" (rež. G. Lukšas). Šia proga paminėta rež. V. Zalakevičiaus filmo "Gyvieji didvyriai" 25 metų suvakatis. Susitikimuose su žiūrovais dalyvavo režisieriai M. Giedrys ir G. Lukšas, operatoriai J. Gričius ir A. Mockus, būrys aktorių, kurių, eilėse buvo jaunieji — E. Korzinaitė, B. Braškytė, S. Balandis ir R. Morkūnas.

Grafikė Domicėlė Tarabildienė, sulaukusi 73 metų amžiaus, mirė rugsėjo 8 d. Vėlionė gimė Anykščių krašte, 1935 m. baigė Kauno meno mokyklos skulptūros fakultetą. Grafika, tapybą ir skulptūrą 1937-39 m. studijavo Paryžyje, dekoratyvinės dailės akademijoje. Tarptautinėje Paryžiaus parodoje 1937 m. laimėjo garbės prizą už etnografinės lietuviškas lėles, aukso medali — už knygų iliustracijas. Tarptautinėje Berlyno parodoje 1938 m. vėl medaliu buvo įvertintas jos etnografinės lėlės. D. Tarabildienė, Vilniun atsikėlusi 1967 m., iliustravo ir apipavidalino apie 300 knygų, sukūrė didelės vertės lino raizinių ciklus — "Žvejai", "Moterys ir jūra", "Vilniaus universitetui 400 metų", "Vilniaus motinos". Vėlionė taipgi paliko nemažai tapybos drobių ir skulptūros darbų.

Mišrų chorą Dusetose įsteigė mokytoja A. Siurbytė 1950 m. Tada prasidėjo pirmosios dusetiškų choro repetacijos. Nuo 1955 m. buvo dalyvauta visose dainų šventėse, konkursuose, apžiūrose, išsikrovta prizų ir diplomų. Prie choro sėkmės daug prisidėjo buvusiųjų jo vadovai — A. Malašinskienė, A. Kristaponienė, P. Andriūnas, P. Kvedaras, J. Kaskauskienė. Nuo 1968 m. chorui vadovauja Dusetų vaikų mokyklos mokytojas J. Švedas. Nedideliame miestelyje jam pavyko sutelkti 60 dainininkų. Savo laisvalaikis chorui skiria mokytojai, gydytojai, kiti specialistai ir darbininkai, i repetacijos atvykdamai net ir iš atokiau esančios Antaleptės. Choras nesitenkina tik choriniu dainavimu, bet garsina ir ansamblinį dainavimą. Vyrų ir moterų ansambliai yra dažni įvairių konkursų dalyviai ir laureatai. Dusetiškų choras vidurvasaryje paminėjo jo savo kūrybinės veiklos 35 metų suvakatį. Sukaktuviniame koncerte buvo atlikta plati visų veiklos laikotarpių meninė programa.

Knygos bičiulių draugija kasmet renka populiariausią knygą ir jos autorių. Draugijai talkina leidinio "Naujos knygos" redakcija. Šis skaitytojų vykdomas konkursas buvo pradėtas 1980 m. Tada labiausiai skaitoma knyga buvo išrinkta Juozo Baltušio romanas "Saknė apie Juza". Antrąją premijotą knygą tapo Justino Marcinkevičiaus "Dienoraštis be datų", trečiąją — Jono Avyžiaus romanas "Degimai", ketvirtąją — Vytauto Sirijos Giros romanas "Kamarėlė". Penktoji premija apėmė 1984 m. leidinius. Ją laimėjo Algimanto Zurbos romanas "Skersėjimas", nagrinėjantis pedagoginį darbą ir moksleivių problemas. Visiems patiko nesensanti problema — kaip išsaugoti tikrąją žmogumi. Konkurse aktyviausiai dalyvavo Alytaus knygos bičiuliai. Tad premija A. Zurbai išteikta Alytuje. Autorių pasveikino ir prizą išteikė Knygos bičiulių draugijos valdybos pirmininkas pavaduotojas Jonas Žurauskas. A. Zurbos kūrybą trumpai apibūdino literatūros kritikas Stasys Lipskis, vakaro dalyvių supažindinęs su skaitytojų laisčiai. Laureatas A. Zurbas papasakojo, kaip gimė sumanymas parašyti romaną "Skersėjimas", atsakė į dalyvių klausimus. V. Ksk-

Prisikėlimo Parapijos Kredito Kooperatyvas

999 College St., Toronto, Ont. • Telefonai: 532-3400
M6H 1A8 • 532-3414

AKTYVAI virš 28 milijonų dolerių

KASOS VALANDOS:		MOKA UŽ:	
Pirmadieniais	10-3	90 dienų termin. indėlius	8 1/4%
Antradieniais	10-3	180-185 d. termin. ind.	8 1/2%
Trečiadieniais uždaryta		term. indėlius 1 metų	9%
Ketvirtadieniais	10-8	term. indėlius 2 metų	9 1/2%
Penktadieniais	10-8	term. indėlius 3 metų	9 1/2%
Šeštadieniais	9-1	pensijų s-ta	9%
Sekmadieniais	9-12.30	spec. taup. s-ta	7 1/2%
		taupomąją s-ta	7%
		depozitų-čekių s-ta	6%
		DUODA PASKOLAS:	
		asmenines nuo	11%
		mortgicijas nuo	9 3/4% - 11 1/2%

ANAPILYJE skyrius veikia sekmad. 9.30 v.r. — 1 v.p.p.

Duodame asm. paskolas iki \$50,000 ir mortgicijas iki \$100,000 (75% įkainoto turto vertės). Draudžiame narių gyvybes pagal santaupų dydį iki \$2,000 ir asm. paskolas iki \$10,000. Paruodame pinigines perlaides (money orders) ir kelionės čekius (traveler's cheques). Neimame mokesčio už išrašytus čekius bei apmokamas įvairias sąskaitas. MŪSŲ TIKSLAS — NE PELNAS, BET SAŽINGAS PATARNAVIMAS

Vasario 16-sios gimnazijoje: tautinių šokių grupė Joninių šventėje; apačioje — egzaminų komisijos pirm. R. WICHT įteikia brandos atestą MARYTEI BALAIŠYTEI iš Kanados. Ji yra pirmoji mokinė iš užsienio išlaikiusi abiturio egzaminus. Dabar Toronto universitete ji studijuoja tarptautinę teisę

Kanados įvykiai

(Atkelta iš 1-mo psl.)

nes pašto vadovybė patenkino beveik visus unijos reikalavimus. M. Warrenas laikais pašto paslaugos pabrango 100%, bet darbas nepagerėjo, deficitas nebuvo pašalintas.

Kanados pašto darba ir jo problemos tiria specialiai sudarytas komitetas, priimančias pašto klientų skundus ir patarimus. Pasigirsta vis daugiau balsų dalį pašto paslaugų perduoti privačioms kurjerių bendrovėms, kurios pastaruoju metu gerokai sustiprino savo veiklą. Paštinių unijos vadovas J. C. Parrotas siūlo užmiršti deficitą pašalinimą, bet rūpintis paslaugų pagerinimu. Pasak jo, darbui pagerinti reikia daugiau paštininkų. Praėjusią savaitę Otavoje RCMP policija pagrindinėje siuntų paskirstymo įstaigoje suėmė septynis paštininkus — keturis vyrus ir tris moteris, darbovietėje pardavinėjusius narkotikus — kokainą ir marijuaną. Šis incidentas liudija, kad ir dabar yra paštininkų, pilnai neatliekančių savo darbo, randančių laiko narkotikų skleidimui. Narkotikai sumenkina ir juos vartojančių paštininkų darbą.

Kanados ministras pirm. B. Mulroneys telefonu pranešė JAV prez. R. Reaganui, kad Kanada yra pasiruošusi pradėti derybas prekybos varžtams sumažinti ar net visiškai panaikinti tarp abiejų kraštų. Tai pirmas žingsnis laisvos rinkos kryptimi. Laisvoji rinka buvo naudinga V. Europai. Daug kam atrodo, kad jos reikia ir Kanadai, kurios pramonė nepakanka vietinės rinkos. Daug jos gaminių iškeliauja į pietus, kur JAV kongresas dabar vis daugiau pradeda šnekti apie varžtų padidinimą menkesnės dolerio vertės atpigintiems Kanados gaminiams. Senatorių ir atstovų rūmų narius erzina apie \$20 milijonų perteklius metiniame Kanados prekybos biudžete su Amerika. Varžtams sumažinti ir pilnai laisvai prekybai įvesti reikės kongreso narių pritarimo. Šis klausimas bus svarstomas ir Kanados parlamente. Atrodo, Kanada turės atsisakyti bet kokių varžtų amerikiečių kapitalui Kanadoje, federacinė valdžia ir provincinės vyriausybės — finansinės paramos

į JAV eksportuojamiems Kanados gaminiams, kad jie turėtų lygias kortas su amerikiečių gaminiams.

Separatistinės Kvebeko partijos įsteigėjas ir provincijos premjeras 1976-85 m. R. Levesque užbaigė politinę savo karjerą. Pirmą kartą Š. Amerikos istorijoje naują vadą rinko visi partijos nariai, kurių dabar yra 160,000, tačiau rinkimuose iš tikrųjų dalyvavo tik 55%. Rinkimus lengvai laimėjo teisingumo ministras P. M. Johnsonas, gavęs 55% visų balsų. Antroje vietoje su 21% balsų liko darbo jėgos ministrė P. Marois, trečioje — žemės ūkio ministras J. Garonas su 17% balsų. Kiti trys kandidatai teigė po 3-2% balsų. P. M. Johnsonas pergalėi įtakos turėjo jo tėvas Danielius Johnsonas, tautinės vienybės partijos premjeras 1966-68 m. Premjeras R. Levesque susilaukė didelės savo partiečių opozicijos, kai iš parlamento rinkimų vajuos nutarė išjungti Kvebeko nepriklausomybės klausimą. Tokią taktiką pasirinko ir naujasis vadovas P. M. Johnsonas, siekiantis atstatyti Kvebeko partijos vienybę. Jis žada siekti artimesnių ryšių su Kanada ir netgi Amerika. Tokią taktiką verčia užimti iškylės liberalai ir jų vado R. Bourasos populiarumas. R. Levesque pasitraukimas P. M. Johnsonui atidavė premjero pareigas, bet neužtikrino pergalės Kvebeko parlamento rinkimuose.

• Romuvos stovyklavietė, vadovaujant turt. pav. vyr. alt. S. Kuzmui, talkinant s. A. Vasiliskui, S. G. Stalioniui ir p. J. Lasui, sutvarkyta ir uždaryta žiemai.

• Šaukiamas vadovų, psk. ir skiltininkų posėdis lapkričio 10 d. po 10 v. pamaldų Toronto skautų būkle.

• Skiltininkų kursai prasideda spalio 20 d. po 10 v. pamaldų Toronto skautų būkle.

• Sk. vyt. dail. Juozui Bakiui, jo žmonai mirus, reikiame užuojautą ir kartu liūdime.

• Hamiltono "Talkai" už finansinę paramą Romuvai skautiškas aiči.

• "Baltijos" laivo sueiga — spalio 19 d. tuoj po šeštad. mokyklos pamokų Lietuvui namuose.

• Mergaitės, 6-11 metų amžiaus, norinčios įstoti į udrutes, prašomos skambinti gint. Vidai. Sernaitei tel. 823-4619.

• Lietuvos kankinių parapijos atlaiduose "Satrijos" ir "Rambynio" turtai buvo atstovaujami su vėliavomis.

• Hamiltono kredito kooperatyvui "Talka" už finansinę pagalbą Romuvos stovyklai skautiškas aiči.

• D. Barzdžiūtė

SPORTAS

"VYČIO" ŽINIOS

Vladui Balsiui iškeliavus amžinybėn, giliai užjauciami dukterij, buvusią Vyčio krepšininke, Vida Balseytę-Gaškienę, visą šeimą ir artimuosius.

Metiniai "Vyčio" šokiai įvyks lapkričio 23 d. Toronto Lietuvių namuose. Gros puikus orkestras iš St. Catharines. Šokiai bus pajaušinti įdomia programa. Kviečiame visus atsilankyti ir paremti sportuojantį jaunimą.

Tinklinio treniruotės prasidės spalio 9 d. Jos bus trečiadieniais nuo 7 v.v. Anapilios salėje. Norintieji žaisti prašomi kreiptis pas R. Stirbį tel. 760-3837.

Krepšinininkai ateinančiame sezone dalyvaus York lygos pirmenybėse. Žaidimai prasidės spalio 7 d. ir bus žaidžiama kiekvieną savaitę, daugiausia G. Harvey mokyklos patalpose. Kanados lietuvių dienų žaidynėse dalyvaus dvi Vyčio krepšinio komandos — vyrų A ir B.

Golfo varžybas numatoma sužaisti spalio 19 d. arba spalio pabaigoje. Tiksliai žaidimų data bus paskelbta vėliau.

Mūsų rėmėjams — Kanados lietuvių fondui, P. Berneckui ir B. Savickui nuoširdžiai dėkojame. A. S.

Aukos Tautos fondui

A. a. Birutės Strazdienės atminimui \$30: J. Margis; \$25: V. Pazukaitė; \$20: O. J. Balsiai, V. I. Al. Balsiai, E. V. Dailidžiai, A. A. Juciai, V. Lukas; \$10: L. I. Adamavičiai, J. Budreika, L. L. Balsiai, J. Dambarsas, T. Doney, L. Girinis-Norvaisa, F. Mockus, Mr. & Mrs. Nicholas Leluk & family, M. Račys, T. D. Renkauskas, V. Paulionis, A. S. Sakai, E. Smilgis, F. M. Timukas; \$5: K. Bubliskienė. Iš viso \$300.

Nuoširdi padėka.

Tautos fondo atstovybė Kanadoje

Ateitininkų žinios

Metinė ateitininkų šventė — spalio 26-27 d.d. Šeštadienį studentams ir moksleiviams kalbės Federacijos vadas J. Polikaitis. Vakaronė su menine programa ir vakariene bus spalio 26, šeštadienį, 6 v.v., Prisikėlimo parapijos Parodų salėje. Jaunučiai, moksleiviai, studentai, jų tėveliai ir sendraugiai maloniai kviečiami vakaronėje dalyvauti. Kaina — suaugusiems \$8.00, jaunimui — \$4.00. Apie dalyvavimą prašoma pranešti vienam iš šių asmenų: O. Gustainiui tel. 445-4521, A. Karkienai 763-4025, L. Kulavienei 766-2996, J. Andriuliui 239-0863. Sekmadienį visų kuopų nariai organizuoti su vėliavomis dalyvauja Mišiose 10.15 v. Prisikėlimo šventovėje. Įžodžio iškilmės bus 10 v.r. Visi renkasi salėje 9.30 v. Po Mišių — agapė Parodų salėje, federacijos vado žodis.

Jaunučių susirinkimas bus spalio 26, šeštadienį, 12.30 v. pas seses. Jaunučius globoja Lina Kulaviene ir Rimas Prakapas.

Jaunesniųjų moksleivių susirinkimas — taip pat šeštadienį, spalio 26, pas seses, 12.30 v. Juos globoja Giedrė Čepaitė ir Julija Adamonytė.

Moksleiviai jau turėjo susirinkimą ir išrinko naują valdybą: I. Čuplinskaitė ir T. Slivinskas — pirmininkai, L. Stanulytė — vice-pirm., V. Dirmantaitė — sekretorė, L. Balaišis — išd., R. Čuplinskas — korespondentas, G. Jonytė — redaktorė. Sekantis moksleivių susirinkimas — spalio 19 p. p. Slivinskų namuose.

Studentams linkime gerai susiorganizuoti ir jaunatviska dvasia užsidegti — "Visa atnaujinti Kristuje".

Tėvai, kurie norėtų savo vaikams padėti augti krikščioniškai bei lietuviškai dvasioje, kviečiami įjungti vaikučius (nuo 6 iki 10 metų) į jaunučių kuopą. O. G.

Skautų veikla

• Romuvos stovyklavietė, vadovaujant turt. pav. vyr. alt. S. Kuzmui, talkinant s. A. Vasiliskui, S. G. Stalioniui ir p. J. Lasui, sutvarkyta ir uždaryta žiemai.

• Šaukiamas vadovų, psk. ir skiltininkų posėdis lapkričio 10 d. po 10 v. pamaldų Toronto skautų būkle.

• Skiltininkų kursai prasideda spalio 20 d. po 10 v. pamaldų Toronto skautų būkle.

• Sk. vyt. dail. Juozui Bakiui, jo žmonai mirus, reikiame užuojautą ir kartu liūdime.

• Hamiltono "Talkai" už finansinę paramą Romuvai skautiškas aiči.

• "Baltijos" laivo sueiga — spalio 19 d. tuoj po šeštad. mokyklos pamokų Lietuvui namuose.

• Mergaitės, 6-11 metų amžiaus, norinčios įstoti į udrutes, prašomos skambinti gint. Vidai. Sernaitei tel. 823-4619.

• Lietuvos kankinių parapijos atlaiduose "Satrijos" ir "Rambynio" turtai buvo atstovaujami su vėliavomis.

• Hamiltono kredito kooperatyvui "Talka" už finansinę pagalbą Romuvos stovyklai skautiškas aiči.

• D. Barzdžiūtė

SPORTAS

"VYČIO" ŽINIOS

Vladui Balsiui iškeliavus amžinybėn, giliai užjauciami dukterij, buvusią Vyčio krepšininke, Vida Balseytę-Gaškienę, visą šeimą ir artimuosius.

Metiniai "Vyčio" šokiai įvyks lapkričio 23 d. Toronto Lietuvių namuose. Gros puikus orkestras iš St. Catharines. Šokiai bus pajaušinti įdomia programa. Kviečiame visus atsilankyti ir paremti sportuojantį jaunimą.

Tinklinio treniruotės prasidės spalio 9 d. Jos bus trečiadieniais nuo 7 v.v. Anapilios salėje. Norintieji žaisti prašomi kreiptis pas R. Stirbį tel. 760-3837.

Krepšinininkai ateinančiame sezone dalyvaus York lygos pirmenybėse. Žaidimai prasidės spalio 7 d. ir bus žaidžiama kiekvieną savaitę, daugiausia G. Harvey mokyklos patalpose. Kanados lietuvių dienų žaidynėse dalyvaus dvi Vyčio krepšinio komandos — vyrų A ir B.

Golfo varžybas numatoma sužaisti spalio 19 d. arba spalio pabaigoje. Tiksliai žaidimų data bus paskelbta vėliau.

Mūsų rėmėjams — Kanados lietuvių fondui, P. Berneckui ir B. Savickui nuoširdžiai dėkojame. A. S.

Aukos Tautos fondui

A. a. Birutės Strazdienės atminimui \$30: J. Margis; \$25: V. Pazukaitė; \$20: O. J. Balsiai, V. I. Al. Balsiai, E. V. Dailidžiai, A. A. Juciai, V. Lukas; \$10: L. I. Adamavičiai, J. Budreika, L. L. Balsiai, J. Dambarsas, T. Doney, L. Girinis-Norvaisa, F. Mockus, Mr. & Mrs. Nicholas Leluk & family, M. Račys, T. D. Renkauskas, V. Paulionis, A. S. Sakai, E. Smilgis, F. M. Timukas; \$5: K. Bubliskienė. Iš viso \$300.

Nuoširdi padėka.

Tautos fondo atstovybė Kanadoje

Taupyk ir skolinkis

Pirmutiniame ir didžiausiame
TORONTO LIETUVIŲ
KREDITO KOOPERATYVE

PARAMA

MOKA:
8 1/4% už 90 dienų term. indėl.
8 1/2% už 6 mėn. term. indėlius
9% už 1 m. term. indėlius
9 1/2% už 2 m. term. indėlius
9 1/2% už 3 m. term. indėlius
9% už pensijų planą
7 1/2% už specialią taup. s-tą
7% už taupymo s-tas
6% už čekių s-tas (dep.)

I M A:
už asmenines paskolas nuo 11%
už nekilnojamo turto paskolas (mortgages):
su nekeičiamu nuosimčiu
1 metų 10 1/2%
2 metų 11%
3 metų 11 1/2%
(fixed rate)

su keičiamu nuosimčiu
1, 2 ar 3 metų 9 3/4%
(variable rate)

AKTYVAI virš 46 milijonų dolerių

Asmenines paskolas duodame iki \$65,000 ir mortgicijas iki 75% įkainoto turto. Visų narių gyvybę apdrausta santaupų dydį, bet nedaugiau \$2,000. Asmeninės paskolos mirties atveju apdraustos iki \$10,000. Nemokamas čekių ir sąskaitų patarnavimas. Gaunama piniginių perlaides, kelionės čekiai (American Express). Kitos paskolos: (Line of Credit) ir antreji mortgicijai.

KASOS VALANDOS: pirmadieniais, antradieniais ir trečiadieniais — nuo 10 val. ryto iki 3 val. po pietų; ketvirtadieniais ir penktadieniais — nuo 10 val. ryto iki 8 val. vakaro; šeštadieniais — nuo 9 val. ryto iki 1 val. po pietų (liepos ir rugpjūčio mėnesiais šeštadieniais uždaryta)

BŪSTINĖ: Lietuvių Namai — 1573 Bloor Street West, Toronto, Ontario
Telefonai: 532-8723
ir 532-1149 M6P 1A6

AL GARBENS REALTOR

22 Hedgewood Rd., Willowdale, Ontario M2L 1L5
Telefonas 489-1543
(staiga, tarnaujanti lietuviams nuo 1951 metų)

A. W. GARBENS REAL ESTATE INC.

Telefonas 773-6480

77 Kennedy St. West, Aurora, Ontario L4G 2L6

Alfonas Garbenis, jn. B. Econ. CRA. Kvalifikuotas įkainojimas nuosavybių dėl mortgicijų. Patarnauja palikimų (Estates & Capital Gains), investicijų ir kitose nekilnojamo turto reikaluose.

RE/MAX
renown realty ltd., realtor
an independent member broker

daiva t. dalinda, B.A.
associate broker

4887 Dundas St. West
Islington, Ontario M9A 1B2
res: 767-0999 232-2322

RUNNYMEDE-ANNETTE, trijų kambarių, 3 prausyklų namas. Tinkamas nuosavybės, avigubas garažas. Labai gražiai prižiūrėtas. Kain. \$149,000.

HIGH PARK DUPLEKSAS, puikiai išdėstyti atremontuoti dviejų butų namas. Atskiri įėjimai. Naujai ir šviežiai užbaigtas rūšys, dviejų kambarių, centrinis vėsinimas. Artai poezinio. Kaina — \$224,900.

NEMOKAMAS NAMO ĮKAINOJIMAS

PARKSIDE MEAT MARKET

335 Roncesvalles Ave., Toronto, Ontario Telefonas 535-1258

• Turime lietuviškų skilandžių, sūrių ir kitų maisto gaminių •
• Užsakymai priimami telefonu • Nemokamas pristatymas •

Turime įvairių rūkytų žuvų. Didelis pasirinkimas. Gera kaina. Kviečiami atsilankyti.

P. ir T. SERVICE CENTRE GARAŽAS

(2537 Wharton Glen Ave., Mississauga, L4X 2A8, tel. 279-4371)

Važiuoti vakarų Dundas St. W. nuo 427 kelio 1 mylia, sukiti kairėn prie pirmųjų šviesų (1 pietus) Wharton Way.

Sąžiningai atliekame visus automobilių mechaniškus pataisymus. Savininkai: Tom Thompson ir J. Tamošiūnas

A.P. GOMES
Real Estate & Insurance Ltd.

Perkant ar parduodant nekilnojama nuosavybę visada Jums sąžiningai patarnaus

Antanas Bliūdžius

1567 Dundas St. W.
Toronto, Ontario

Telefonai:

531-1191

namų 537-2291

Greitas ir tikslus patarnavimas!

DRAUDA

gyvybės, automobilių, gaisro atveju, nuomininkų turto, verslo ir komercijos

Juozas Eimis Ramas
Tel. 364-5081, namų 766-5857

Allstate Simpson's, 176 Yonge St., Toronto, Ont., M5C 2L7 (Queen & Yonge)

Klientų patogumui, susitarus, atvažiuoju į namus

AUTORITE SALES & SERVICE

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai
★ taisymai. ★ Sniginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

Autorite Sales & Service

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai
★ taisymai. ★ Sniginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

Autorite Sales & Service

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai
★ taisymai. ★ Sniginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

Autorite Sales & Service

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai
★ taisymai. ★ Sniginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

Autorite Sales & Service

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai
★ taisymai. ★ Sniginės ir paprastos padangos, MICHELIN, B. F.
★ GOODRICH, RADIAL ir kt. Savininkas FRANK PETITT

Autorite Sales & Service

1636 Dundas Street West, Toronto, Ontario M6K 2M4 Telefonas 531-1331

BLOOR AUTORITE GARAGE

296 Brock Avenue (Tarp Dundas ir College) Telefonas 531-1305

★ Automobilio saugumo pažymėjimai (Mechanical fitness Certification)
★ Sąžiningas ir patikimas patarnavimas. ★ Visi automobilių mechaniniai
★ taisymai. ★ Sniginės ir paprastos padangos

Studentų ateitininkų pirmasis metų susirinkimas įvyks sekmadienį spalio 13, 11 v.r., Priskelimo parapijos posėdžių kambaryje. Kviečiame visus studentus. Informacijų teirautis pas O. Jurėnaitę tel. 762-1858.

Choras "Volungė" lapkričio 16 d. per savo 10-mečio koncertą supažindins su pirmąja savo plokšte. Jos išleidimo išlaidoms padengti vėjus jau pradėtas. Aukų rinkėjus maloniai prašome pristatyti aukas ir visas aukotojų pavardes su adresais iki š. m. spalio 15 d. šiuo adresu: "Volungė", 1573 Bloor St. W., Toronto, Ontario M6P 1A6.

Teisėjo Deschenes komisija tesvarsto galimybę panaudoti sovietinius liudijimus ir komisijos įgaliotini kelią į Sov. Sąjungą. Š. m. rugsėjo 30 d. CBC televizijos "Telejournal" programoje buvo parodytos tuo klausimu diskusijos tarp žydų advokato Matas ir ukrainiečių advokato Sopenkos. Pastarasis pasisakė prieš sovietinių liudijimų panaudojimą, tuo būdu išreikšdamas ne tik ukrainiečių, bet ir lietuvių bei kitų R. Europos tautybių nuomonę. R. Europos tautybių atstovai Toronte veikia vieningai, stengdamiesi apsaugoti savo bendruomenių gerą vardą.

Gausus Suvalkų trikampio lietuvių, gyvenančių Kanadoje, būrys (apie 110) susirinko š. m. spalio 6 d. Anapilio Parodų salėje, kur šventė Vytauto ir Irenos Pečiulių dukrėlės Vilijos krikštynas. Krikšto apeigas Lietuvos kankinių šventovėje atliko kun. E. Putrimas. Dalyvavo ir nemažai jaunimo.

Toronto "Gintaro" gegužinė 1985. X. 5 Conservation Parke praėjo sėkmingai. Oras buvo nelabai palankus, bet nuotaikos nepagadino. Vyresnieji ruošė maistą, o jaunesnieji žaidė ir bėgiojo. Dėkojame visiems talkinusiems ir dalyvavusiems šioje išvykoje.

Rengėjai **Sudburio lietuvių** žvejų ir medžiotojų klubas "Geležinis vilkas", kasmet paremiantis lietuvišką spaudą, atsiuntė "Tėviškės žiburiams" \$20 auką per J. Paulaitį.

Vasario 16 gimnazijai ir jos berniukų bendrabučio statybai paaugojo: \$200 — P. Gulbinskas, \$100 — V. Matulaitis, \$40 — L. Adomavičius (visi iš Toronto), \$25 — dr. E. Jasevičiūtė iš Thunder Bay, Ont.

Filmas "Hail Mary" susilaukia daug protestų, ypač laisvais dienraščiuose. Protesto organizatoriai kviečia ir lietuvių tuo būdu protestuoti, kad tikintuosius piktinančio filmo rodymas būtų sustabdytas.

Latvių bendruomenė baigia statydinti senelių namus (Home for the Aged) ir ruošiasi jų atidarymui š. m. lapkričio mėnesį. Namai, turintys 100 lovų, pavadinti "Kristus darzs". Jų adresas: 11290 Pine Valley Drive, Woodbridge, Ont. Ten priimami įvairių tautybių asmenys. Yra ir ligonių slaugos skyrius. Adresas informacijai: Kristus Darzs Home for the Aged, 11 Yorkville Ave., Suite 801, Toronto M4W 1L3. Tel. 532-9546. Administratorė — Mrs. Mara Zarins.

A.a. Birutės Strazdienės atminimui V. Dauginis paaugojo Kanados lietuvių fondui \$50.

A.a. Birutės Strazdienės atminimui paaugojo Tautos fondui \$50 A. ir K. Grigaičiai iš Los Angeles. Fondas reiškia nuoširdią padėką.

A.a. Vlado Balsio atminimui V. Kalendrienė paaugojo Kanados lietuvių fondui \$10.

Mirus a. a. Vladui Balsiui, giminės, artimieji bei pažįstami paaugojo Kanados lietuvių fondui: \$68.33 — Česlovas ir Irena Mickūnai; \$64.66 — Adelė Mickūnienė; \$25 — V. ir V. Dargiai, dr. A. & S. Pacevičiai; \$20 A. & J. Parseliūnai; \$12 — K. Lukošius; \$10 — A. & V. Bentnorius, S. & A. Grigaliūnai, J. Gudeliai, V. Radzevičius, A. & G. Valiūnai. Padėką visiems aukojusiems. **KLF**

A. a. Ilonos Bakienės atminimui Valė ir Vytautas Rasiuliai paaugojo "Tėviškės Žiburiams" \$20.

Mirus Ilonai Bakienėi, giminės bei artimieji draugai aukoję Kanados lietuvių fondui: \$40 — J. O. Gustainiai; \$27.09 — S. A. Makarevičiai; \$20 — S. Kėkštas, dr. A. S. Pacevičiai, S. Remeikaitė, H. A. Stepaiciū, L. H. Sukauskai; \$17.91 — K. B. Lukošiai; \$10 — S. J. Andriuliai, S. Dobilas, S. A. Grigaliūnai, C. K. Joniai, R. Gertus, S. Egan, J. Pacevičienė, V. Kalendrienė, A. Lemežytė, D. Paškovičius, V. Paškus, L. J. Valsvičiai.

A.a. Povilo Raudžio atminimui Elena Raudienė paaugojo "Tėviškės žiburiams" \$200. Vėlonis buvo uolus lietuviškos spaudos skaitytojas bei rėmėjas, kuriam visuomet rūpėjo savosios spaudos ateitis. Dėkojame p. Raudieniui už tokį prasmingą vėlonės prisiminimą.

Patikslinimas. "TŽ" 39 nr. išspausdintame aukotojų Tautos fondui saraše pažymėta S. Butkaus auka \$33.97. Turi būti — Stasio Butkaus šaulių kuopos Detroito.

Kanados parlamento narys Patrick Boyer (Ettobico-Lakeshore) informacinėje brošiūroje "Parliamentary Report" Sept. 1985 išreiškia principinį savo pritarimą karo nusikaltėlių pajieškom, bet pasisako prieš sovietinių dokumentų panaudojimą. Esą ukrainiečiai kovojo prieš sovietinį komunizmą, tad jo atstovų liudijimai negali būti patikimi.

Angliškų spauda kartais sumaišo "Baltic" ir "Balkan" pavadinimus. Taip įvyko ir "The Globe a. Mail" dienraščio 1985. VIII. 22 laidoje. Ten buvo išspausdintas straipsnis "Balkan Country's Official Newspaper", kuriame rašoma apie Estiją. Peter Sonnenfeld iš Windsor, Ont., parašė laiską, kuris buvo išspausdintas minėtame dienraštyje 1985. IX. 5. Jame autorius sako: "Apgailestina, kad 'The Globe and Mail' dar neturi pasaulio atlaso".

Bookbinding Studio "SAMOGITIA"

meniškai įrašo knygas bei žurnalus. Savininkas — lietuvis. Telefonas 625-2412 P. O. Box 1343, Postal Station "B" Mississauga, Ontario L4Y 4B6

TOTAL TRADES RENOVATING

151 Carlingview Dr., Unit 5, Rexdale, Ontario

- atlieku visus elektrinius darbus — namų, įstaigų, įmonių
- parduodu ir įrengiu namų šildymo ir vėsinimo sistemas
- įrengiu aliumininius gaminius — lauko sienas, langus, duris, vėdrosčius
- atlieku pagrindinius namų remontus — prausyklų, rūšių, padidinu namus, verandas
- uždengiu naujus stogus, išlieju įvažiavimus (driveways)

Bob (Gintas) Artickonis 674-1068

DRAUDA

"ALL THE CHOICE IN THE WORLD"

MASKELL INSURANCE BROKERS LTD. (Savininkas Balys Maskeliūnas)

Tel. 251-4864, 251-4025, 251-4824 • Namų: 277-0814
2405 Lakeshore Boulevard West, Suite 403
Toronto, Ontario M8V 1C6

VISŲ RŪŠIŲ DRAUDA • 20 METŲ PATIRTIS
• ĮVAIRIŲ DRAUDOS BENDROVIŲ ATSTOVYBĖ •

Lietuvos kankinių šventės procesija Toronto-Mississaugos Anapilyje. Dalyvavo organizacijų vėliavos ir gausūs tautiečiai, žygiavę į kapines, kur ilsisi arti 1500 lietuvių

PADĖKA

Turiu malonią pareigą pranešti, kad KLK moterų dr. J. Priskelimo par. skyriaus suruošta madų paroda, 1985 m. rugsėjo 29 d. praėjo su dideliu pasisekimu.

Rengėjų valdybos narių vardu reiškiu nuoširdžią padėką visoms ir visiems, betkuo prisidėjusiems prie madų parodos suruošimo.

Dėkoju KLK moterų dr. J. Priskelimo par. skyriaus valdybos pirmininkei J. Marcinėnienėi už idėją parodą suruošti, už jos didėliais pastangas ir nesuskaitomą darbo valandas madų parodą ruošiant.

Nuoširdus aciu ir skyriaus dviasios vadui — klebonui kun. Augustinui Simanavičiui už leidimą be atlyginimo naudotis didžiąja parapijos sale bei kitomis patalpomis.

Nuoširdi padėka Daivai Dalindaitėi, kuri mielai bendradarbiavo su mumis, teikdama praktiškus patarimus, ruošdama modeliuotojas, bei idėjų, žinovaišią pranešimą parodos metu.

Nuoširdus aciu ir modeliuotojoms — joms, kurie nepagalėjo daugelio valandų parodai.

Modeliavo šie asmenys: D. Bražienė, A. Byškevičienė, D. Dirmanaitė, Z. Gurklytė, L. Loncaric, J. Marcinėnaitė, A. Medelytė, V. Punksienė, E. Petrauskaitė, V. Sliuvinaitė, D. Simanavičiūtė, D. Šleinytė, D. Šleinytė, A. Baziliauskas, R. Geležūnaitė, S. Pilipavičiūtė, V. Petrauskas, R. Slapšytė, L. Sapijonytė, P. Steponaitis, J. Šleinytė, A. Wilkinson, A. Simonis, Ed. Slapšys, A. Vaidila, A. Nausėdas.

Taipgi nuoširdi padėka R. Vaidilaitei už plakatus piešimą ir kitas paslaugas S. Marcinėnui už šviesų pritaikymą, Audriui ir Gailiui Vaidiloms už platformos paruošimą, Lietuvių namų moterų būrelio dainos grupei už nuotainingai padainuotas dainas, St. Dabkui už parodos fotografavimą. Kl. Dalindai už gėles. Padėka laimikių aukotojams loterijai, kat. moterų skyriaus narėms, iškepusioms pyragus bei darbu prisidėjusioms prie madų parodos.

Gautas pelnas skiriamas religinei Lietuvos šalpai, paramos reikalingiems mūsų tautiečiams Toronte ir užjūryje.

Tariu nuoširdų aciu visų valdybos narių vardu —

Arija Škėmienė

OPTOMETRISTAS

Dr. S. Brogowski
412 Roncesvalles Ave.
Toronto, Ontario
(prie Howard Park Ave.)
Kabineto telefonas
531-4251
Pacientai priimami
susitarus telefonu

1985 metų ekskursijos

į VILNIŲ ir į kitus Europos miestus

Spalio 3 - 11 \$1421.25

Visos kainos — kanadiškais doleriais. Į šias kainas įskaityta: lėktuvas, viešbučiai, maistas, pervežimai, ekskursija į Kauną, mokesčiai ir drauda. Norintiems nupirkti automobilį arba ir kitus reikmenis už dolerius.

Sudaromi iškvičiami ir vizos pavieniui važiuojantiems ilgesniam laikui. Kelionės dokumentai sutvarkomi pavieniams ar grupėms į visus pasaulio kraštus. Šiais metais dirbsime 3 žmonės. Smulkesnių žinių teirautis čia žemiau nurodytu adresu ar telefonu.

V. BAČENAS

All Seasons Travel, B.D.

Registration No. 0009239

1551 Bloor Street West,
Toronto, Ontario M6P 1A5

Kiek lietuvių Toronte?

1985 metais Ontario pilietiškojo ir daugiakultūrijo reikalų ministerija išleido didelio formato knygą "Mother Tongue Atlas of Metropolitan Toronto, Volume 2, 1981". Jame sužymėti tautybių skaičiai pagal gimtąją kalbą, remiantis 1981 m. gyventojų surašymu. Tuo metu metropoliniame Toronte buvo iš viso 2,137,395. Į metropolinį Torontą įeina savivaldybės: Toronto, York, East York, Etobicoke, North York, Scarborough. Pagal oficialią statistiką, lietuvių buvo: Toronto 2,135, Yorke 440, East Yorke 45, Etobicoke 975, North Yorke 405, Scarborough 160, iš viso 4,160.

Kiek platesnėje metropolinio Toronte srityje, pagal 1981 m. gyventojų surašymą, buvo 2,998,945. Lietuvių skaičius, pagal gimtąją kalbą, buvo 4,920.

Estų tuo metu buvo 7,105, latvių 5,945. Bendras baltiečių skaičius metropolinio Toronte srityje — 18,010, t. y. 0.6% visų gyventojų.

Taip rodo oficiali statistika. Sudėjus betgi nurodytus skaičius, išeina tik 17,970 baltiečių. Pastabose yra paaiškinimas — šioje statistikoje operuojama apvaliais skaičiais, ypač nustatant tautybių nuosimtybę pagal bendrą gyventojų skaičių. Be to, pastebima, kad surašymo duomenyse gali būti klaidų: ne visi įrašyti arba įrašyti dukart, klaidingi atsakymai į anketos klausimus, klaidingai suprasti klausimai, netiksliai perduoti ir skaitytuva.

Iš pateiktos statistikos matyti, kad skaičius tautiečių, kurių gimtoji kalba yra lietuvių, atrodo per mažas. Greičiausiai gyventojų surašyme ne visi Toronto lietuviai dalyvavo, o surašinėtojai padarė klaidų. Ankstyvesnėse statistikoje lietuvių skaičius metropoliniame Toronte buvo apie 8000. (1961 m. statistikoje — 8,287). Nei parapijos, nei lietuvių organizacijos savos statistikos neturi, tad nėra įmanoma nustatyti tikslų lietuvių skaičių Toronte. Inf.

Pajieškojimas

Artimi giminės iš Lietuvos įeško Juozo Dravininko, kilusio iš Molyinės kaimo, Jurbarko valsčiaus. Manoma, kad jis yra Toronte apylinkėje, žinantieji apie jį prašom atsiliepti šiuo adresu: J. Romikaitis, 30 Arthur Ave. N., Hamilton, Ont. L8L 6C5.

Dėkojame lietuvių visuomenei

1985 m. liepos 25-31 dienomis Baltijos jūroje įvyko viena iš sėkmingiausių išeivijos baltiečių demonstracijų. Tai buvo Taikos ir laisvės ryžto žygis. Nemažai lietuvių jaunimo norėjo dalyvauti, bet finansinškai jiems būtų buvę neįmanoma. Mūsų visuomenė ir vėl atėjo į pagalbą ne tik pinigais, bet ir padrasinančiais žodžiais. Aukų gauta iš Ontario, Kvebeko ir JAV. Be šios paramos lietuvių dalyvavimas šioje svarbioje demonstracijoje būtų buvęs žymiai menkesnis. Ten dalyvavęs lietuvių jaunimas labai dėkingas už moralinę bei materialinę paramą mūsų visuomenei, ypač Kanados lietuvių fondui. Ateityje jis yra pasiryžęs dar labiau ginti lietuvių laisvės teises. Nuoširdus aciu visiems.

Kanados lietuvių jaunimo sąjunga

Mano kelionė...

(Atkelta iš 5-to psl.)

leistas Amerikoje pačių garbiausių roko grupių. Tomis plokštelėmis nieko nenustebinau. Nuvežiau ir vieną išeivijos lietuvių jaunimo išleistą plokštelę "Aš čia gyva". Nustebau, kai jaunimas pagėdavo ir daugiau tokio pobūdžio plokštelėmis. Pasirodo, jiems labai įdomu žinoti ką išeivijos jaunimas veikia kultūrinėje srityje.

Lietuvoje yra labai stiprių menininkų bei rašytojų. Jaunimas lanko parodas, teatrus ir kitus kultūrinius renginius. Turiu pripažinti, kad jie labiau domisi kultūra negu mes. Gaila, kad neteko nueiti į teatrą, nes sezonas prasideda tik rudeni.

Nors jaunimas žino šiek tiek apie kitus kraštus, labai norėčiau išgirsti mano išpūdžius apie kitus kraštus. Jiems buvo nuostabu, kad mes, turėdami pinigų, galime laisvai keliauti kur tik norime.

Siūlau visam jaunimui, jei sąlygos leidžia, aplankyti gimtąjį tėvų kraštą — Lietuvą, nors ir sovietų okupuotą. Išvažiuoti buvo labai liūdna. Norisi vėl sugrįžti.

T. Viškė

London, Ontario

MIELAS KUNIGAS MIKALAUSKAI IR ŠILUVOS MARIJOS PARAPIJIEČIAI,

Nuoširdžiai dėkojam Jums visiems už tokių nuoširdžių sveikinimų ir linkėjimų mūsų išeivijos proga. Net gaudu pasidaryti, kai reikėjo išvažiuoti! Jūsų padovanotas albumas visados mums primins Jūsų gerą valią ir dosnumą.

Siunčiame Jums geriausius linkėjimus iš gražios Šveicarijos. Kai nėra rūko, iš buto matosi tolimoj aukštai, balti kalnai. Į du tokius kalnus jau buvom užlipę! Būkit sveiki!

Rita ir Kęstutis Viliai

Supažindinkite savo draugus bei pažįstamus su "TĖVIŠKĖS ŽIBURIAIS", pranešdami jų adresus "TŽ" administracijai. Keletą numerių jie gaus nemokamai.

Visais kelionių reikalais kreiptis:

V. BAČENAS

tel. 533-3531

nuo 11 v.r. iki 7 v.v.

PADĖKA

1985 metų rugsėjo mėnesio 15 dieną lietuvių evangelikų liuteronų išganytojo parapija Toronte surengė man pagerbtuves mano 80 metų amžiaus proga Lietuvių namuose. Specialus komitetas, kuriam pirmininkavo Irma Šturmienė, atliko paruošiamuosius darbus.

Nuoširdžiai dėkoju komitetui, moterų draugijai, jaunimo rateliui ir visiems parapijiečiams, kurie paaugojo savo laiką, ruošiant man pagerbtuves. Dėkoju Toronto Lietuvių namų pirmininkui Valteriui Dauginiui už rūpesčius, Irenai Meiklejohn už sklandų minėjimo pravedimą. Dėkoju svečiams iš broliškios lietuvių katalikų Bendrijos, jos dvasiškams ir veikėjams, lietuvių bendruomenės atstovams už dalyvavimą ir tartą žodį.

Man malonu pabrėžti, kad tarp sveikinimų raštu buvo laiškas iš mano lietuvių evangelikų reformatų Bendrijos išeivijoje, jos kolegijos prezidento kuratoriaus Motiejaus Tamulėno, mano kolegos generalinio superintendente Stasio Neimano, žurnalo "Mūsų sparnai" redakcinės komisijos pirmininko, kuratoriaus Petro Bružo, taip pat iš lietuvių liuteronų Bendrijos išeivijoje vyskupo Anso Trakio. Visiems, visiems tariau lietuvišką aciu.

Didžiausia dovana man buvo ir yra krikščioniškos vienybės dvasia, kurią jaučiame tarp lietuvių Toronte. Už tai Visagalinčiam tebūnie šlovė.

Kunigas Povilas Dilys

ADVOKATAS A. PUTERIS

nuo 1985 metų spalio 1 dienos perkėlė savo raštinę į

3425 Dundas St. W., Suite 200,
(prie Jane St.), Toronto, Ont. M6S 2S4
Telefonas (416) 763-3362

Advokatas

ALGIS S. PACEVIČIUS,
B.Sc., LL.B.

2 Jane St., Suite 303
Toronto, Ontario M6S 4W3
Bloor ir Jane gatvių kampas
Telefonai:
įstaigos (416) 762-7393
namų 248-9458

Advokatas

PETRAS K. ŠIMONĖLIS,
B.A. M.L.S. LL.B.

3031 Bloor St. W., Suite 200
prie Royal York
Toronto, Ontario M8X 1C5
Telefonai:
įstaigos (416) 231-4138
namų 848-0234

Birutė Grigaitytė-Spudienė,
namų pirkimo ir pardavimo agentė

1280 Dundas Street West,
(prie Dovercourt Rd.)
Toronto, Ont. M6J 1X7
įstaigos telefonas: 535-2500
Namų telefonas: 445-9469

Juozas (Joseph)
Norkus
namų pirkimo ir
pardavimo atstovas

patarnauja lietuvių kalba
Nemokamas namų įvertinimas

Lietuvių pensininkų namuose "Vilnius" I-me aukšte.

1700 bloor street west
toronto, ontario M6P 4C3
769-1616

DRESHER INSURANCE & REAL ESTATE BROKERS

233-3334 — 231-2661 — 231-6226

3830 B Bloor Street West Islington, Ontario M9B 1K8

Lietuvių kalba patarnauja — V. DREŠERIS, A. MIKŠIENĖ ir RIMA (Petkutė) DREŠERIENĖ
Darbo valandos: 9 v.r. - 7 v.v., šeštadieniais - 10 v.r. - 2 v.p.p.
Narys "Better Business" bluro

Patarnavimas — greitas ir tikslus!

V. Dauginis — telefonai (416) 533-1121 (416) 822-8480
Lilija Pacevičienė — tel. (416) 846-7301, namų (519) 853-3652
* GAISRO * AUTOMOBILIŲ * ATSAKOMYBĖS *
* GYVYBĖS * KOMERCINĖ *

DRAUDA — INSURANCE

Walter V. Dauginis Insurance Broker Limited,
1613 Bloor St. West, Toronto, Ont., M6P 1A6
(416) 533-1121

Kanados lietuvių dienos

KLD meno ir papuošalų paroda įvyks LN Gedimino menėje. Dalyvauja: V. Balsienė, B. Batraks, P. Bigauskas, L. Bigauskienė, G. Krasauskienė, R. Vaidilaitė. Parodos atidarymas — spalio 11, penktadienį, 6.30 v.v. Lankymo valandos: penktadienį 6-8 v.v., šeštadienį 6-9 v.v., sekmadienį 12-3 v.p. ir 7-9 v.v. Adresas — 1573 Bloor St. W., Toronto.

Spalio 11, penktadienį, 7.30 v.v., literatūros ir dramaturgijos vakaras West Park Collegiate (Bloor ir Dundas gatvių kampas). Bilietai — prie įėjimo.

Svečiams, norintiems apsirūpinti nakvyne, yra rezervuotas blokas kambarių Seaway Hotel, 192 Lakeshore Blvd. West, Toronto, Ont. M6S 1A1, tel. (416) 766-4392.

Sekmadienio koncertui bilietai bus gaunami prie įėjimo. Į koncertą autobusai išvyks nuo Toronto Lietuvių na-

mų 3 v.p.p. ir nuo Islingtono požeminio stoties 3 v.p.p. Grįš 7 v.v.

KLD informacijos centras — Toronto Lietuvių namuose; veiks penktadienį, šeštadienį ir sekmadienį. Tel. 532-3312.

LIETUVIŲ DEMONSTRACIJA, protestuojanti prieš žmogaus teisių pažeidimus Sov. Sąjungoje ir okupuotoje Lietuvoje, rengiama š. m. spalio 12, šeštadienį, 12.30 v.p.p., Toronto miesto rotušės aikštėje (Nathan Phillips Square) tuoj po lietuvių dailės parodos atidarymo rotušės I aukšte. Parodos atidarymas — 12 v. Dalyvaus ir keltas kanadiečių pareigūnų. Demonstraciją rengia bei visus tautiečius dalyvauti kviečia Kanados lietuvių žmogaus teisės ginti komitetas. Jau ruošiami atitinkami plakatai. Kalbą angliškai pasakys prof. R. Vastokas. Ta proga rotušės aikštėje bus iškelta ir Lietuvos vėliava. INF.

TORONTO

Anapilio žinios

— Šios vasaros ir rudens sekmadieninės pamaldos Wasagoje baigiamos spalio 13, sekmadienį, 11 v.r. Toliau jos bus laikomos tik pirmąjį mėnesio sekmadienį 11 v.r.

— Kapinių lankymo diena — lapkričio 3, sekmadienį, 3 v.p.p.

— A. a. Ilona Bakienė-Katchytė, 56 m., mirė spalio 1 d., palaidota spalio 3 d. lietuvių kapinėse.

— Pakrikštytas Arvydo ir Catherine (Harrison) Miliausko sūnus Tomas-Edmundas Harrison.

— Susituokė Aleksas Andriulis su Louise Russel-Dainyte.

— Anapilio moterų būrelis telkia dėvėtus drabužius Suvalkų trikampio lietuviams. Atnešti į parapijos salės drabužinę.

— Paukojo parapijai: \$500 — J. Strazdas (savo žmonos a.a. Birutės atminimui); \$300 — E. Galiauskienė; \$200 — P. Radzevičiūtė-Klimienė, J. Barzdaitienė; \$100 — P. Kondrotas, J. D. Kaunaitis; \$50 — J. A. Kizai; religinei Lietuvos šaipai \$150 — vysk. A. Ambrosic, \$100 — V. V. Baliūnai (a.a. Onos Baliūnienės V mirties metinių proga).

— Spalio 13, sekmadienį, autobusas iš Islingtono požeminio stoties veš keleivius į Kanados lietuvių dienų koncertą Anapilyje ir 3 v.p.p., grįš iš Anapilio — 7 v.v.

— Mišios spalio 13, sekmadienį, 10 v.r. — už a.a. Birutę Pšezdecienę, 11 v.r. — už a.a. Mamertą Girį ir Oną Pliopliene; Wasagoje — 11 v.r. už a.a. Joną Valantiejų ir šeimos mirusiųs.

Lietuvių namų žinios

— LN valdybos posėdyje spalio 3 d. buvo svarstytas LN informacinio susirinkimo reikalingumas. Nesant svarbių ir būtinų reikalų, nutarta informacinio susirinkimo šiais metais nešaukti. Specialus LN žiniaraštis yra išleistas LN narių informacijai. Jame išsamiai apžvelgiama LN veikla ir finansinė padėtis pirmojo pusmečio vietoje.

— LN Mindaugo salėje įvykęs sol. Onutės Valiukevičiūtės koncertas buvo labai sėkmingas. Dalyvavo apie 500 asmenų. Programą atliko viešnia iš Vilniaus. Užbaigai dviem dainom tulkino ir sol. R. Paulionis.

— L. N. ruošiasi Kanados lietuvių dienom ir rudens baliiu. Įmonuotas trečias sietynas Vytauto menėje, o Mindaugo menė naujai išdažyta.

— Toronto lietuvių šachmatų klubas vėl pradėjo veikti po vasaros atostogų. Kiekvieną sekmadienį nuo 12 v.p.p. klubas atdaras Lietuvių namuose. Kviečiami visi mėgėjai šachmatininkai prisijungti.

KLK moterų draugijos Lietuvos kankinių parapijos skyriaus susirinkimas, pirmas po vasaros atostogų, įvyko Anapilio salėje spalio 6 d. Pirmininkės G. Trinkienės pakviesta gražią įžanginę maldą, savo sukurta, paskaitė N. Budrienė. Informacinio pobūdžio pranešimą apie dabartinius pseudo-religinius filmus padarė kun. Pr. Gaida ryšius su rengiamomis demonstracijom prieš filmą "Hail Mary", dabar rodomą Toronte. Pirm. G. Trinkienė painformavo apie skyriaus nuveiktus darbus socialinėje, kultūrinėje, labdarinėje ir religinėje srityje. Skyrius nėra labai gausus narėmis, tačiau pasižymi stipria veikla. Pirmininkė pranešė apie numatomus renginius artimoje ateityje ir pageidavo uolensio bei gausensio narių dalyvavimo susirinkimuose.

Prisikėlimo parapijos žinios

— Spalio mėn. Rožinis kalbamas kiekvieną dieną prieš 8 v., o sekmadieniais — prieš 8.30 v. ir 11.30 v. r. Mišias.

— Praėjusį sekmadienį per 10.15 v. Mišias giedojo "Volungės" choras.

— Kanados lietuvių dienų iškilmingos Mišios Prisikėlimo šventovėje — spalio 13, sekmadienį, 10.15 v.r. Organizacijos dalyvauja su savo vėliavomis ir iš anksto praneša parapijos raštinei.

— Registracija į uždaras moterų rekolekcijas lapkričio 29 — gruodžio 1 King City, Mary Lake — pas J. Marcinėnienę 759-8118 arba pas L. Senkevičienę 233-7321. Rekolekcijas ves kun. St. Šileika, SDB, Montrealio Šv. Kazimiero parapijos klebonas. Rengia KLK moterų dr-jos Prisikėlimo par. skyrius.

— KLK moterų dr-jos Prisikėlimo par. skyriaus susirinkimas — spalio 20 d., po 11.30 v. r. Mišių. Programoje — Zitos Bersenaitės paskaita apie maistą ir einamieji reikalai.

— Parapijos tarybos jaunų šeimų sekcija planuoja spalio 20 d., 5 v.p.p., Prisikėlimo šventovėje vaikams Mišias. Po jų bus sušnešinė vakariene Parodų salėje.

— Trečiojo ordino nariai iškilmingai paminėjo spalio 4 d. savo įsteigtojo šv. Pranciškaus šventę. Per Mišias giedojo solistai V. Verikaitis, J. Sriubiškienė ir A. Simanavičius.

— Pakrikštyti: Adam-Jonas, dr. Aro ir Catherine Balsių sūnus, Benjamin-Vincent, Louis ir Gundos (Urbanaitės) Cottreau sūnus; Viktorija-Alana, Andriaus ir Dailvos Paulionių dukrelė.

— Parapijai aukėjo: P. Radzevičiūtė-Klimienė \$200; \$100 — A. Kairienė, P. Sukevičius, A. A. Sukauskai, H. O. Adomonai, V. Kecerienė; \$50 — K. Starkutienė, J. Rakauskas, J. O. Petruskai; pranciškonų klierikų fondui \$50 — P. Gulbinskas, M. S. Gudaičiai, B. Pačauskas; vienuolynui P. Gulbinskas — \$100; lietuvių vyskupo fondui \$100 — P. Gulbinskas, J. J. Šarūnai.

— Mišios spalio 13, sekmadienį, 8.30 v.r. — už a.a. Juozą Stalioraitį, 9.30 v.r. — už a.a. Elzbieta Stančienę, 10.15 v.r. — už a.a. Jurgį Smolskį, 11.30 v.r. — už parapiją, 7 v.v. — už a.a. Vaelovą Kerulį.

— "Amerikos balsas", transliuojantis radijo programas ir į sovietų okupuotą Lietuvą, šiuo metu priima savo tarnybon naujus darbuotojus, įskaitant ir lietuvius. "AB" atstovas Kanados lietuvių dienų proga lankysis Toronte. Suinteresuoti radijo tarnyba galės su juo pasikalbėti š. m. spalio 12 ir 13 d. d. Registruoti iki spalio 11 d. "TZ" redakcijoje tel. 275-4672. Iš kandidatų bei kandidatėjų reikalaujama gero lietuvių ir anglų kalbų mokėjimo. Amžius — iki 50 metų.

REIKALINGA ŠVELNI MOTE-RIS priežiūrai senyvos moters, sėdinčios vežimelyje (wheel chair), į savaitę 2-4 dienoms tarp 1 v. p. p. — 6 v. v., sutvarkyti jos kambarį ir paruošti pietus dviem senjoram. Prie High Park požeminio traukinio. Atlyginimas 4-5 dol. į valandą. Tel. 763-6498 Toronte.

LIETUVIŠKA

gėlių krautuvė savininkė V. SIMINKEVIČIENĖ. MENIŠKAI PARUOŠIA gėles ir jas pristato vestuvėms, ligoniniais, laidotuviams, įvairiems parengimams. Skambinti tel. 763-6694, 710 Annette St., Toronto, Ont. M6S 2E2.

KVIEČIAME
VISUS!

XXX Kanados lietuvių dienas

Toronte 1985 metų spalio 11 - 13 Penktadienį, spalio 11

6.30 v.v. MENO IR PAPUOŠALŲ PARODA

Lietuvių namų Gedimino menėje, 1573 Bloor St.W.

7.30 v.v. LITERATŪROS IR DRAMATURGIJOS VAKARAS (\$5.00)

rašytojas J. Kralikauskas, "Aitvaras", vad. A. Byszkiewicz, ir "Aukuras" vad. E. Kudabienės, West Park Collegiate, 1515 Bloor St.W.

9.00 v.v. JAUNIMO ŠOKIAI (\$5.00)

didžiojoje Prisikėlimo parapijos salėje, 1011 College St.

Šeštadienį, spalio 12

10.00 v.r. ŠAUDYMO VARŽYBOS

Hamiltono Giedraičio lietuvių medžiotojų ir meškeriojų klubo šaudykloje

10.00 v.r. SPORTO RUNGTYNĖS

ledo ritulio ir krepšinio, West Park Collegiate, 1515 Bloor St.W.

KANADOS LIETUVIŲ MENININKŲ PARODA

nuo spalio 12 iki 18 d.d. Toronto miesto rotušės I aukšte.

Atidarymas ir Lietuvos vėliavos pakėlimas — spalio 12, šeštadienį, 12 v.

Po to numatyta žmogaus teisių demonstracija

SUSIPAŽINIMO VAKARAS-ŠOKIAI

Lietuvių namuose, 1573 Bloor St. W.

6.00 v.v. kokiečiai Mindaugo ir Vytauto menėse

7.00 v.v. Meninė programa. Atlieka Hamiltono mergaičių choras "Aidas", vad. muziko J. Govėdo, Mindaugo menėje

8.00 v.v. Šokiai Mindaugo ir Vytauto menėse

Bilietai: Vytauto menėje — \$ 8.00, Mindaugo menėje — \$10.00

Sekmadienį, spalio 13

IŠKILMINGOS PAMALDOS

10.15 v.r. Prisikėlimo šventovėje, 1011 College St.W.

11.00 v.r. Lietuvos kankinių šventovėje, 2185 Stavebank Rd., Mississauga

11.15 v.r. Išganytojo evangelikų liuteronų šventovėje, 1691 Bloor St.W.

KANADOS LIETUVIŲ DIENŲ KONCERTAS

4.00 v.v. Anapilio salėje, 2185 Stavebank Rd., Mississauga

Programą atliks Toronto, Hamiltono, Otavos ir Montrealio chorai,

"Atžalyno" tautinių šokių grupė, solistai A. Pakalniškytė, S. Žiemelytė ir

R. Strimaitis, pianistė L. Paulauskaitė-Kanovičienė; dirigentai

— A. Stankevičius, D. Deksnytė, J. Govėdas ir D. Viskontienė.

Bilietai — \$10, pensininkams ir studentams — \$8.

ATSISVEIKINIMO VAKARAS (vyno ir sūrio vaišės)

7.00 v.v. Lietuvių namuose, 1573 Bloor St. W.

Bilietai platinami sekmadieniais parapijose, bankeliuose ir Lietuvių namuose.

Informacijos reikalais skambinti tel. 532-3312.

Š. m. spalio 12, šeštadienį, 6 v.v., Toronto Lietuvių namuose rengiamas XXX Kanados lietuvių dienų

susipažinimo vakaras - šokiai

- Meninę programą atliks Hamiltono "Aidas".
- Veiks baras, šiltų valgių bufetas.
- Šokiams gros du orkestrai

Bilietai — \$10 ir \$8.

Galėsite linksintis abiejose salėse.

Bilietai parduodami prie įėjimo.

Visus dalyvauti kviečia —

XXX Kanados lietuvių dienoms rengti komitetas

TRIŲ ASMENŲ naujų ateivių šeimai reikalingas 1-2 miegamųjų butas. Skambinti tel. 767-8877 Toronte.

PARDUODAMAS VASARNAMIS Springhurst vasarvietėje, arti ežero, 50 N. gatvėje. Yra gilus šulinys ir visi patogumai. Kaina — \$36,000. Skambinti vakarais tel. 534-5039 Toronte.

NATŪRALAUS GYDYMO KLINI-KA mediciniškas pooperacinis gydymas. Patarimai asmeniniams ir šeimos reikalais. B. Naujalis, M.T. N.A.N.P. 460 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. Tel. (416) 533-8008.

ATLIEKU visokius namų remonto ir stalius darbus, lauko ir vidaus dažymus, valau grindų kilimus ir sofąs (steam cleaning) pigia kaina. Skambinti po 7 val. vakaro tel. 532-3410 Toronte — J. Baliūnas.

Toronto Lietuvių Pensininkų klubas
š. m. lapkričio 1, penktadienį, rengia

mirusių
klubo
narių

MINIPIJIMA

11 v.r. Prisikėlimo parapijos šventovėje bus šv. Mišios, 1 v.p.p. "Vilnius Manor" namuose gedulingi pietūs su minėjimui tinkama programa. Bilietai gaunami sekmadieniais, spalio 12, 19 ir 26 dienomis, parapijose ir nuolat pas V. Gražulį, tel. 259-7255, J. Žeką, tel. 766-8647 ir S. Vasilauskienę iki spalio 26 d. imtinai. Bilieto kaina — 10 dol.

Klubo valdyba

PARDUODU sofą, fotelį (medžiaga pliušo), valgomąjį kambario stalą, išardomą, dvejų metų senumo. Skambinti tel. 787-8378 Toronte.

LIETUVĖ MOTERIS priima saugoti vaiką dienos metu savo namuose Jane-Annette rajone. Teirautis tel. 767-0529 Toronte.

MONTREALQUE

KL jaunimo sąjungos suvažiavimas, numatytas spalio 26-27 d.d., dėl tam tikrų priežasčių nukeliamas vėlesniam laikui. Tuo būdu toms dienomis bus tikrai KLB krašto tarybos posėdžiai. Visi kiti renginiai, įskaitant ir Niujorko "Harmonijos" koncertą, įvyks, kaip skelbiama spaudoje.

Lituanistinės mokyklos mokytojai persitvarkė. Mokyklos globėjas yra kun. J. Aranauskas, vedėja — Joana Adamonytė. Linas Staškevičius dėl profesinio darbo iš vedėjo pareigų pasitraukė, pasilikdamas mokytoju. Kiti mokytojai yra šie: seselė M. Palmira, Marytė Adamonytė, Lilė Gedvilaitė-Landry ir Arūnas Staškevičius.

AV šventovė pastatyta prieš 30 metų. 1955 m. gegužės 1 d. buvo iškilmingai pašventinta. Jon žengė su gražia procesija iš laikinų patalpų pirmosios Mišioms. Per tą laiką teko sudėti aliuminio langus šventovėje ir salėje, perstatyti išlaikiniame sienoje Marijos paveikslą, pakeisti šviestas ir atlikti kitus mažesnius darbus. Dabar ruošiamasi pertvarkyti šildymą — pereiti prie elektros ir alyvos.

Rožinis per spalio mėnesį šio kiadieniais kalbamas seselių kopyčioje 6.30 v.v., sekmadieniais — AV šventovėje 9.30 v.r. (prieš 10 v.r. Mišias).

Arkivyskupijos įsakytą antroji rinkliava nukentėjusiems nuo žemės drebėjimo Meksikoje buvo spalio 6 d.

Pradedamas kalėdų metas: kun. J. Aranauskas lankys Longueuil, o kun. St. Kulbis — Verduną ir Ville Emard pagal telefoninį susitarimą.

"Pavasario" mergaitės labai

patenkintos išvyka į Anapilį, Mississauga, Ont. Atrodo, kad jų koncertas praėjo gerai, o Juozas Karasiejaus globa tiesiog sužavėtos.

Juozas ir Marijos Lukaičių dukrė Elaine Lukaitytė susituokė su Armen Kiklikian rugėję 28 d. AV šventovėje. B.S.

A. a. Stasio Morkūno atminimui V. Skaisgirio paaukojo Kanados lietuvių fondui \$100.

Šv. Kazimiero parapijoje. — Rugėję 29 d. įvyko parapijos susirinkimas, kuriame dalyvavo apie 100 parapijiečių. Nutarta remontuoti šventovę iš vidaus. Tam darbu bus samdomas rangovas, kuris remontą pradės šį rudenį. Po nutarimo buvo pietūs. E. Kurilienės rūpesčiu buvo išdažyta salės virtuvė ir sandėlis. — Klierikas P. Mališka išvyksta į Romą ketvirtam teologijos semestriui. Per vasarą jis, lydimas draugo Zigmo, automobiliu keliavo per JAV ir Kanadą. Keliavė truko visą mėnesį. Parsivežė įdomių, gražių skaidrių. Dalį atostogų abu praleido "Baltijos" stovykloje. — Marytė Adamonytė dalyvavo ateitininkų kongrese Čikagoje. — Klebonas St. Šileika dalyvavo Kanados lietuvių kunigų vienybės suvažiavime Toronte. — Rugėję 18 d. Lakeshore ligoninėje mirė Julija Jarmolinskienė, 84 m. Palaidota iš Šv. Kazimiero šventovės. — Rugėję 22 d. Bellechasse ligoninėje mirė Pranas Butkevičius, 74 m. Palaidotas iš Šv. Kazimiero šventovės Cote de Neiges kapinėse. Vėlonį ilgai psichinėje ligoje priziūrėjo žmona Magdalena. Montrealyje turėjo giminių — p. Maciukienę, p. Smetonienę, p. Ruzgaitį. Parapijos salėje buvo surengti pusryčiai. Sk.

KLB Montrealio apylinkės valdyba

1985 m. spalio 26, šeštadienį,

7.30 val. vakaro, Aušros Vartų

parapijos salėje ruošia

BALIŲ -

Programą atliks Niujorko "Harmonija",

vadovaujama muziko V. Ralio.

Šilta vakariene, baras, šokiai.

Įėjimas — 10 dol.

Visi kviečiami!

K
O
N
C
E
R
T
A

Greitas ir tikslus patarnavimas!

Tel. Bus.: 722-3545

Res.: 256-5355

PETRAS ADAMONIS

C. I. B.

GAISRAS • AUTOMOBILIAI • ATSAKOMYBĖ • GYVYBĖ

ADAMONIS INSURANCE AGENCY INC.

3907 A ROSEMONT BLVD., MONTREAL, QUE. H1X 1L7

LITAS MONTREALIO LIETUVIŲ KREDITO UNIJA

1475 DE SEVE STREET, MONTREAL, QUE. H4E 2A8.

Telefonas: 766-5827

MOKA UŽ:

Certifikatus: min. \$1,000.00

1 metų 8.75%

Terminuotus indėlius:

1 metų 8.50%

180 — 364 d. 8.25%

120 — 179 d. 8 %

60 — 119 d. 7.75%

30 — 59 d. 7.50%

Taupomosios sąskaitos:

specialios 6.25%

su draudimu 6 %

kasdieninis % 5.75%

Čekių sąsk. 5 %

DUODA PASKOLAS:

Nekilnojamo

turto,

asmenines ir

prekybines.

Paskolos

mirties

atveju

draudžiamos